

Máté G. Péter
Csak fuss!

Máté G. Péter

Csak fuss!

Köszönöm

Gárdonyi Város
önzetlen támogatását

A címlap Wladimir Katalina festménye alapján készült.

Előszó

Első könyvemet, a Lopott éjszakákat ötvenedik születésnapomra adtam ki. Magamnak, vagy még inkább addigi és leendő olvasóimnak szántam ajándékként.

Két évvel később, az ezredfordulón jelent meg A szakállas angyal című kötetem. A 2008-ban napvilágot látott harmadik könyvem igazi újságírói mű, négy év jegyzeteinek termése, Láthatatlan lények címen, míg 2011 vége felé negyedikként, igaz, első ízben már csak digitális formában a Vészcsengőt kínáltam olvasóimnak. Ezt követte a Józsefváros hercegnője, egy novellás kötet 2013-ban és még ugyanabban az évben a Hibázók és bűnözők, az internetes felületen megjelent újabb publicisztikáim gyűjteménye. Mindegyik könyvem ingyen letölthető a Magyar Elektronikus Könyvtárból (www.mek.oszk.hu).

Újságíró vagyok, büszkeséggel tölt el, hogy kirívóan hosszú ideig, huszonegy évig lehettem a velencei-tavi térségi televízió, a Tó Tévé, majd megszűnése után még három évig az általam életre hívott Pusztaszabolcs Tévé főszerkesztője.

Pályafutásomat evezős edzőként, majd vezető edzőként sportszakmai lapban közzétett írásaimmal kezdtem. Kezdőnek kissé túlkorosan, harminchat évesen kaptam meg az első komoly publikálási lehetőséget a Fejér Megyei Hírlaptól. Írásaim ezt követően rohamtempóban jelentek meg a Hírlapon kívül az Új Tükörben, Nők Lapjában, Esti Hírlapban, Magyar Nemzetben, Népsportban, Nemzeti Sportban, Tallózóban, Népszabadságban, Fehérvári Hétben, Fehérvári Polgárban, és még mintegy további harminc kisebb-nagyobb lapban. A nyomtatott sajtóban legtovább a Vasárnapi Fejér Megyei Hírlapban és a Fehérvári 7 Napban publikáltam.

Dolgoztam külsős szerkesztő-riporterként a Magyar Televízióban, a Duna Tévében, vezettem műsort a Danubius Rádióban és alapító főszerkesztője voltam a rövid életű Rádió 101 Gárdony elnevezésű helyi rádiónak. Jelenleg alapító tulajdonosként, szerkesztőként gyakorlom az online újságírást, írom, szerkesztem napi rendszerességgel e-lapomat, a Vétót (www.v-to.info).

Szeretek írni, mert még mindig hiszek a leírt szó erejében. Ezúttal ismét életmesékkal, novellákkal kívánom szórakoztatni kitartó olvasóimat. Ha Önt, igen tisztelt olvasóm, egyetlen írásom is bosszantja, elgondolkodtatja, vagy mulattatja, már nem dolgoztam hiába.

Köszönöm, hogy olvassa könyvemet.

Máté G. Péter

Szellemjárás

Fogarasi Sándor hatvanöt éves egyéni vállalkozó maga alá igazította a 19. század vége felé készült, szépen helyreállított, szecessziós stílusú karosszéket, lábtartónak vele szembeállította ikertestvérét és kényelmesen elhelyezkedett a ház kertjére néző ablak előtt. Agatha Christie egyik jó ideje a polcon porosodó puhakötésű kötetével a kezében egy nyugalmas délelőttre készült.

Tehette is, semmilyen más dolga nem akadt aznap, hiszen karácsony volt. Kint a kora tavaszinak is beillő nap-sütésben, a majd' tízfokos melegben, a friss szélben téli álmukban táncoltak a csupasz faágak, örökzöld bokrok, a szobában kellemes meleget árasztott az öreg öntöttvas radiátor. A 20. század első harmadában épült tehetős polgári ház emeletének hatalmas lakásában meghitt nyugalom uralkodott.

Sándor kinyitotta a könyvet és olvasni kezdett. Lassan megszűnt számára a külvilág, jó tulajdonsága volt, hogy ha tetszett egy-egy történet, szinte beleképzelte magát az adott korba, egyike lett az ott élőknek, járókelőknek, egyszóval átlényegült, eggyé vált az esemény hőseivel. Sokszor olyanmilyira bele is élte magát a főhős életébe, félelmeibe, fájdalmaiba, hogy abba kellett hagynia az olvasást, mert felizgatta magát, felpörgött a szívverése, görcsbe rándult a gyomra.

Bár a világégés előtti angol vidék békebeli hangulatát árasztva lassan csordogált a történet, számtalan, a magyar lelkületnek igencsak furcsa udvariaskodás, szófordulat, hogy nem mondjuk szócséplés közepette, azért egyre inkább összeállt a krimik fejedelemasszonya kiváló meséjének szövete. Fogarasi Sándor szerette ezt a hangulatot, ha olykor zavarta is az angolok dagályossága, külön-

kifejezőmódja, azért összességében mindezt vonzónak találta.

Elfáradt, ölébe eresztette a könyvet és pihenésképen szeme elkalandozott a hatalmas belmagasságú, a jobb módú polgári otthonokra jellemzően berendezett lakásban. Tekintete akadálytalanul siklott át a hatalmas szárnyas ajtókkal elválasztott két egymásba nyíló méretes szobán, pillanatokra megállt a falakon lógó festményeken, a sokat szolgált, tisztességben megöregedett, itt-ott már összeszáradt, réseket mutató parkettán. Majd' negyedévszázada, közel egy emberöltő óta tartozott már ide, s bár felesége családjának otthona volt a ház, az évtizedek során nem egy, de négy generáció is lakta, idő kellett hozzá, míg megbárátkozott a lakás légkörével. Amikor egyedül üldögélt valamelyik szobában sokszor gondolt az egykor itt zajlott életre. Most is azon jártak gondolatai, hogy vajon milyen is lehetett, amikor a házat építtető egykori postai főtiszt, vagy felesége, a nagyfuvaros leánya, egybekeltek, és új otthont építettek maguknak, az utánuk következő generációnak. Évszázadokra terveztek, mert miért is feltételezték volna 1925-ben, hogy majdani gyermekeik, unokáik, déd- és ükunokáik ne itt lalnának az általuk megteremtett, létrehozott családi otthonban? Ezúttal is ilyen gondolatok kószáltak a férfi fejében.

Fogarasi Sándor így hát meg sem lepődött, amikor halk nyikorgással kinyílt az előszoba ajtaja és kezében egy újsággal belépett a szobába a ház gazdája, János, a magyar királyi posta főtisztje. A nagyon magas, jóképű, erőteljes testalkatú férfi ügyet sem vetett Sándorra áthaladt a szobán és a Buda külterületeire vezető széles, de csendes főútra néző ablak alatt álló szekrénykéhez lépett. Gyakorlott mozdulattal nyitotta ki a kis irattárolót, ahonnan egy dokumentumot emelt ki, majd az ablak fényénél előbb annak, azután az újságnak tanulmányozásába kezdett. Sándor

érdeklődéssel figyelte a férfit, eddig nem volt szerencséje találkozni vele, bár mindig is érdekelte az élete, véleménye a világról.

János félbehagyta az olvasást, az előszobaajtóhoz lépett és hangosan kiszólt: Marikám, jöjjön be, mondta és visszament az ablakhoz. Alig telt el egy perc és Marika, János felesége – Sándor őt is ismerte, bár még sohasem beszélt vele, nem is tehetette – érdeklődve nézett a férjére.

– Mi van, Jánosom, mit kíván tőlem? Valami baj van?

János nem válaszolt, még mindig a dokumentumot nézegette, majd az újságot. Marika türelmesen ácsorgott mellette, időnként végigsimította szoknyáját, megigazította kötényét, koszorúba font haját.

– Nézze – mutatott valamit az újságban és utána a másik, hivatalosnak látszó iraton. – Mit szól hozzá? – kérdezte.

Marika csendben végigolvasta a mutatott szövegeket, majd halkán csak annyit mondott:

– Maga a férfi, maga tudja, hogy mit kell ilyenkor csinálni. Tudja, hogy én mindig maga mellett állok.

János hosszasan elgondolkodott, aztán fogta az újságot, az iratot, mindkettőt akkurátusan betette a kis szekrénykébe és ráfordította a kulcsot. Együtt mentek ki a szobából. Sándor úgy gondolta, ideje folytatni az olvasását, de akkor meg egy idősebb asszony lépett be, sietett át a két szobán és közvetlen közelében, de mégsem megérintve őt, megállt Sándor mellett. Hosszasan, elmélyülten nézett ki a hatalmas kertre, amely messze felnyúlt a budai dombon a szomszéd utcáig. Sándor érdeklődve nézte az idősödő, gömbölyded asszonyt, aki mintha a 19. század egyik festményéről lépett volna le, úgy volt öltözve. Tudta, hiszen látta már egy igen megszürcült, kontúrjait veszített fotón a nőt, hogy Marika édesanyjához, vagyis Éva asszonyhoz, felesége dédnagymamájához van szerencséje. Oly szívesen beszélgetett volna vele akár csak arról is, hogy mi készül a

konyhában, mit főz a szakácsnő, mit csinál a cselédlány, vagy éppen miért tekint ki oly gondterhelten az asszony a kertre, a téli napsütésben csupasz ágakkal ácsorgó gyümölcsfákra, a bokrokra, a tavasztól oly színes, de most barnás fekete, gondosan felásott virágágyásokra. Szólni akart, de visszatartotta, hogy Éva asszony tudomást sem véve róla állt a széke mellett. Maga sem értette, hogyan lehetséges, hogy ő mindezen meg sem lepődik, ahogy azon sem, amikor három hét-tíz év közötti lányka vágatott be a szobába és nagy csiviteléssel vették körül Évát, nagymamájukat.

– Na, mit akartok rosszcsontok – nézett Éva mama szeretettel a lánykákra, akik közül ketten olyanok voltak, mintha indigóval rajzolták volna őket, és akik láthatóan valamilyen rossz fát tettek a tűzre, vagy valami hasonló elkövetésén törték a fejüket, és talán a nagymama védelmét, közbenjárását, segítségét akarták a szigorú szülőkkel szemben. Sándor élvezettel nézte a gyerekeket. Megannyi reményteli, szép jövő, szerelem, boldogság, házasság, család, örömteli munka, hiszen minden normális világban e helyes kis emberkék tartalmas évek, életek várományosai.

Aztán hirtelen elkomorult, mert eszébe ötlött, hogy rájuk kellene szólni, ne legyenek ennyire felhőtlenül vidámak, vagy éppen ne foglalkozzanak csip-csup problémáikkal, mert pár év múlva, alig a felnőtt kor határán már a háború borzalmaival szembesülnek, az éhezéssel, a bombázások elől a pincébe rohanásokkal, a rettegéssel. Naponta lesz majd kísérőjük a budai csatákban elesett katonák holttesteinek látványa, a csonttá fagyott lótetemeké, amelyeket, mint keselyűk az elhullott vadat, úgy marcangolják ehető falatokká az éhezők. Pár évvel később meg már a polgári bélyeggel a homlokukon elszenvedett keserű megkülönböztetéssel, a kitelepítés rémével, a családot sorra érő tragédiákkal kell harcba szállniuk, jobb lenne, ha ezekre időben felkészülnének, vagy menekülnének, amíg lehet.

Fogarasi Sándornak görcsbe rándult a gyomra, annyira igyekezett, hogy megszólaljon, figyelmeztesse ezeket az embereket, akik most békességben, tapintható jólétben, vélt biztonságban és a jövőbe vetett optimista hitükkel élik mindennapjaikat. Kiáltani, üvölni akart, hogy vigyázzanak, meneküljenek, amíg nem késő! Mert ő már tudta, amit azok nem.

Nem jött ki hang a torkán. Erőlködött, kínlódott, mert érezte, hogy tennie kellene valamit, hogyha nem szól, akkor baj lesz, nagyon nagy baj, de sehogy sem formálódott a szó a száján, csak nyöszörgő hang jött ki a torkán, olyan, mint amikor valami retteneteset álmodik, menekülni és segítségért akar kiáltani, de nem tud...

– Mi van Sanyikám, rosszat álmodtál?

Sándor kábán tekintett fel a cirógatásra, köhintett néhányat, hogy rendezze gondolatait. Körülnézett, de már sehol sem volt Éva asszony, ahogy a három kis csitri, vagy János, Marika sem. Mind halottak, gondolta a férfi, és lassan tudatosult benne, hogy mindez álom volt, hogy csak az ő agyában tértek vissza régi életükbe a lakás egykori gazdái.

– Pedig ha szólhattam volna nekik...

Aztán lemondóan sóhajtott, mint aki tudja, a sorsot úgysem lehet megelőzni, megváltoztatni, jön, aminek jönnie kell, ami valamilyen nagy könyvben már úgyis meg van írva előre. Kezébe vette Agatha Christie krimijét, a békebeli angol vidékkel, ahol előbb, vagy utóbb biztosan biztosan megölnek valakit.

Szerelmes kakadu

Olyan szerelmes volt, mint egy ágyú. Vagy egy kakadu. Vagy éppen egy ágyúzó kakadu. Hogy miért pont ezek jellemezték világrengető érzelmeit, csak az égiek tudhatták, de talán ők sem. Mindenesetre Kákán Luca ezekkel a szavakkal festette mondandójának vásznára mások által még soha meg nem élt hatalmas szerelmét, ha irigykedő barát-nőinek mesélt a nagy Őről.

A nagy Ő, vagyis Saláta Benő nem volt egy szép gyerek, ezt még a kifejezetten rosszindulatú rosszakarói sem foghatták rá, de olykor édesanyja is, aki pedig mélyen elfogult volt egyszülött kisfiával szemben, józanabb pillanataiban arra gondolt, hogy bizony igencsak elbánt vele és Benőkével az élet. A húszas éveinek közepét taposó ifjú vékony volt, mint egy vessző, erősen karika lábai meglehetősen szőrzettel bírtak, amely bunda csak még jobban kiemelte a két végtag pipaszárszerűségét. Mindezt nyaranta egy rettenetes szabású rövidnadrág viselésével hozta a világ tudtára. A vicces kedvű sors valamiért igencsak tréfálkozhatott a Saláta házaspárral, mert a családi vérvonalat továbbvivő egyetlen csemetéjük mellkasa sem volt jellemezhető a boltozatos kifejezéssel, sokkal inkább a beesett jelző ábrázolta leginkább a kifejlett kori állapotot. Mindehhez egy megnyerőnek aligha csúfolható ábrázat tartozott, két kifejezéstelen szemmel. Ne szépítsük a tényt, Saláta Benő randa egy példánya volt a sokszínű emberiségnek.

A nagyobb filozófusok mélyreható tanulmányaiból tudjuk, hogy az élet durva tréfamester. Ebbe, az esztétikai élménynek igencsak nehezen nevezhető ifjúba zúgott bele ugyanis végzetesen és végletesen, sőt örökre Kákán Luca, ez a szép, gömbölyded idomú, szemet gyönyörködtető mosolyú, csupa élet ifjú leány. Hamvasnak is rajzolhatnánk a

szerelmes leányzó állapotát, mert bár az említett hamvat történetünk kezdetéig már többen is letörölték, de az igaz szerelmek égető tüzében – ahogy fogalmazná egy feltörekvő, harmadrangú költő – a hamv mindig újraképződik. A szúziesség és hamvasság már csak ilyen.

A találkozásuk olyan volt, mint maga a földrengés. Dübörgött körülöttük a világ, fények sora villódzott és megállni látszott az idő, amelyről azért már eddig kiderült, hogy sohasem áll meg. Mindketten földbegyökeredett lábbal álltak a másikuk színe előtt és csak bámulták egymást, szótlanul. Mindebbe azért némiképpen belejátszott, hogy Benő nemcsak, hogy nem volt egy tetszetős fiú, de szép beszédűnek, lebilincselő humorúnak, sőt éles eszűnek sem nagyon lehetett csúfolni. Mégis ott volt a mindkettőjük által érzett földrengés, a villódzó fények, az este mámorító illata. Ez utóbbiról aztán gyorsan kiderült, hogy diszkóbeli izzadság, parfüm, valamint az alkoholos italok szagának elegye, ahogy a földrengés sem volt egyéb, mint DJ Manó őrzítő, hasat, elmét remegtető zenéje. Amit pedig ők a szerelem villámainak éreztek, a villódzó fények úgy tartoztak a diszkóhoz, mint a vietnámi csüngőhasú disznóhoz a csüngő has.

Ők csak álltak és bámulták egymást. Csépelhetjük tovább az elcsépelet közhelyet, miszerint nem volt ez más, mint szerelem első látásra, meg lehet csúfolódní, gúnyos megjegyzéseket tenni Luca és Benő egymásra találásán, a tény attól még tény marad: a köznyelvben csak Kecseölőnek nevezett mulatóhelyen igaz szerelem fakadt.

Itt aztán meg is állhatunk elmélkedni az élet viccelődésén, hiszen az emberi faj két elütőbb karaktere aligha eshetett volna szerelembe egymás iránt, mint történt ez a Saláta és Kákán család szemefényeivel. Napjaik ettől kezdve boldogságban teltek, minden szabad pillanatukban a Kecseölőben töltötték, és imádták egymást a diszkó

jóteköny félhomályában. Merthogy ki ne hagyjuk a tényt, a két szerelmes csak és kizárólag a Kecseölőben élte szerelme minden édes pillanatát. Beszélgetni nemigen tudtak a hangzavar okán, meg aztán mit is ér ott a szó, ahol a tekintet, a szívdobbanás mindent elmond? Semmit, állapíthatjuk meg nagy okosan.

Csupa haragszó és mezei virágcsokor volt lelkük minden rezdülése, amint egymással szemben ráztak a pompásan lüktető muzsikára, boldogok voltak, az élet derűt sugárzott beléjük, a Nap fénye – már ha áthatolt volna az éjszaka sötétjén és a diszkó tomboló fényözönén – át és átragyogta létük minden pillanatát.

Egészen a tragédiáig. A Kecseölő, e korszerű vendéglátó-ipari egység egyszer csak teljes sötétségbe burkolódzott és hirtelen fájó, már-már kibíratatlan csend kezdett vájkálni a fiatalokból álló úri közönség füleiben. Itt-ott nevetés, fütty, mindenféle jó kis vicces benyögések hangzottak fel, majd hirtelen – ki gondolta volna, hogy ott ilyen is van – neonlámpák gyulladtak fel, bántó, sápadt fényükkel. DJ Manó lázasan ügyködött a fényes-fekete, csillogó cuc-cain, mind zavartabban kereste a hibát, míg a tánctéren egyre türelmetlenebbül ácsorgott a táncos lábú közönség.

Luca és Benő csak állt egymással szemben és mindketten masszívan törték a fejüket. Valamit mondani kellene – gondolta Benő, de a valamit mondás erősen meghaladta képességeit. Luca szívében lassan lyukat ütött a kétely, vajon tényleg Benő lenne az igazi, az örök szerelem, és mind kritikusan nézte a fiú nemigen megnyerő ábrázatát.

– Te – mondta az üde, bár e jeles pillanatban hamvasnak cseppet sem tűnő teremtés – nekem ez így túl gyors. Kellene egy kis idő. Tudod mit, majd hívlak.

– Most szakítani akarsz? – csillant fel az értelem Benő savószínű szemében – és mélyet sóhajtott.

– Na, csá – búcsúzott örök szerelmétől Kákán Luca,

azután, mint aki lezárta élete egy jelentős szakaszát, vissza sem tekintve tört utat asztala felé, hogy a lelke nagy törését egy kis vodkás kólával leöblítse.

– Csá – suttogta Saláta Benő és tőle szokatlan módon még egy hosszabb monológot kívánt előadni a szerelem múlandóságáról, de mindebben megakadályozta a Kecse-ölőbe visszatérő élet. A fények ismét villództak, a föld remegett és mindez Saláta Benőt újabb szerelmi kalandok felé sodorta.

– Na? – nézett barátnője kérdően Lucára. – Mi van?

– Szakítottunk – üvöltötte Luca majd élete minden tapasztalatát összegezve még legyintve hozzátette. – Minden férfi egyforma. De az élet megy tovább!

Azzal belevetette magát a Kecseölő, az igaz szerelmek és nagy igazságok otthonának rengetegébe, hogy még aznap este egy újabb hatalmas szerelembe essen, mint egy ágyú.

Vagy kakadu.

Kétujjú asszony

- Anyu, te is láttad?
- Mit kellett volna látnom Tomikám?
- Hát Hegedűs néninek a kezét. Két ujjal fogja a varró-tűt, de nincs is neki több. Anyu, miért csak két ujj van a Hegedűs néninek?

A harmincas éveinek közepe felé járó asszony hirtelen nem is tudta mit válaszoljon. A nyolcéves fiúcska nem először találkozott Sárikával, az anyjánál alig idősebb, az egykor talán sötétbarna, vagy fekete hajú, korán megöszült, mindig nagyon komoly, mosolytalan asszonnyal, de még sohasem vette észre annak testi hibáját. Úgy látszik, kezdi felfedezni a világot – gondolta Irén, a kisfiú anyja – és már az is feltűnik neki, ami korábban nem foglalkoztatta. Most mit mondjon neki? Az igazságot? Lehet, hogy meg sem érti, vagy ha ért is valamit belőle, hát törést okozhat gyermeki lelkében, félelmei, talán még rémálmai is lesznek. Vagy hazudjon valamit, ami kevésbé borzasztó, mint a valóság? És ha nagyobb korában rájön majd, hogy az anyja becsapta? Akkor meg benne fog csalódní és mást sem hisz majd el neki.

Szerencsére a kisfiú figyelmét hamar magával ragadta az utca forgataga, a rajongásig imádott autók látványa. A közelben lakó varrónőnél jártak, Saroltánál, aki néhány szoknyáját igazította az elmúlt években pár kilót felszedett Irén alakjára.

– Együnk egy krémest? – állt meg a kis cukrászda előtt az asszony, és Tomi arcát látva egy pillanatig sem volt kétséges fia válasza. Irén szerette a nyolcadik kerületnek ezt a részét, a háború harcainak, gépfegyversorozatainak, belvéseinek nyomait még évtized után is vakolatukon megőrző földszintes, hátsóudvaros házakat, az utca kispolgári

légkörét, szagát. Az új világban is a régi élet hangulatát árasztó környezet pillanatokra visszahozta gyerekkorát, azt az időszakot, amikor még mit sem sejtett a közelgő rémségekről, a háború okozta borzalmakról. Ugyanolyan ártatlan, a világot boldogan szemlélő kisgyerek volt, mint most az ő fia, Tomika.

– Anyu én inkább habost kérek, tudod, kakaóporral a tején. Azt nagyon szeretem.

Miközben hatalmas krémesüket, habosukat majszolgatták, Tomi mindenféléről csacsogott, iskolai barátjának kalandjáról, a szomszéd macskájáról, a legújabb szovjet autóról, ami nagyon tetszik neki. Irén fél füllel figyelt csak fiára, egy-egy igennel, nemmel, hümmögéssel válaszolt a gyerek kérdéseire, mert agyában a korábbi beszélgetés kavargott tovább. A végén úgyis meg kell mondania, hogy Hegedüsne Sárika akkor veszítette el az ujjait, amikor a nyilasok ki akarták végezni és a Dunába lőtték. Szerencséjének, lélekjelenlétének, életösztönének, úszó múltjának köszönhette, hogy ezt a borzalmat túlélte. De hogy lehet elmondani ezt egy kisgyereknek?

Irén örömmel nyugtázta, hogy fia nem hozta újra szóba Sárika ujjait, elfoglalták gondolatait a kis világának mindennapi ügyes-bajos dolgai, az iskolai csínyek, az otthoni leckekészítés. Megszokott napirendjük volt, amit Irén, és férje, Károly is betartott. Tomi apja egy nagy sztálinvárosi gyár munkásaként sokszor késő estig dolgozott, legtöbbször nem is utazott haza, csak a hétvégeken, a gyerek nevelése leginkább az asszonyra maradt. Ha munka után mennie kellett valahova, bevásárolni, vagy a családot meglátogatni, mindig magával vitte fiát is. Jobban szerette, ha az élénk, mozgékony kisfiú szem előtt van.

Sárika elkészült Irén szoknyaival, üzent is neki, hogy jöhet érte. Egész nap otthon volt a parányi, szoba-konyhás, udvari lakásban, a bérház első emeletén. '44 nyarán kellett

ideköltözniük, az akkor csillagos háznak kijelölt épületbe, ebbe a lakásba. S bár már egy évtized is eltelt a rémséges hónapok óta, és többször is kifestette a lakást, vett újabb – használt – bútorokat, az orrába, agyába örökre beívódott az összezsúfolódott emberek mosdatlan testének és a rosszminőségű alapanyagokból főzött ételek szagának elegye. Itt minden az egykor kényszerűségből együtt élőkre emlékeztette. Ennyi idő után sem csökkent keserűsége, ha arra gondolt, hogy azok közül, akik vele, a fiatalasszonnyal és szüleivel itt szenvedtek, osztották meg szégyenlősségükben is legrejtettebb testi titkaikat, félelmeiket, rettegésüket, alázkodtak meg minden pillanatban, már senki sem él. Egyikük sem jött vissza onnan, ahova egykori ismerőseik, szomszédjaik, vagy vadidegenek, akiknek mit sem vették, elhajtották őket. Zsidónak születtek és ez megbocsáthatatlan bűnük volt.

Sárika sokszor nézegette a falakat díszítő régi családi fotókat, a már csak a képeken és az ő emlékezetében létező szeretteit, de sírni nem tudott. Csak ült, gondolatok nélkül bámulta a korabeli felvételeket és hatalmas, az egész testét átjáró, soha nem enyhülő fájdalmat érzett.

Furcsa módon legkevésbé Jánost tudta maga elé idézni, pedig nagy szerelem volt az övék. Emlékszik, hogy édesapja boltjában látta meg először a jóképű fiatalembert, aki pár utcával odébb egy pékségben dolgozott. Bár ő varrónőnek tanult, sokszor segített apjának a kis családi vegyeskereskedésben. János egy nap megvárta zárás után a bolt előtt, attól kezdve mind többször találkoztak és nemsokára bemutatta a szüleinek is. Csendes volt az esküvőjük, már nem olyan időket éltek, hogy nagyon vigadjanak. Szerette Jánost, ahogy a férfi is őt, de mire kialakulhatott volna a közös életük, férjét munkaszolgálatra vitték, őket meg a csillagos házba kényszerítették. János sohasem került elő, voltak, akik még látni vélték valamerre, de egy idő után

már semmiféle hír sem érkezett róla, úgy tűnt el, mintha nem is létezett volna. Csak egy zsidó, akinek nyoma veszett a zavaros világban. Nem volt kirívó esemény akkoriban.

Sárrika sokáig várta férjét, hogy hazajöjjön, kutatta nyomát, mind reményvesztettebben. Évekkel a háború után döbbsent rá, hogy már alig-alig jut eszébe férje, miközben apja, anyja, nővére, ahogy távolabbi családtagjai emléke is gondolatainak szinte minden percét kitöltötte. János oly távolinak, megfoghatatlannak, meseszerűnek tűnt számára, mintha igaz sem lett volna házasságuk. Ennek ellenére soha többé nem foglalkozott a férjhez menés gondolatával, igaz, bezárkózó, emberkerülő, szótlán, mosolytalan lényé nem is vonzott sok kérőt hozzá. Pedig Hegedűsné nem volt csúnya nő, sőt kifejezetten szép arca, még negyven közelében is vékony, formás teste, tisztasága, rendszeretete érték lehetett volna egy házasulandó férfi számára.

– Sárrika, megjöttem a szoknyákért – csengetett be a varrónőhöz Irén. Tomika ezúttal is elkísérte és anyja remélte, hogy a hetekkel korábbi kérdés már nem foglalkoztatja, elfogadja a tényt, Hegedűs néneinek a jobb kezén csak két ujj van. Sárrika adott a gyerekeknek egy valahonnan hozzákerült öreg külföldi divatlapot – a szabásmintákat szerette bennük, azért is igyekezett ilyeneket szerezni – nézegesse azt, foglalja el magát azzal, amíg anyja a szobában felpróbálja az átalakított szoknyákat. A kisfiú gyorsan elunta magát, hintázni kezdett a nyikorgó hokedlin, és közben a falvédő szövegeit böngészgette. Sokat nem értett belőlük, de büszke volt rá, hogy nyolcévesként már milyen jól olvassa az írott betűket, szavakat is. Hegedűsné kinyitotta az ajtó és kiszólt a kisfiúnak, hogy bemehet, anyja már felöltözött. A két nő mindenféléről beszélt, főzésről, szomszédokról, meg az új körzeti orvosról, akinél mindig rengetegen vannak, és sokat kell várni. Tomika a falakra felrakott képeket nézegette, a számára idegen, furcsa öltözetű embereket,

a megsárgult fotókon megőrződött ismeretlen világot. Sáríka Tomi vállára tette a kezét és úgy kérdezte:

– Tetszenek a képek?

– Igen, de kik ezek a bácsik és nénik?

– Ők az én családom, de sajnos már senki sem él. Haláltáborba vitték őket, mind meghaltak.

Tomí először hallotta a haláltábor szót, nem is értette, hogy mi az, csak a hangzása és a halál szó tette félelmetessé számára. Mit csinálhattak ott Hegedűs néni rokonival, ha mind meghaltak? Rossz emberek voltak? Sáríka mintha olvasott volna a gyerek gondolataiban, úgy folytatta:

– Pedig mindegyikük kedves, rendes ember volt.

– Gyere, mennünk kell! – vágott az asszony és Tomi beszélgetésébe Irén. Ne tartsuk fel Sári nénit, sok a dolga, sok varrnivalója van.

Anya és fia elindultak a gangra, a függőfolyosóra nyíló konyhaajtó felé.

– Csókolom – köszönt illedelmesen a fiú.

– Szervusz, fiatalember – Sáríka csonka kezét kézfogásra nyújtotta a fiú felé. A gyerek nem értette mit csináljon, eddig még nemigen kellett kezét fognia, hiszen ő csak egy gyerek és ez a felnőttek dolga, de most ott volt szeme előtt a kétujjú kéz, amit meg kellett fognia. Sári észrevette a gyerek szemében a zavart, rémületet. Visszahúzta a kezét.

– Menjünk már! – Irén egyre idegesebben sürgette Tomikát. – Köszönj szépen, aztán siessünk!

De a kisfiút már magával ragadta a kíváncsiság. Állt az ajtóban, vele szemben egy néni, akinek hiányzik három ujjja. Nagyon izgatta a fantáziáját, hogy hova lettek az asszony ujjai.

– Hegedűs néni, mi történt a kezével?

Irén nem tudta mit csináljon, rászóljon a gyerekre, elrángassa az ajtóból, elnézést kérjen Sáríkatól a gyerek

szemtelen kíváncsisága miatt? Kavarogtak a gondolatok a fejében. Sári oldotta meg a helyzetet.

– Jöjjenek egy kicsit vissza, ne az ajtóban beszéljünk – szolt a fiatalasszonynak és Irén a gyerekekkel visszalépett a lakásba.

– Tudod kisfiam, engem a nyilasok sokakkal együtt kihajtottak a Duna partra, ahol sorba állítottak minket, le kellett vennünk a cipőnket, kabátunkat és gépfegyverrel lelőttek, hogy a holttestünk a folyóba zuhanjon. Hát ez történt.

A konyhában döbben csend uralkodott, csak az öreg falióra ketyegése hallatszott. Irén nem tudta, mit szójjon, megrémítette a fiát ért sokk és Hegedűsné színtelen, érzelmentes hangja. Úgy mondta el az asszony a rettenetet, mintha azt mondta volna, hogy ősszel sokszor esik az eső. Mintha a világ legtermészetesebb és legnormálisabb dolga lenne, úgy közölte tényszerűen: emberek más embereket télen cipő és kabát nélkül a folyóba lőttek. Ennyi történt.

Irén ismerte Sáríka történetét, ezért is akarta óvni fiát a valóságtól, a borzalmaktól, amelyeket majd úgyis megtud, ha nagyobb lesz, de most még oly kicsi ez a gyerek. Fel sem tudja fogni.

– Lelőtték? Puskával?

A gyerek lassan küzdött meg az elhangzott mondatok értelmével, nyolc évének minden ismeretére szükség volt ahhoz, hogy valamit is felfogjon abból, amit hallott.

– Mindenki meghalt? Hegedűs néni is?

Sáríka évek óta talán először mosolyodott el, nem is a szavak értelmén, a gyermeki naivságon. De az átfutó mosoly egy pillanattal később már nyomtalanul tűnt el az arcáról. Igen, jól mondta a kisfiú, neki ott, abban a pillanatban, 1944. december 18-án valóban véget ért az élete, mert ha teste túl is élte a kivégzését, a lelke megmásíthatatlanul halott.

Tudod Tomika, ott álltunk a Duna parton, nagyon hideg volt és csak annyit tudtam, hogy azok az üvöltöző fegyveresek meg akarnak ölni. Nem ismertem őket, ők sem engem, de zsidónak születtem, hát meg akartak gyilkolni. Úszóversenyző voltam, sok érmet nyertem, ezért nem gondolkodtam, amikor a gyilkosok vezetője tüzet parancsolt, hirtelen hátraléptem és a vízbe zuhantam. Akkor nem is éreztem, hogy eltaláltak, lebuktam, és amíg csak bírtam, a víz alatt úsztam. Nem éreztem, hogy milyen rettenetesen hideg a víz és azt sem, hogy szétlőtték a kezem. Átúsztam Budára, és amikor egy elhagyatott helyen kimásztam a partra, akkor láttam, hogy ömlik a vér a jobb kezemből és nincs meg három ujjam. Elájultam. Amikor magamhoz tértem egy kalyibában, talán egy ócska fészkerben voltam. Valaki levetkőztetett, bekötözte a kezem, és sok rongyos, koszos, ócska kabáttal, ruhadarabbal betakart. Ott bújtam napokig étlen, szomjan, sokáig lázasan, senki sem jött arra, az sem, aki megmentett. Nyilvánvalóan féltette az életét, nem volt nagy dicsőség akkoriban zsidókat menteni.

A gyerek tátott szájjal hallgatta az asszony mondatait, olyan volt számára mindez, mintha anyja egy mesekönyvből olvasta volna fel neki a rémisztő mesét. Egy történetet, ahol gonosz boszorkák, meg csúf gonosz emberek üldözik a gyerekeket, és csak azért nem szokott félni ilyenkor, meg utána éjszaka, mert a végén a rosszak úgyis mindig pórul járnak, és minden jóra fordul. Irén nagy nehezen elrángatta a kisfiút, aki hangtalanul baktatott mellette. Ezúttal még az autók sem érdekelték. Már hazaértek, amikor megkérdezte?

– Anyu, ez tényleg igaz?

– Igen Tomikám, igaz, és Sári néni nagyon szerencsés, hogy túlélte. A többieknek nem sikerült. Aztán azért is szerencséje volt, hogy valaki megmentette a fagytól, meg attól, hogy elvérezzen. Hónapokig bujkált, rongyokba bugyolálva vándorolt olyan helyeken, ahol nem laktak, vagy

jártak emberek és a katonák is elkerülték a tájat. Fagyott füvet evett, meg elhullott állatokat. Hát ezért van csak két ujsa Hegedűs néninek, most már tudod. Ellőtték a nyilasok.

Tomika napokig nem beszélt Hegedűsnéről, nem hozta szóba a történetet, amit neki mesélt el az asszony. Még azt sem kérdezte anyjától, hogy kik azok a zsidók, a kövér Takács úgyis mindig mondja neki, hogy ne legyen már eny nyire zsidó, ha valamin vitatkoznak, vagy amikor alkudoznak a szünetben, és ő nem akarja a felvágottas tízóraját elcserélni a Takács zsíros kenyerére. Vagyis azok a zsidók, akik alkudoznak, vitatkoznak, vagy nem adják az uzsonnájukat, ezt még ő is tudja, de ezért géppisztollyal lelőni őket talán mégsem kellene. Mert akkor őt is bárki megölhetné, mert szokott vitatkozni. Azt sem kérdezte, hogy kik azok a nyilasok. Egyértelmű volt számára, hogy gonoszok, ha egyszer mindenkit lelőttek. Biztosan nem is emberek, mert eddigi életében sok kedves embert ismert meg, és aki nem volt ilyen, az is csak kiabált vele, de nem bántotta, nem lőtte le, mert egyik ember nem ölheti meg a másik embert. Valahonnan máshonnan jöhettek, mint a mesékben a gonosz szellemek, vagy boszorkák, talán a pokolból, a föld alól, hogy elpusztítsák az embereket, és még szerencse, hogy már nincsenek nyilasok.

Miután a gyerek nem kérdezett semmit sem, Irén úgy vélte, valószínűleg nem hagyott túl mély nyomot fiában mindaz, amit hallott, hátha a kicsi agya fel sem fogta még, hogy ez nem mese volt, hanem a véres valóság. Jó is lenne, ha elfelejtené, hiszen most már új világ van, többé nem fordulhat elő ilyen, mint volt a háborúban. Most béke van és az emberek segítőkészek, rendesek, elképzelni is nehéz, hogy valaki közülük gyilkos lett volna.

Tomi egyik este már lefeküdt, Irén az ágya szélére ült és egy kicsit még beszélgetett fiával, hogy hamar elálmosodjon. A meséket már unta a fiúcska, kívülről tudta azokat,

de annak örült, ha valami érdekeset, ahogy szokta mondani, igaz mesét mesél neki az anyja. Irén sokszor napközben is törte a fejét, hogy mit mondjon majd Tomikának a jó éjt puszi előtt, de a gyerek ezen az estén megelőzte. Hirtelen felült az ágyán, és nagyon komolyan, már-már felnőtteken kérdezte:

– Anyu, miért?

Irén azonnal értette, hogy mire vonatkozik a gyerek kérdése, de nem volt képes felelni rá, hiszen maga sem tudta a választ. Megsimogatta gyereke fejét, magához húzta, szorosán ölelte, frissen mosott, illatos haját csókolgatta. Hitte, remélte, hogy ez a cseppet sem gyerekeknek, de még felnőtteknek sem való történet, a Dunába ölt emberek, Hegedűsné ellőtt ujjainak borzalma örökre a fiúcska agyába vésődik és emiatt is jó ember válik majd belőle. A háború alatt, fiatalon, már ő is megtapasztalta a világot, annak feneketlen, sötét mélységét, könnyörtelen kegyetlenségét, ezért is zúgott most vészharangként fülében a megválaszolhatatlan kérdés:

– Miért?

Nevelő célzattal

Nem szépítem, kaptam én pofont ifjúságomban rendesen. Végül is nem voltam rossz gyerek, csak eleven, vagy mi-fene, meg igencsak visszadumálásra járt a szám. Ebből kifolyólag cseppet sem vádolhatták szüleimet a rossznyelvűek azzal, hogy nem készítettek fel az élet pofonjaira. Ez szemenszedett hazugság lett volna a minden csomón kákát keresők részéről, mert rendes pofonedzéseken vettem részt az évek folyamán. Ugyanakkor a rossznyelvűek mindig mindenféle marhaságot össze tudnak dumálni, megnézném az ő gyerekük nevelését. Könnyű a más gyermekén csattanó nevelést kritizálni!

De látom, letértem mondandóm eltervezett útról, annyit mindent el akarok mesélni, hogy csak úgy zsong a fejem a sok okos gondolattól. Azt még elárulom, hogy csendes számításom szerint egy és tizenhat éves korom között a taslik, tockosok, tenyeresek összegzett száma jóval meghaladta a tízezret, bár édesanyám szerint jó, ha elérte a tízet a megcsapásaim darabszáma. Akkoriban nemigen dokumentáltuk a nevelő hatású tettlegességek számát, emiatt aztán kettőnk felmérése között több nagyságrendbeli eltérés mutatkozott.

Szóval, ilyen sima, pofonokkal kikövezett úton kerültem a középiskolába, oda ahova, ha kellett – és édesanyám szerint olykor-olykor igencsak kellett – csattanó módon terelt anyám és ahol a szeretetteljes, s csak igen ritkán fájó anyai pofonokat néhány derék oktatóm, tanárom rúgásai, füleseai, körmöseai váltották fel. Gyorsan el kell mondanom, édesanyám mérhetetlen szeretettel nevelt, ahogy apám is. Apám esetében már kisebb a pofonok bevallott és emlékezett száma közötti különbség. Anyám szerint apám az ő biztatására egyszer csapott meg, de miután ügybuzgalmamban

beleszaladtam az ütésbe, amelynek nyomán orrom vérével összevéztem a lakást, többet nem próbálkozott a pedagógia e hatékony módszerével. Anyámmal szemben az én statisztikám szerint viszont három jól elhelyezett atyai pofon cifrázta ifjonti orcámat. Fogalmam sem volt, hogy mivel, de rendre kiborítottam a kommunizmus építése közben megrongyolódott idegekre szert tett szülői párost. A hétköznapokon áldott jó gyerek voltam én, csak a vásár- és ünnepnapokat viseltem nehezen.

Békés család volt a miénk, csend, egyetértés uralkodott benne és szeretet. Na, ezeknek a meghitt hangulatú, bár fáradtságos ünnepi hétköznapoknak vettem véget vasárnapként, amikor családi összejövetelekre, netán éttermi ebédre indultunk. Ma már meglett fejjel tudom, egy csúf taktikai hiba volt mindennek okozója, ugyanis valamilyen rossz elképzelés okán mindig engem öltöztettek először szépen mosott, vasalt ünneplőbe, hogy aztán ha már a gyerek nett és fitt, a szülők is elkészüljenek a családi programokra. Nekem meg valamiért éppen ilyen alkalmakkor jutott eszembe egynémely pompás csúszós-mászós játék a szőnyegen, vagy némi rajzolgatás egy kiváló tintaceruzával. Az pedig ugyebár köztudott, hogy egy jobbféle tintaceruza akkor a leghatékonyabb, ha jól megnyalogatja az ember. De ahol gyalulnak, nyilvánvalóan hullik a forgács, ahol tintaceruzát nyalogatnak, ott jut tintapaca fehér ingre, féltett bútorhuzatra, frissen festett falra is. Nagy ügy!

Merthogy jutott szinte minden vasárnap. Ha nem tintapaca, akkor szakadás, gyűródés, de a vége mindig az lett, hogy ténylegesen, vagy képletesen folt esett a ruházatomon, becsületemen. Aztán az is kiborította ünnepi hangulatba került őseimet, hogy miután idegileg nem bírtam a készülődés feszültségét, hát kérdezgettem ezt-azt, mondogattam csacs-kaságokat, emelgettem a féltett tárgyakat. Azok aztán időnként valamiféle fel nem fogható balszerencsét követően

össze is törtek, én meg rögvest kaptam a fülest. Sohasem értettem, hogy ilyen csip-csup apróságokért miért kell megcsapni a kölköt, de ez olyan felnőttes dolognak tűnt, majd én is csinálom, ha lesz kiskrapekom, gondoltam akkortájt.

Az anyai pofonok egy idő után ritkulni kezdtek, ennek nyilvánvaló kiváltó oka volt, hogy kevesebbet tartózkodtam otthon, meg aztán mindenfajta trükköt kitaláltam addigra, hogy kikerüljem anyám kezét. Bár el kell ismernem, nagy vagány volt ő is, akár órákat is várt, hogy gyanútlanul, a büntetés végleges elmaradásának hitében leüljek a hokedlira a fal, konyhaszekrény és konyhaasztal által határolt pofonok Bermuda-háromszögében, ahol nemhogy eltűntek volna a nyaklevesek, de a semmiből hirtelen az arcomon csattantak.

Na, de, hogy egyik szavamat a másikkal ki ne oltsam, ahogy említettem, egyre kevesebbet tartózkodtam otthon, mert ott volt ugyebár a kötelező, bár rém unalmas iskola, ahova a hajnali úszóedzéseket követően tértem be, hogy pompás félórát aludjak a matekórán, bár nem voltam válogatós, a magyar nyelv és irodalom is andalítóan hatott rám ilyenkor. De csökkentek a pofonok azért is, mert mind trükkösebben tudtam kikerülni a lendülő és egyre gyengébbnek tűnő anyai – makarenkói – taslikat. Nem így a legjobban dobó tanár bal kezét, azzal ugyanis mind gyakrabban találkoztam.

Fájóan közelről.

*

Vlagyimir bácsi, az orosz tanárok e kiváló példánya a nevelés érdekében a célba dobást vitte tökélyre. S bár az orosz nyelv tudománya kortársaimhoz hasonlóan igen kevés helyet foglalt el agyamban, az oroszórák nagyszerű hangulata máig fájóan égett tudatomban. A derék orosz tanár remek módon volt képes fejbe dobni bárkit, még az osztályban legtávolabb ülőt is egy darab krétával, teli gyufásdobozzal,

hogy aztán a maga visszafogott módján megkezdje nevelő célzatú tevékenységét. Pedig csak egy kicsit dumáltunk ott hátul, ettük a tízórait, mert ki a csoda bírta ki a szünetig? Egy oroszórán meg ugyebár végképp megéhezett az ember és többféle közlendője is akadt.

– Hozd csak ki fiacskám! – súgta szinte kedves hangján a kérését Vlagyimir tanár úr – és tartotta tenyerét, míg a kréta becsapódását követően a kobakját masszírozó ifjú kívánszorgott a tanári asztalig. Na, mutasd csak!

Ez utóbbi már arra vonatkozott, hogy a vétkes szépen zárja össze az ujjait, fordítsa felfelé a kezét, amin azonnal csattant a vonalzóval adott körmös. Rettenetesen tudott fájni. De Vladimir tanár úr egyáltalán nem volt egyedül a fájdalommal nevelés terén, akadt tanárom, aki kokit adott, más meg fekvőtámaszokat nyomatott, de jó sokat. Brutális világ volt az akkoriban, nem vitás.

De én már nemigen zaklattam magam emiatt. Edzettem, gyúrtam, futottam, izzadtam és nőttem, mint a gomba. Szép szál gyerek lettem, otthon is elfogytak addigra a pofonok, előkerültek az észérvek, ámbár azoknak még annyi fogantjuk sem volt, mint az anyai füleseknek. Hiába, no, felnőnek a gyerekek.

Persze a pofonok máig megmaradtak. De azokat már többnyire az élet adja.

– Úszni tudsz? – nézett rám Zsiga bácsi a sziget egyik ősi csónakházában vitézkedő tréner. Arról senkinek sem volt tudomása, hogy ő mit tud, mozogni ugyanis csak addig láttuk, míg lebringázott az edzésre, meg hazafelé bement a sarki becsületsüllyesztőbe, a kocsmába, leöblíteni a kemény munkát. Állítólag az öreg egykor munkásmozgalmi feladatként hozta össze az evezős szakosztályt, hogy az angyalföldi kazánkovácsok, lakatosok, hegesztők a meló után végre az úri sportban, az evezésben is el tudjanak fáradni. Zsiga 'bát evezni még a legöregebb menők sem látták, de olyan embert sem igen lehetett találni, aki hallott valakiről, aki tudott valakit, aki látta Zsiga 'bát a vízen. Mert ugye van, aki csinálja, aki meg nem tudja, hát tanítja. A mester ebben igazán nagy volt.

Zsiga bácsi minden igyekezete ellenére elég sokan megtanultuk az evezés fortélyait. Lett is egy világverőnek készülő nyolcasunk, amellyel aztán mindenféle komoly feladatot tűztünk ki magunk elé. Naná, hogy első lépésként a világhír felé a hazai bajnokság megnyerése volt a legfőbb célkitűzésünk, ami nem is tűnt elérhetetlennek, legalábbis ameddig az első versenyen rajthoz nem álltunk. Akkor derült ki, hogy vannak jobb csapatok is nálunk, de ez hagyján, jobb edzők is Zsiga 'bánál.

Nem szépítem, elrajtoltunk és hamar megéreztük a csapatgység fontosságát. Ha nem lettünk volna nyolcan, meg a kormányos, talán még féltünk is volna, oly egyedül maradtunk. Ma sem értem, hova siettek a többiek.

A nagy csapat, ahova átigazoltam, a Győzelem Hajós Egylet persze már más volt. Kemény edzések, könnyfacsaró izomlázak, ugratások, versengések. Egymással, mindennel és mindenkivel. Csak az öltözők semmihez sem

fogható illata, vagyis bűze volt ugyanaz, mint a kazánkövacsok, lakatosok csapatánál. Az izzadság, a mosatlan ruha dohos bűdössége, a falon meglepedett penész, a mozdíthatatlan öltözőszekrény sor alá szorult több évtizedes kosz, az illatosnak aligha nevezhető mosószappanok szagának elegye akár világnyelv is lehetne. Talán csak a leggazdagabb klubok öltözője lehet más szagú, így viszont az ott vetkőző, öltöző sportolók nem ismerhetik meg a való élet szagát, bűzét.

– Nézd – mutatta keményre átlényegült, vizet csak esős napokon látott zokniját a nyolcas erőssége, Jegénye. – Már jó ideje csak úgy tudom felvenni a tréning előtt, ha jól megtöröm.

Megtörte. A gyártósoron még jobb napokról álmodozó térdharisnya az elmúlt pár év alatt már oly sok testnedvet, a kispályáról salakot, a futások során sarat vett fel, hogy simán be lehetett volna építeni vályogként egy jobb fajta viskó falába. Jegénye szerint édesanyja csodálkozik is, hogy neki sohasem kell tiszta szerelés, csak a versenyekre. – Hát miben edzel te, kisfiam? – érdeklődött sokszor, de beletörődött, hogy az evezősöknek valamiért kevesebb ruha kell.

Különleges világ az edzőtermek, sportpályák, egyesületek öltözői. Kölyökként ott vívjuk rangsorharcainkat, kamaszként szervezzük bulijainkat, ámítjuk hihetetlen csajos, vagy pasis sikereinkkel a történeteinket szájtátva hallgató csapattársainkat, felnőttként kötjük üzleteinket. De az öltözőkben lehet szert tenni a barátok, barátnők révén egy-egy friss kapcsolatra, hasznos tárgyakra, elképesztő pletykákra. Akinek az életéből kimarad a sportöltözőbeli lét, az ott szerzett tapasztalat, aligha tud mindent a világról.

Ott tanuljuk meg méltósággal viselni testünket a maga legteljesebb meztelenségében, nem szégyellni magunkat sporttársaink, barátaink előtt. Mert bizony aligha lehetséges úgy zuhanyozni, öltözni egy csapatnyi fiú, férfi, lány, vagy

nő előtt, hogy takargassuk pucér hátsónkat, nemi szervünket. A meztelenség természetessége vonja magával a csapatmezek előidézte csapatszellemet, az együvé tartozást. A sportöltözőben megtanulja az ember, hogy csak arra legyen büszke, amije van, és amit tud. Ha meg nem tetszik a saját teste, hát eddze keményebbre azt, ami edzhető. Az izmok például ilyenek. Aki az évek során a sportöltözőben jó helyre kerül, ott lesz az élet sok más területén is. Határozottságával, jó kinézetével és nem utolsósorban a kamaszok, bakfisok között elsajátított csibészségével, dörzsöltségével.

Kijártam én is az öltözők iskoláit. Aligha lehetett okom panaszra, egy csomó életrevaló tapasztalatot szerezhettem, amelyek aztán sokszor szolgálták javamat. Még a szép emlékezetű sorkatonaság alatt is. Amit ugyanis nem tanulhattam meg a csapat öltözőjében, megtanulhattam a seregben. Rebbenés nélküli, ártatlan tekintettel hazudni, csalni, lopni, túlélni.

A jófiúknak ugyanis kevés helyük adódik e világban.

Katonamese

– Mi az, hogy ellopták? – üvöltötte erősen nevelő célzattal a sokadik látásra is ellenszenves, robosztus testű, tüskésre nyírt hajú őrmester, aki cifra káromkodásokkal fűszerezett mondandójával is igazolta a vele kapcsolatos előzetes véleményeket. El akarta hitetni, hogy egy szerfölött nagy bunkóval van dolguk az arcukon rémült kifejezéssel és kezükben két pár zoknijukkal egyvonalban álló újoncoknak és ez az igyekezete nagyon is jól sikerült az öreg őrmesternek.

– Katona, maga így vigyáz a nép vagyonára?

A laktányában a lopás mindennaposan célirányos tevékenység volt. Főleg azért, mert a néphadsereg – így hívták a népköztársaság népét védő hadat egykor, a mára csak történelemkönyvek lapjain és a túlélők emlékezetében létező világban – elég hézagosan szerelte fel honvédjait, nem is annyira darabszámban, mint minőségében. Ezért aztán a gyakorlóruhák, lábbelik, zoknik, törölközők mind-mind gyorsan koptak, foszlottak, váltak használhatatlanná. A baka meg miután tartott a megtorlástól, az őrmesteri üvöltözéstől, fogdától, különféle igen lélekemelő pluszmunkáktól, mint például a felesleges takarítás, teljes menettfelszerelésben futkosás, válogatott macerák, hát megoldotta a maga módján. Lopott. Ott, és onnan, ahol, és akitől tudott.

Miközben derék őrmesterünk vérvörös fejjel üvöltötte válogatott szitkait és osztotta az ész mellett a büntetéseket is, lassan izzadtságcseppek indultak kopaszra nyírt fejéről a gerincem mentén az alsónadrágomba. Kezemben ugyanis csak egy pár zokni virított a zokniszemle alkalmával, hiszen, ahogy másoktól is, az öregkatonák tőlem is elloptak egy párat. Agyamban lázasan kergették egymást a gondolatok. Láttam magam, ahogy fekvőtámaszokat végzek, WC-t takarítok, zárkában ücsörgök.

– Na, nem, ezt velem nem teszi meg! – horgadt fel benem a sportöltözőkben szerzett túlélési ösztönöm, azzal az egy pár zokniból némi villámgyors hajtogatás után két gombócot alakítottam és büszkén tartottam magam elé a két párnak tűnő kincstári vagyont. A túskehajú őrmester még az előző lopások sokkhatása alatt haladt el a sor előtt és tudatáig már csak a daraszám jutott. Megúsztam a büntetést.

Ezzel persze még közel sem ért véget a zoknikálvária, hiszen bármikor lebukhattam, szereznem kellett egy párat. A beszerzés kiváló helyszíne volt a pompásan horganyzott vályúkkal felszerelt honvédségi fürdő, ahova benyomult egyszerre vagy ötven baka, törölközőkkel, mosni való fuszeklikkal. Elég volt csak anyaszült meztelenül besétálni a közös tisztálkodó helyiségbe, onnan már frissen mosott zoknikkal, maga elé tekert egyen törölközővel távozhatott a testét cseppet sem szégyellő élelmes baka. Mert bizony a többség nem tanulta meg a meztelenség igazságát és szégyenlősen takargatta magát.

Életre nevelt a honvédség, cseppet sem vitás.

Sóhajtó úr fájdalma ---

Sóhajtó Tivadar nem volt rossz ember. Lelke tele volt nyíló virággal, halkán szóló hárfazenével, embertársai iránti mély elkötelezettséggel. Nem is azért jelentette fel őket, mert rossz ember lett volna. Ugyan, pont ellenkezőleg! Sóhajtó Tivadar egy igazán jó ember volt, aki tudta: a világot csak a rend tarthatja mozgásban, a rend, amelyben mindenki ismeri a helyét, és elrendeltetésének megfelelően végzi a dolgát.

A kiváló ember, aki mély elkötelezettséget érzett embertársai, mi több az egész emberiség, annak boldogulása, felhőtlen jövője iránt, nemigen tudta elviselni, ha nem úgy mentek a dolgok, ahogy azt ő, aki igazán jó ember volt, elképzelte. Mert az emberiség csak és kizárólag egyetlen helyes utat járhatott, azt, amelyet eme igencsak nemes gondolkodású, derék ember jónak vélt.

De ez a megátalkodott emberiség nemigen óhajtotta jární a Sóhajtó Tivadar kijelölte utat, hol erre, hol arra tért le róla. E kellemetlen tényt Sóhajtó úr igencsak nagy és fájdalmas sóhajok közepette vett tudomásul és folyton folyvást a megoldáson törte a fejét, mert ugyebár, ahogy jeleztük, Sóhajtó úr életét az emberiségnek szentelte.

Ha abból a kellemetlen tényből indult ki, hogy a fránya államok szabályokat hoznak, amelyeket nemes egyszerűséggel törvényeknek hívnak – bár ezekkel olykor nemigen értett egyet – és amelyeket az emberiség egy adott országba sorolt tagjainak be kell tartaniuk, hát nem tehetett mást, mint a kirívóan közösségellenes magatartást jelenteni az adott ország kijelölt hatóságainál.

Ne szépítsük hát a tényt, a mindenféle izgága, szerte-szét rohangászó, a szabályokat unos-untalan felrúgó, áthágó, semmibe vevő népek nagyon sok fejtörést és munkát okoztak a galamblelkű, végtelenül jó embernek, Sóhajtó

Tivadarnak. Szinte már napi rendszerességgel kellett megírnia javítószándékú be- és feljelentéseit az illetékes hatóságoknak, úgy megszorodott a dolga.

A már említett hatóságok előtt cseppet sem volt ismeretlen Sóhajtó Tivadar világjobbító küldetése, kedvelték is őt, hogyne tették volna, még ha beadványaival igencsak sok munkát is adott a jeles hatsági embereknek. Mert ne is tagadjuk: a világot, amelyet Sóhajtó Tivadar jobbító szándéka tehetett volna valóban jobbá, a feljelentések viszik előbbre, terelik helyes forgási irányba.

Kiváló emberünk tehát tette a dolgát és hol személyesen megjelenve a hatóságnál diktálta tollba bejelentését, hol igen körültekintően, tollat, papírt, sőt időt sem kímélve hosszan leírva tiltakozása tárgyát és alanyát, beadványban jelezte a helytelenséget a kijelölt hivatal irodájában. Bejelenteni valója pedig szépen akadt. Volt mikor szeme láttára ment át az út túloldalára tilos jelzés idején kedves szomszédja, máskor másik házbelije locsolta úgy a virágait a körfolyosón, hogy az lecsorgott az ő szintjére, megint más alkalommal a népes család nagyfia tartott házibulit a lakóközösség zavarása mellett. De feljelentette a háziorvosát egy, az általa kijelölt gyógyszer megtagadott felírása miatt éppúgy, mint a házmesterét, aki nem takarította el kellő alaposséggal a havat az gangról, ügyvédjét, aki szóba hozta, hogy talán kevesebb embert kellene feljelentenie, korábbi osztályfőnökét, mert az egy alkalommal a húszéves érettségi találkozójukon vicces figuraként jellemezte őt. Nem járt jobban a tévészerelője, akit az adóhatóságnak kellett figyelmébe ajánlania a zsebre végzett munkája miatt és a sarki zöldséges sem, aki egy alkalommal a papírzacskóba csomagolt szilvára célozva jegyezte meg: ki ne dobja a zacskót, a mellékhelyiségen a szilvaevészet után még hasznát veszi majd. Ez persze már több volt a soknál Sóhajtó úr tisztza, fegyelmezett világrendjében.

Sóhajtó Tivadarnak vérében volt a feljelentés, de, mint jeleztük, nem volt ő rossz ember, csak a rend megszállotta. Sajnálatos módon több olyan megátalkodott ember is akadt környezetében, aki az ellene irányult Sóhajtó feljelentésben nem a jobbító szándékot látta, sokkal inkább személye elleni támadásként élte meg az esetet. Hamarosan nyugodt szível össze lehetett volna hívni a Sóhajtó által feljelentettek országos gyűlését, ahol meg is alakíthatták volna nemzeti Sóhajtó ellenes szövetségüket. De nem tették, jártak tárgyalásokra, védekeztek a sokszor – de csak a felületes szemlélőnek! – igen nevetséges vádaskodásokkal szemben és könyvelték el kárörvendve, hogy Sóhajtó Tivadar érthetetlen módon sokadszor is veszített a bíróságon.

A derék, törvénytisztelő állampolgár kedvét aztán egy igen banális eset vette el a további világjobbítástól. Történt, hogy egy alkalommal, az esti órákban lehorgasztott fejfel bandukolt hazafelé munkahelyéről, ahol őt érthető módon nagy szeretet övezte, amikor egy hatalmas lökésre riadt az emberiség sorsára irányuló gondolataiból, majd egy „Sóhajtó, te vadbarom!” szövegű üvöltésre. Már éppen a jogot kezdte emlegetni, meg halvány, nevelő irányú célzást kívánt tenni arra, hogy aki így viselkedik az utcán, az ne csodálkozzon, ha valaki feljelenti, amikor lezárva minden szóbeli érvet egy iszonyúan nagy pofont kapott. Sóhajtó, akinek már fogalmazódott a rutinszerű feljelentés a fejében, vérének furcsa ízét érezte meg szájában, és amit oda kapott, éppen idejében tette ahhoz, hogy el tudja kapni kieső fogát.

Ebben az idillikus pillanatban érkezett a következő ütés, majd egy jól irányzott rúgás a farába, amelytől látványosan terült el a jeles férfiú a járda aszfaltján. Midőn gondtalan fetregéséből a lassan múló fájdalom és megaláztatás érzésével kezdett feltápáskodni, érezte, hogy egy erős kar rántja fel a mélyből és ordítja közvetlen közletről a képébe:

Sóhajtó, te vadbarom! Menj és jelents föl!

A megtépzott ember, akinek lelkében ezekben a pillanatokban egyetlen árva, halk hárfahang sem szólt, és nem nyíltak színes mezei virágok, döbbsenten tapasztalta, hogy nem tudja, ki verte meg. Ha pedig így van, hogyan jelentsse föl?

Rájött, hogy az elmúlt évtizedekben – természetesen világjobbító szándékkal – oly sok embert jelentett fel, hogy már sokukra nem is emlékszik. Ha pedig ez így van és ezek a jöttmentek rákapnak az ő pofozására, akkor felborul a világrend és ő, a jog védelmezője, nem lesz képes ellenük védekezni, feljelentést tenni.

E gondolattól testét és lelkét mindennél áthatóbb fájdalom hatotta át.

Öregfiúk

– Mondd Gyuszi, te még férfi vagy?

Gyuszi, a kéredezett hosszan meredt maga elé. Jól ismerte barátját, Pityut, tudta, hogy sohasem nem áll messze tőle egy kis tréfa, ugratás, a másik pizskálása. Évtizedek óta ismerték már egymást, a tréfálkozásaik, ugratásaik is sorra visszaköszöntek, csak azért nem voltak unalmasak, mert már azt is unták, hogy unalmasnak találják azt, amit csinálnak. Ültek a padon és csend költözött közékük. Mindenről szót szoktak ejteni, ahogy mondták, kettőjük között nincs tabu téma, de valahogy a szerelem, a testiség sohasem került terítékre és betegségeikről is csak félve, mondhatni szőrmentén értekeztek.

– Miért, te már nem vagy? – kéredezett vissza és került meg a választ Gyuszi. Mindketten túl jártak a hatvanas éveiknek közepén, nyugdíjasok voltak, lelassult körülöttük az élet, már csak történelemnek, vagy mesének tűnt, hogy Pityu egykor egy ezredet irányított, Gyuszi meg egy hatalmas gyárat. Most a kor lenéző szóhasználatára szerint egyszerűen csak nyuggerék voltak. Semmire se jó, életüket tengető öreg nyuggerék.

– Azért kéredek – Gyuszi csak nem hagyta nyugodni a felvetés – mert már nem meggy neked?

– Mi nem meggy?

– Hát tudod, a szex.

Pityu nem volt egyszerű ember, olyan igazi katona, ráadásul egy időben sok katonatárásához hasonlóan cseppet sem vetette meg az alkoholt. Gyöngyike, a felesége egy ideig kínlódott vele, de aztán csak meglépett egy tanárral, a magára maradt férfi meg a konyakok mennyiségének növelésével vigasztalgatta bánatát, de amikor összejött Marcsival, a tűzről pattant negyvenes elvált asszonnyal,

végleg szakított az itallal. Na meg az orvos is azt ajánlotta, ha még akar élni néhány évet. Alkohol nélkül meg még kibírhatatlanabb lett. Csoda, hogy Marcsi meg egy rendőrrel lépett le? Azt senki sem állította a baráti körben, hogy Pityunak nagy szerencséje lenne a nőikkel.

– Na, ki vele! Neked még megy, szóval még férfi vagy? – nézett kíváncsian barátjára az egykori főkatona.

– Hogy is mondjam... Szóval már ritkábban kívánom. Ha az jut eszembe, hogy a vaksötét hálósobában oda kell bújnom Évihez, akit persze még mindig imádom, és szerelmes szavakat kell suttognom a fülébe, hogy beinduljon, szóval a macerára gondolok, hát inkább elfordulok és igyekszem gyorsan elaludni. Amíg fiatalabbak voltunk, megőrültem a teste látványáért, de most már nemigen izgatna fel, ha látnám meztelenül.

– Te sem vagy már egy Adonisz.

– Nem hát, de azért ha látnék egy szép, kemény, formás női teste, hogy a részleteket már ne is említsem, bizony még összekapnám magam. De tudod, meglep, hogy ez szóba került, nem emlékszem, hogy valaha is beszélünk volna

szexről.

Megint csak bámultak maguk elé és hallgattak. Gyszi előtt hirtelen megelevenedtek a fiatalkori hancúrozások emlékei, Évi fergeteges étvágya, találékonysága az ágyban, a napközbeni visszafogottságát, szemérmességét messze feledtető virgoncsága, kalandvágya. De hát ő sem volt semmi jónak sem elrontója. Kipróbáltak szinte mindent, amire jobb társaságban még csak gondolni sem illik. De Évi ötvenedik születésnapja után elcsendesedtek a dolgok. Addig mindig valamilyen hangulatvilágítás mellett szerelmeskedtek, de akkortól Évi – bánt a fény, nem tudom elengedni magam – megkövetelte a sötétet. Gyszi élt a gyanúperrel, hogy Évi már csak úgy tud együtt lenni vele, ha fantáziál, ha valamilyen vágyott, de már nemigen

alkalmazható pozitívára gondol és főleg nem vele. Eleinte bántotta a gondolat, de hallotta, hogy a legtöbb nőnek vannak ilyen képzelgésai és hát ő is sokszor vetkőztette le lelki szemeivel Bözskét egykori bögyös kis titkárnökjét. Az élet ugyebár már csak ilyen.

– Csak nem jöttél össze valakivel? – Gyuszi a hosszú barátságok jellemzőjeként a mellébeszélésből is rájött, hogy miért faggatja őt minderről Pityu. Csak nem hülyült meg, hogy hatvanhét évesen szerelmes lett?

– Tudom, hogy előtted nincs titkom. Igen, összejöttem egy aranyos asszonykával a nyugdíjas klubban, el-eljárogatunk moziba, színházba, meg már elmentünk vacsorázni is, de félek, hogy egyszer csak kikerülhetetlen lesz a szex. És nem tudom, hogy mire vagyok képes, vagyis, hogy képes vagyok-e még valamire. Ismersz, jó ideje nem voltam senkivel sem. Ancsurka meg még igen jó karban van, hatvan sincs és fürge, mint a csík, meg nagyon temperamentumos. Nem is egyszer tesz félre sem érthető célzást, hogy össze kellene már tennünk azt, amink van.

– Na, ez tényleg felhívás egy pompás keringőre – vi-gyorgott Gyuszi. – Vannak problémáid?

Pityu, ahogy még sohasem, olyan részletekbe avatta be barátját, amelyeket eddig talán magával sem beszélt meg. Hogy vannak még erotikus álmai, de már tudja, hogy közel sem olyan kemény legény – ha érti Gyuszi, hogy mire gondol – mint volt katona korában, amikor szégyen, nem szégyen, de többször is megcsalta Gyöngyikét, meg talán egyszer Marcsit is, de azt csak az ital tetette vele. Mert mi lesz, ha kudarcot vall? Nem csak a helyes Ancsurkát veszítené el, akibe bele is szeretett, ha egyáltalán közelebb a hetvenhez, mint a hatvanhoz még lehet szerelmes az ember, de másnap borotválkozáskor a tükörbe kell néznie, és akkor megint csak egy öregembert lát majd ott, aki felsült élete utolsó nőjénél.

– Na, ez fogas kérdés – összegezte Gyuszi, majd kósza ötletként felvetette, hogy egy örömlánnyal kellene kipróbálnia, mire képes. Ezen aztán hosszan elvitatkoztak, de nem vetették le az ötletet, ami még Gyuszi fantáziáját is megmozgatta.

– Te, ha beválik, befizetek én is. Sőt, szólok Évinek, hogy mi lenne, ha hármásban csinálnánk? Na, mit szólsz?

– Velem, veled, meg Évivel?

– Annyira jó barátom azért nem vagy! – oszlatta el a hirtelen támadt félreértést Gyuszi és még az is átvillant az agyán, hogy ez a Pityu talán nem vetné meg, ha Évihez simulhatna. De gyorsan elhessegette a kósza féltékeny gondolatot.

A két öregnek mindenféle parázna kép jelent meg a fejében, miközben üres tekintettel bámultak a park belseje felé. A kora őszi nap kellemesen járta át a testüket, de ezt szinte észre sem vették.

– Kár, hogy soha nem beszéltünk róla...

– Igaz, ki tudja... – Gyuszi nem fejezte be a mondatot, mert ha kimondja, hogy ...mi mindent hozhattunk volna össze, talán maga is megbánja. Inkább hallgatott. Végül Pityu nagyot sóhajtva törte meg a csendet, miközben felállt a padról.

– Kár, hogy mindjárt vége.

Egyikük sem a gyorsan múló napra gondolt.

Rakoskáék szép élete ---

Rakoska Gergő egyáltalán nem volt zsugori. A nomen est omen mondás, vagyis a név a végzet, rá cseppet sem volt jellemző. Ő ugyanis nem azért rakosgatta élére forintjait, mert a neve ezt sugallotta. Nem, nem így volt. Rakoska Gergő ugyanis sem zsugori, fősvény, vagy anyagiasság nem volt, csak egy takarékos ember, akit mindig és mindenben a célszerűség vezérelt. Ráadásul azt sem tudta, mit jelent a latin kifejezés: nomen est omen. Úri huncutságokkal Rakoska nem ért rá foglalkozni.

Meg, aztán ha tudta volna, akkor sem érdekli, meg is mondta neki asszonya nyíltan, elismerően, bele a szemébe, hogy Rakoska te egy igazán példamutatóan takarékos ember vagy, csak ne lennél ennyire mérhetetlenül fősvény.

Rakoska Maca egészen más természetű volt, hiába, az ellentétek vonzzák egymást, de ezt már minden csecsemő is tudja. Gergő és Maca két világ, két személyiség, jellem és akarat volt, de mégis egy pár. Sokévnnyi házasság után már messze nem a szerelem, szeretet, sokkal inkább a megszokás és a tény tartotta össze őket, hogy ha válásra kerülne sor, Gergőből egy fillért sem tudna kihúzni szerető neje.

– Ennek Isten pénze sem elég – duzzogott, dűnnyögött magában Rakoska, amire sok alkalma is akadt, hiszen Maca egyszer bevásárlásra nem átalott pénzt kérni, máskor Gergő lyukas cipőjének javítása ürügyén, megint más alkalommal villanyszámlára kunyerált bizonyos összegeket takarékos férjétől. Pedig Rakoska sokszor emlegette, hogy beosztással kell élni, hiszen ő becsületes ember, nem lopja a pénzt, mint egyesek – és ilyenkor szemét a plafon irányába emelte, de ebből még szűk családja, vagyis neje sem értette, hogy tekintete igazságáért a mennybelieket keresi, vagy a másodikon élő tehetős család szerinte zavaros pénz-

ügyeit jelzi ily körmönfont módon. De ez amúgy a kutyát se érdekelte.

Rakoska egyszerű beszerző volt egy közepes kft-nél és tény, hogy cseppet sem kereste degeszre magát, de a rossznyelvek szerint akkor lett volna igazságos a vezetőség vele szemben, ha egy fillért sem ad neki fizetésként, úgysis megszerzi magának betevő falatjait beszerző körrútjai során. Mert bizonyos rossznyelvek szerint ez a talpig becsületesen látszó és végtelenül takarékos ember lopott, mint a szarka és csalt, ahol tudott. És tudott.

A középkorú férfi nem tartozott a végtelenül művelt, olvasott emberek közé, ezért is hagyott mély nyomot lelkében egyetlen olvasmánya, A fősvény című írásmű egy bizonyos Moliére nevű francia írótól, akinek a nevére már persze egyáltalán nem emlékezett, a történetből is csak az maradt meg emlékezetében, hogy a világ az olyan takarékos emberek pénzére pályázik, mint amilyen ő, és amilyen volt a fősvénynek csúfolt regényhős.

Rakoska Gergő alig várta, hogy néhanapján egyedül maradjon otthon a meglehetősen puritán módon berendezett, az energiatakarékosság okán helyiségenként egy-egy alig pislákoló körtével megvilágított lakásukban, amikor kellő elővigyázatosság mellett megszámlálhatja vagyonkáját. Az elővigyázatosság a biztonságosan beretesztelt ajtót és neje váratlan hazatérését azonnal jelző biztonsági eszközt, mint például a bejárati ajtónak támasztott, ferdén felállított hokedlit jelentette, amely az első ajtómozdulatra iszonyú dörrenéssel borul fel, jelentős frászt hozva a földszinti lakásban lakó idősebb hölgyre.

A pénzszámlálás nem is volt olyan egyszerű, hiszen Rakoskának a mindenféle padlórészekbe, a falra szerelt tükör alá, vagy a szekrény alapjára alulról ragasztva elrakogatott papírpénzeit kellett ilyenkor előbányásznia. De miután jó fejű emberként nemigen felejtette el, hogy

mennyi is a félrerakosgatott pénze, ezek az idilli alkalmak főleg azt a célt szolgálták, hogy kiderüljön, Maca felfedezte-e egyik, vagy másik rejtekhelyét és megdézsmálta-e a féltve őrzött vagyionkáját.

Maca ugyanis lopott férjétől, mégpedig módszeresen, rendszeresen és előre megfontolt szándékkal. Nem magára kellett, leszámítva a hetenkénti fodrászt, az új ruhákat, cipőket, hogy kedvenceiről, a kalapokról ne is beszéljünk, meg a barátnőivel a neves cukrászdában elfogyasztott drága süteményekről, kávéról, likőrrel, de a háztartásra, a közüzemi számlákra, és a napi étkezésre mindenképpen. Kapott is ő elég pénz, annyit, amennyiből Gergő szerint még félre is tehet magának ezerféle női csecsebecsére, ha legalább oly megfontoltan takarékoskodik, mint ő, mármint Rakoska Gergő, a férje. Maca szerint viszont Gergő egy bolond, zsupori, vén majom, akinek halvány elképzelése sincs a napi árákról, az élet drágaságáról. Naná, hogy lop a férjétől, ha ezt egy valamire való független bíróság is egyáltalán lopásnak tartaná, hiszen egyik lettek ők a házasság szentségében, ami az uráé, az az övé is, és fordítva, bár ezt azért Maca már nem látta ilyen egyértelműnek, sőt ha sor került volna rá, hát vitatta volna is.

Így aztán éltek egymás mellett boldog házasságukat. A szabályokat ismerve, betartva. Gergő rakosgatott, Maca lopott, a pénz meg gyűlt, mert minden dugi helyet azért asszony sem ismerhetett. Tulajdonképpen jól működött a házasságuk, amihez, mint egy jó épület tégláihoz, jó minőségű kötőanyag kellett.

Rakoskáéknál a rakosgatás volt az.

Határidő

– Mindjárt jövök – hallotta Erika hangját a földszintről, miközben dolgait rendezgette az íróasztalán. – Csak átugrom ide a szomszédba Marikához egy pár percre.

Az ajtó dörrenve csapódott be, András a hang hallatán hátradőlt a székén és jólesően nyújtózkodni kezdett.

– Pár percre – visszhangzott fejében Erika mondata és hangosan felnevetett, hiszen tudta, hogy ha ez a két nő nekiáll beszélni, akkor legalább egy, de inkább két óra is lesz, mire a neje hazakeveredik.

Nézte az asztalon előtte tornyosuló lapokat, dokumentumokat, mindenféle fontos iratot. Novellát kellett írnia egy szépirodalommal foglalkozó lapnak, az előleget már fel is vette, a határidő meg a nyakán volt, de téma egy sem jutott eszébe. Csak egy apró szikra, egy villanás, egy szó, vagy hang kellene és abból ő már meg is írná a maga öt-ezer karakterét. De se szó, se hang, se illat, vagy hangulat nem találta meg őt, nem volt más csak az őszi lehangelő szürkeség a kertben, a szanaszét heverő anyagok az asztalán, meg a szomszédoló asszony. Ebből aztán mit hozzon ki?

András újságíróként is ismert tárca és novellaíró volt, írásait szívesen fogadták a lapok, bár egyre kevesebb megjelenése volt, hiszen az újságok is csak vékonyodtak, fogytak, már jószerével minden az interneten zajlott. Egy-egy hetilap, vagy magazin még kért tőle időnként valamit, de ez is mind ritkább lett, és ha volt is munkája, az alig fizetett valamit. Sokszor bosszankodott már azon, hogy itt bárki újságíró lehet, nyit egy blogot és ír, vagy helyesen, vagy helytelenül, a legtöbbször felrúgva minden műfaji szabályt, hogy a fotókról már ne is beszéljünk. Amióta mindenkinek ott a fényképezni is képes telefonja a zsebében, milliós számra

futkosnak a fotósok a világban. Az igazi fényképészek meg nézhetnek más munka után. Szép, modern világ, gondolta és lemondóan felsóhajtott.

Eközben Erika már javában trécselt Marikával annak nappalijában. Mindketten ötven körül jártak és hivatalosan munkanélküliek voltak, de így, vagy úgy ügyeskedve kerestek némi pénzt a családi költségvetés kiegészítéséhez. Emellett rendre jutott idejük megbeszélni a világ dolgait egy-egy kávé mellett, többnyire Marikákénál, mert az ő urának még volt munkája a környékbeli nagyváros egyik külföldi cégének gyárában.

– Mit csináljak, hiszen most van egy csomó időm, mire az asszony előkerül – gondolta András és szinte rászakadt a szabadság érzete. Nem mintha félt volna Erikától, erről szó sem volt, de az asszonynak, ha otthon tartózkodott, be nem állt a szája, folyamatosan csacsogott, kérdezett, berzenkedett, elemzett és javasolt. Mindig volt mit mondania. András szerette is ezt benne, vallotta, hogy akkor jó egy kapcsolat, ha a felek évtizedek után is tudnak még egymással kommunikálni, amikor már nem csak a szex a fontos, de néha azért jólesett volna neki a csend.

– Miről írjak? – vakargatta őszülő fejét. Haját nem annyira, mert már csak kétoldalt viselt valamennyi szőrzetet a kobakján, de ez nem is érdekelte, elmúlt már a hiúság kora, közelebb a hatvanhoz, mint az ötvenhez a haj már nem olyan fontos egy ember életében, mint az ifjonti években. Akkor nagyon fájt, hogy kopaszodott, mára már valamennyire a tekintélyét is növelte ez az állapot. Legalábbis azzal áltatta magát, hogy így van.

Hirtelen fény gyúlt az agyában. Odaugrott íróasztalához és lázas kutatásba kezdett. A harmadik fiókban aztán megtalálta, amit keresett, egy agyonforgatott, megkopott telefonregisztert. Ma már ilyen senki sem használ – gondolta – ott az okostelefon, abba írunk bele mindent, de hogy azok

is meglesznek-e majd harminc év után, az már igencsak kérdéses.

Ez is egy jó téma lehetne – ötlött eszébe, de aztán elvette. Más, jobb kellene most. Azzal lapozgatni kezdte a nevek, telefonszámok tömegét tartalmazó könyvecskét. A nevek jó része már semmit sem jelentett neki, azt sem tudta, kik voltak azok a fontos emberek, nők és férfiak, akiket egykor lényegesnek tartott bejegyezni noteszába. Nem is időzött ezeknél, nők, lányok, asszonyok neveit kereste. Voltak egykor szerelmei, Erikával, második feleségével csak tíz éve jöttek össze, azelőtt vidám életet élt, sok nővel volt ilyen-olyan kapcsolata, szerelmes kalandja. Megvolt hát a téma. Az jutott eszébe, hogy felhívja egyiket és elbeszélget vele a régi szép időkről, meg arról, hogy mi lett a nővel, aztán gyorsan meg is írja. Még csak negyedórája, hogy pár percre átszaladt Marikához a neje, ahogy ismeri őket, van még akár egy órája is.

Gyorsan be kellett látnia, hogy a feladat egyszerűbbnek tűnt, mint amilyen lett. A telefonszámok jó része már egyáltalán nem élt, és amelyik mégis, ott kiderült, hogy időközben egy idegené lett a szám, aki még csak nem is hallott az ő általa keresett hölgyről. Már-már kezdte feladni, csüggedten nyomkodta telefonja gombjait, de csak kudarc érte valahányszor valaki is beleszólt a készülékbe.

Nézegette a neveket és sorra jutottak eszébe az emlékek. Zsuzsiról, a kielégíthetetlen lepedővirtuózzal, Jolánkáról, a kétgyerekes, férjét csaló családanyáról, Esztikéről, a gátlásos, szűzies lánykáról, akit végül is ő szabadított fel gátlásai alól. Hálás lehet neki a férje, ha egyáltalán férjhez ment a lány.

– Már ő is javakorabeli asszony lehet – sóhajtott András. Aztán Katica, Anna, Vica, Sopánka jutott eszébe. Ez utóbbi fel is vidította, mert az akkoriban jó harmincas nő szeretkezés közben folyton sopánkodott. Hogy jaj, Istenem, mi

lesz, ha megtudja ezt a férjem, jaj, Istenem mi lesz, ha a te nevedet suttogom véletlenül a fülébe, amikor veled szeretkezem, jaj Istenem mi lesz ha... Nem is emlékszik a lány igazi nevére, csak a sopánkodásra és a fergeteges játékaikra, mert sopánkodásai ellenére Sopánka nagyon is tudta a dolgát az ágyban.

– Csak sejtem, mit szólna Erika, ha mindezt tudná rólam – somolygott magában, de aztán elkomorult, mert témája még mindig nem volt, bár a visszaemlékezések szép perceket okoztak neki.

Kényszeredetten ült le a számítógépe elé. Ha tetszik, ha nem, megírja egyik kalandját. Végül is író, a szavak embere, meg aztán van is miből merítenie, hát visszanyúl saját korábbi életéhez. Válogatott a lányok, asszonyok között, Sopánka nem jó, mert az már majdnem pornó, ahogy Esztiike története is inkább korhatáros lapba lenne való, hát legyen a csapodár, kétgyerekes Jolánka.

Hátradólt a székén, két karját tarkója alá szorította és becsukott szemmel gondolta végig kapcsolatukat, aztán azt is kiötlötte, hogy negyed évszázaddal később milyen karaktert adjon az öregedő félben lévő asszonynak. Megkönynyebbülten sóhajtott fel, megvan a téma. Munkához látott.

A vágytól fűtött harmincas asszony idegesen nézett órájára, hol késik szerelme. A lopott együttlétek, pásztorórák tartották benne az életet... András ujjai alatt villámgyorsan formálódott a történet, az első, kicsit bizonytalan sorok után mind magabiztosabbá vált a mese.

– Na, gyors voltam? Már meg is jöttem. – hallatszott Erika hangja a földszintről, de András ezt meg sem hallotta. A számítógépe monitorján hajdani izgalmas szerelmi kalandja, egy egykor szeretett asszony élete elevenedett meg. S ha gyorsan elkészül még a határidőt is tartani tudja.

Készülődés

Zolika korán kelt, hogy időben elkészüljön. Nyolcra kellett mennie, ezért már fél hatkor ébren volt. Kibotorkált a fürdőszobába, hogy a napi rutinja szerint végezze azt, amit ilyenkor illik, majd halkán a nappaliba ment, nem akarta felkelteni a nejét, amúgy is olyan rossz alvó már egy ideje, hát hadd pihenjen. Az asszony este kikészítette neki a szükséges eszközöket, hiába mondja, hogy nem kell őt kiszolgálni, a ruhák, a cipő, meg minden más segédeszköz mindig ott sorakozik az ülőgarnitúrán, hogy neki csak bele kelljen bújni.

Ez persze általában nem megy olyan könnyen. Először is elővette a fájdalomcsillapító és gyulladáscsökkentő krémét, hogy fájó térdét bekenje. Jól bemasszírozta a bőrébe a kenőcsöt, aztán fogta a könnyű bandázst és óvatosan, hogy el ne szorítsa a vérkeringést a lábában, körbetekerte a térdét. Ezzel még nem végzett, lassú, megfontolt mozdulatokkal még felhúzta a nemrégiben vásárolt, kétoldalt fémrugóval merevített térdszorítóját. Kicsit megmozgatta, csak úgy ültő helyében a lábát. Rendben volt, hát folytatta a készülődést.

Újabb krém került elő a dohányzó asztalra készített gyógyszeres dobozából, ezúttal egy izomlazítót kent a két vádlijára, majd ugyanezzel a krémmel bekente a két felkarját és derekát is. Ez utóbbira, miután érzékelte, hogy bőre beszívta a balzsamot, egy speciális, széles, gumis, melegítő-rögzítő derékövet tekert. Néhány laza törzsfordítást végzett, csak úgy, egészen könnyedén, hogy lumbágója ki ne újuljon, de mindent rendben lévőnek talált.

Miután vádlijait már jól bekente az izomlazító krémmel, most egy újabb réteg, egy bemelegítő kenőcs került a bőrére. Ezt is jól belemasszírozta a bőrébe és gyorsan felhúzta

térdig érő, lábát nem csak melegen tartó, de a visszer ki-
újulása ellen is segítő zokniját.

Jól haladt, gyorsan bekapta az asszony által már előre elkészített két vékony szeletke mézes kenyeret, ezzel egy időre be is vitte a szükséges kalóriát, megitta gyógyteáját, ez jót tesz az emésztésnek és még folyadékot is pótol, egyúttal bevette a legfontosabb gyógyszereit is. Külön figyelt rá, hogy megfelelő legyen a káliumbevitel, mert tartott az izomgörcstől.

Már nem volt sok ideje, gyorsan szaladnak a percek, ha az embernek időre kell mennie. Felvette hát a két könyök-rögzítőjét, leellenőrizte, hogy táskájában ott vannak-e a szükséges gyógyászati eszközök, úgymint a csuklórögzítő, egy második térdszorító, a rugalmas pólya és az itala, mert ásványvíz nélkül egy lépést sem tesz. A doktor is megmondta, rendszeresen innia kell.

Zolika – barátai hívják így – munkára és tettere készen állt a nappaliban. Még egyszer végigtekintett magán, hogy nem hagyott-e ki valamit, belenézett táskájába, hogy labda, ütő ott van-e aztán kilépett az ajtón. A tenispályán örömmel üdvözölték a partnerek, mindenkivel kezét fogott, egy-két baráti kérdés, gyerekek, az asszony, mi van velük, aztán máris irány a salak, a szokásos heti derbi. Mert, hogy Zolika és társai, akik közül a legfiatalabb is elmúlt már hatvan, hetente kétszer megmérkőztek egymással.

Zolika sem volt mai gyerek a maga hatvanhat évével, sokszor gondolta is, hogy nem normális dolog, amit művelnek, négyen együtt több mint kétszázötven évesek, aztán mégis itt rohangásznak reggelente a pályán. Azután persze kell vagy három nap, hogy úgy-ahogy újból játékra kész állapotba tákolják magukat, de ezek a játékos órák sokszor feledtetik korukat, állapotukat, azt, hogy egyre több kenőcs és gumiszalag kell a működőképességükhöz. Bezeg mennyit röhögtek harminc, vagy negyven évvel ezelőtt

a Margit-szigeti pályán ugráló véneken, akiken mindenféle rögzítők fityegtek és kopaszon, nagy hassal, visszeres lábbal ugráltak, rohantak összevissza, veszekedtek, vitatkoztak egy-egy kétséges ponton. Aztán tessék, egy pillanat alatt lettek ők is vének, és teszik ugyanazt, mint a korábbi öregek. Biztosan komikusan festenek, mint két lábon járó gyógyászati segédeszköz reklámok. De kit érdekel?

Hazafelé, a kocsiból kiszállva már támadtak Zolikának nehézségei, lemerevedtek a lábai, a talpa begörcsölt, de majd az asszony rendbe beteszi. Mindig azzal fogadja, hogy na, megint kicsináltad magad? Persze büszke is az urára, hogy nem hagyja el magát akkor, amikor a fiatalok csak a hasukat növesztik és öngyilkos életet élnek, két végén égetik életük gyertyáját.

Zolika lezuhanyozott és pár falat pótreggelit követően ledőlt még egy kis ebéd előtti pihenőre. A következő meccsig össze kell szednie magát, mert ma kikaptak, pedig sokat futott, ennek ellenére is veszítettek, de hamarosan visszavághatnak partnerével a most diadalmaskodó fiataloknak. Fiatalok, mert legalább négy-öt évvel mögötte kullognak korban. Van közöttük, aki még csak nem is nyugdíjas, na persze, annyi idősen még ő is virgoncabb volt.

A fáradtság gyors álmat hozott szemére, távolról hallotta még neje dűnnyögését, hogy már megint csupa izzadság a pólója és majd egyszer tényleg kicsinálja magát a pályán, de aztán egy pillanat alatt újra a tenispályán volt, szervált, futott, ütött, szinte úszott a levegőben a labda után és remekül érezte magát. Csak az volt a furcsa, hogy egyetlen térd, vagy könyökrögzítő sem volt rajta és mégsem fáj semmije sem.

Az álmokban minden megtörténhet.

– Tanár bácsi, meddig csináljuk még? – Laci, az osztály hangadója meglehetősen feldúlt arccal nézett a testnevelő tanárra.

A vidéki kisváros általános iskolájának hetedik osztálya cseppet sem volt kedvelt a tanárok körében. Legtöbbjük számára fegyelmezhetetlenek voltak a gyerekek, az órákon nem figyeltek, beszélgettek, tízóraitak, visszabeszéltek a tanárnak, házi feladatot kedvük szerint készítették. Néhány igyekvőbb tanulót leszámítva többnyire nem volt kedvük hozzá.

– Vigyázz, nehogy téged is megegyenek reggelire – figyelmeztette jóindulatúan a tornaterem gondnoka az óradó tanárként bemutatkozó, jó harmincas férfit, a környékbeli sportklub kézilabdacsapatának edzőjét. – Tavaly két tanárnő is sírva rohant ki az órájukról, aztán fel is mondtak, elmentek ebből az iskolából. Ezért is kellettél te, mert nem volt, aki tanítsa őket.

– Na, ezt velem aztán aligha fogják megcsinálni – nyugtatta meg János a gondnokot, hiszen nem egy csapattal dolgozott már és a játékosai sohasem tartoztak a könnyű esetek közé, de mindig szót értett velük. Igaz, ők önként mentek edzésre, ezek a gyerekek meg úgy utálják a testnevelési órákat, mint a tökfőzeléket a menzán, nem csoda, ha roszszalkodnak.

Nem csalódott, pont az várta, amire számított. A vegyes, fiúk, lányok alkotta osztály tanulói ímmel-ámmal álltak sorba, közben ment a kuncogás, suttogás. Ha nem is tudatosan, de tesztelték új tanárukat.

János egy mondattal bemutatkozott, majd elkezdte a bemelegítő gyakorlatokat. A zshivaj mind hangosabb lett, akadtak, akik tessék-lássék elvégezték, amit mutatott,

mondott, mások csak mímelték, hogy valamit is mozognak. Az udvaron körbefuttatta a gyerekeket, de a helyzet mit sem változott. János megállította őket, jelezte, hogy álljanak tornasorba és megállt előttük. A duruzsolás egy pillanatra sem maradt abba. János felemelte a jobb kezét és merően nézte a hangadót, a legnagyobb szájú, legerősebb fiút, Lacit. A gyerek láthatóan zavarba jött, elhallgatott. Pillanatokkal később teljes volt a csend. János nem mozdult, várt. Már-már kibírhatalanul feszélyezte a gyerekeket a helyzet, zavarodottan álltak, lehajtott fejjel, amikor a tanár alig hallhatóan megszólalt.

– Gyerekek, ez így nem fog menni. Amíg nincs csend, nincs fegyelem, alaki gyakorlatok fogtok végezni. Ha valaki megmukkan, tovább csináljuk. Ha az év végéig, akkor addig.

János volt sorkatona, órákat töltött el alaki gyakorlattal, teljes menetfelszereléssel a laktanya alakulóterén. Jobbra át, balra át, hátra arc, lépés indulj, állj, pihenj, oszolj! Álmában is tudta, utálta, de emlékezett a fegyelemre és az igyekezetre, nehogy hibázzon, ahogy a társai is igyekeztek, mert addig csinálták, ameddig minden tökéletesen nem ment. Ezt vetette be a hetedik osztály ellen.

Még csak tíz perce gyakorlatoztak a gyerekek a kellemesen meleg, kora őszi napsütésben az iskolaudvaron, amikor elhangzott Laci indulatuktól nem mentes kérdése: tanár bácsi meddig csináljuk még?

János nem volt szívtelen, látta, kezdik megérteni a diákok, hogy őt nehezebb lesz kipiszkálni innen, „megenni reggelire”, mint két elődjét. Így hát áttért a játékos gyakorlatokra, szigorúan meghagyva, hogy nem akar üvöltözést, fegyelmezetlenséget. A gyerekek megígérték, szemükben ott volt az öröm, és a megállapítás: hálaistennek, vége!

Pár percig minden jól is ment, de aztán kezdődött előlről a lazítás, kiabálás, röhögcsélés, szóval lassan káoszban

fordult az óra. János ezt végképp nem engedhette, felemelt jobb kézzel megállt az udvar közepén és megint merően kezdte nézni Lacit. A fiú zavartan megállt, majd pár másodperc múlva csendben állt az egész lihegő kipirult társaság.

– Sorakozó! – adta ki a parancsot János – majd amikor felállt előtte az osztály, folytatta: jobbra át, lépés indulj!

A lemondó, beletörődő csendben mosolyogva nézte a távolodó, katonásan menetelő diákokat. Jó gyerekek ezek, csak tudni kell velük bánni. Tudta, hogy ezzel a társasággal az év végéig már nem lesz baja.

Farkasné Elvira mindennek mondható volt, csak kellemes asszonynak nem. Nem csak azért, mert a teltkarcsúság fogalma estében nem volt alkalmazható, lévén már száz kiló, de ápoltsága is hagyott nem csekély kívánni valót maga körül. Elvira volt az a nő, akire illik a népi mondás, nem szép, de legalább rosszindulatú, viszont buta is.

Elvira, még köze sem volt Farkasné, amikor viszonylag elfogadható külsejű, tizenkettő egy tucat jellegű leánykáként élte a világát és nemigen volt más vágya, mint egy megfelelő férj fellelése, akivel aztán vagy szerelemmel, vagy anélkül, de révbe érhet. Szülei sem ösztönözték nagyobb tettekre, hiszen ahogy említettük, a fiatal lány nem volt túlzottan okos, ezzel szemben igen butácskának tűnt a felületes szemlélőnek. Meg másoknak is.

Virácska, ahogy szerető édesapja hívta őt, amikor nem volt teljesen részeg és felismerte egy szem leánykáját, nagyon is szívén viselte a gyermeklány sorsát. Taníttatására sajnálatos módon több ok miatt sem kerülhetett sor. Virácska, mint már említettük szellemi képességeit, kevés kárt okozott a tudományok magába szívásával, iskolai munkáját is alig elégségesre végezte, de tanárai igencsak óvakodtak megbuktatni. Még visszamegy hozzájuk a következő tanévben is. Na, nem, inkább csak végezzen, aztán menjen isten hírével az élet rögös országútján, amerre csak akar. De nem tanulhatott volna akkor sem, ha éppenséggel egy második Einstein búvik meg női testében és szőkésbarna kóc hajával határolt fejében, agyában, mert, ahogy már érintőlegesen érintettük, édesapja meglehetősen gyakran lett szomjas és ilyenkor, hogy ne a családi fészket szentégtelenítse meg, a haverokkal oltotta vészes tikkadtságáta sarki becsületsüüllesztőben, a némiképpen lepusztult, a fél

évszázaddal korábbi megnyitása óta ki nem festett, takarított kocsmá jellegű műintézményben. Nem volt egy drága hely, Lajos, a kocsmáros ügyes gyerek lévén mindenféle olcsó beszerzési forrásokkal rendelkezett és neki a vendégek boldogsága a bevételnél is fontosabb volt. De azért a gyakori szomjazás, a literszámra torkon lefolyó lőre igen sok pénzt vitt le Virácska esetleges taníttatásától. De mint ecseteltük, talán jobb helye is volt a borocskává vált pénznek az apa tág torkában, mint leánykája légüres fejében oktatás formájában, amely tökéletes pénzkidobás lett volna.

Mindezek ellenére Virácska férjet talált magának. A nagy tudósok már régen megmondták, hogy minden szerető szív megtalálja párját és ez Elvira esetében is igaz volt. Farkas Jenci egy teszetosza, anyámasszony katonája emberke volt a maga fiatalságában, akit még a katonaságtól is kiszuperáltak általános testi gyengeség miatt, de az ember lánya ne válogasson. Meg amúgy is, a férfi legyen az ördögnél egy fokkal szebb, és akkor máris helyén vannak a dolgok. S miután a nevezett ördöggel Jencit nem tudta senki sem összehasonlítani – legfeljebb időként összetéveszteni – Virácska az ő személyében megtalálta azt a szerető lényt, akire egész addigi tizennyolc évében várt.

Viharos szerelmük oly csendes volt, mint amilyen vihar egy kanál vízben csak lehet, mert saját életüket Jenci édesanyjánál, a cselédszobában alakíttgatták. Ebben az alakíttgatásban pedig első és legfőbb cél, továbbá szempont a gyermekáldás mielőbbi megvalósítása lett volna. Igen ám, de Jencit sok mindennek lehetett nevezni, csak szexőrültnek nem. Ő ugyanis tisztességes fiú lévén csak megfelelő feltételek mellett volt képes asszonyához nyúlni. Mint említettük, Farkasné lányként sem szépségével, kívánatosságával tűnt ki a magyar valóságból, így hát az amúgy is lassú, gyenge fizikumú, ám meglehetősen hidegvérű férjét elvéve, még inkább sohasem hozta szerelmi lázba testének látványával.

Az anyósa persze nem fiát, hanem Virácskát okolta az oly nagyon várt és kettőjüket elnézve vélhetően igen jól sikerült, szép gyermek elmaradt születése miatt, de ez csak olaj volt a lappangó tűzre. Virácska lázadni kezdett, ez pedig folyamatos táplálkozásban, édességek majszolásában mutatkozott meg és öltött láthatóan kerekedő formát a család számára is. Lázadása eredményes volt, gyorsan alakult moletté, majd kövér nővé. A tisztálkodás, ruhák tisztántartása addig sem volt erőssége, de ahogy kövéredett, idősödött, úgy erősödött testszaga is. S, hogy e szépen fejlődő tulajdonságok, képességek sohasem járnak magukban, íme, a bizonyíték: Virácska mind áskálódóbb, ellensége-sebb, sőt trágárabb lett.

Mielőtt bárki is azt gondolná, hogy Farkasné Elvira egy élősködő, mindenkinek kellemetlen ember lett volna, gyorsan el kell oszlatnunk a rosszindulatú feltételezést. Nem, Virácska hasznos tagja volt a társadalomnak, hivatalsegédként bekerült egy állami intézménybe, ahol aztán, mint afféle küldönc, levélhordó, hozz kávé, vegyél zsemlet alkalmazott, osztályról osztályra vitte a híreket, pletykákat, amelyeket még tovább torzított. Kevert és kavart, ki sem nézte volna agyából mindezt az iránta elfogult ismerője, pedig embereket ugrasztott össze, gonoszkodott, ahol tudott. Szerette is mindenki, ezt nyugodtan kijelenthetjük. Azt, ha nem volt bent a hivatalban, mert amúgy jelentős, tapintható és egyöntetű utálat övezte szemre nem való személyét.

Farkasné Elvira nyugdíjba menetelét komoly ünnepként élték meg a hivatal dolgozói. Jenci szerető szíve nem bírta sokáig a sors Virácska által ráért csapásait, meglehetősen fiatalon átköltözött egy boldogabb világba. Az asszony sokat elmélkedett életén és egy napon a kiadós disznótoros ebéd, a sokadik tortaszelet, tejszínhabos kakaó leküzdése után rájött a nagy igazságára. Az élet szemét és nincs mit tenni ellene.

Az eset

- Bejöhetek, Főnök?
- Gyere csak Pityukám, tudod, hogy te mindig bejöhetsz. Asszony, gyerekek jól vannak?
- Köszönöm Főnök, te mindig olyan figyelmes vagy.
- Na, hallod, hát ki figyeljen rátok, ha nem én?! Mondjad csak, miért is zavartál rengeteg munkám közben, valami jó hírt hoztál?
- Hát... szóval...
- ...mi van veled, elvitte a cica a nyelved? Csak bátran, tudod, hogy én mindent meghallgatok, mindent kibírok.
- Szóval az a helyzet Főnök... te tudod, hogy én mindig,...hogyan én téged,...hogyan én veled...
- Persze, hogy tudom, másként mit keresnél itt, nem igaz? Na, ki vele, mi bánt?
- Az a helyzet Főnök, de kérek, ne vedd a lelkedre, hogy tegnap páran tiltakoztak ellened.
- Ellenem? Ezt honnan veszed?
- Tudom, Főnök, hogy te mindannyiunk érdekében olyan sokat dolgozol, hogy nem jut időd tévét nézni, újságot olvasni, interneten böngészni, de még csak mobiltelefon sem használasz, szóval nem juthatott el hozzád ennek a csúnya esetnek a híre.
- Tudod jól, hogy ennyi embert vezetni, nekik jót cselekedni megállás nélküli munka, itt nincs helye a lazításnak. Az én népem ezért szeret engem. Meg követ feltétel nélkül. Persze, hogy nem érek rá mindenféle firkász agya menését olvasgatni, mindenkinek joga van firkálgatni, amit csak akar. A fontos híreket meg úgyis elmondjátok, végül is azért vagytok itt, hogy tájékoztassatok, hogy rátok támaszkodhassam. Nem így van?

– Már hogyan lenne így, Főnök, te mindig helyén, vagyis fején találod a szöveget.

– Na, látod, most is csak rójuk a tiszteletköröket, de még mindig nem mondtál semmit sem. Kik tiltakoztak ellenem?

– Néhány provokátor bajkeverő, természetesen.

– És hányan voltak, tízen, százan?

– Majdnem, inkább azért egy kevéssel többen.

– Ne ijesztgess, tudod, hogy nem bírom a stresszt, az én felelősségteljes küldetésemhez teljes nyugalom kell. Akár ezren is lehettek?

– Ahogy mondd, szóval az a kettő...

– Mi az, hogy az a kettő? Száz, meg ezer? Ez még nem olyan rettenetes. Ennyi elégedetlenkedő a legjobb családban is előfordul.

– Ha esetleg összevonnád Főnök...

– Mit, a százat meg az ezret? Ne hamukálj itt nekem, az százezer, az képtelenség, ennyi ember csak mellettem megy ki az utcára, akkor is micsoda munka megszervezni őket. Még jó, hogy vannak önzetlen, engem szerető emberek, akik ezeket megcsinálják. Igaz, nem szólhatnak egy szót sem, tisztességesen meg is fizetjük őket, de hagyjuk ezt. Visszatérve a dologra, csak nem megint a szövetségeink áskálódnak? Szóval nem. Akkor viszont – már rájöttem – csak vicceltél, csak fel akartál vidítani ma reggel a tréfáddal. Ez azért egy kicsit durvára sikeredett. Tudod, hogy én értem a viccet, ha nem is szeretem, és ne feledd, senki sem pótolhatatlan. Velem nem lehet csak úgy viccelődni.

– Hogyan tudnám Főnök. Most sem én jöttem volna be ezzel a hírral, de senki sem mert, hát sorsoltunk és én húztam a rövidebbet.

– Csak nem félték tőlem? Én mindig igazságos voltam mindenkivel. Na, ja, a rossz híreket, meg az ellentmondást nem tűröm, aki csak ennyit tud, annak mennie kell, de hát

te más vagy, te mindig mellettem, velem voltál. Neked elnézem a viccet. Na, ki vele, mondd az igazságot!

– Nézd Főnök, nem szépítem, lesz, ami lesz, kimondom: tegnap tüntettek ellened. Lehetek vagy három, négyezren is, de valahogy megtöltötték az összes teret és főutat, az ellenségeink persze, hogy százezernél is több tüntetőről írnak. Énekeltek, meg téged szidtak, de ne értsd félre Főnök, mi itt mindannyian veled vagyunk. Te vagy a mi gazdánk, megmentőnk, jótevőnk...

– ...tudom, tudom, hagyd is abba! Most nagyon rossz kedvem lett. Hát ezt érdelem én? Tehetek én bármi jót is e népnek, akik csak hőzöngenek, lázadoznak? Most menj, hagyj magamra!

– Ugye Főnök, nem csinálsz semmi...hm...szóval butaságot?

– Mi, hogy én kárt tennék magamban? Na, nem, azért annyira nem vagyok elkeseredve. Harcolni fogok, hogy még jobban megszeressenek. De hívd is be a csapatot, össze kell dugnunk a fejünket. Tőled is várom a javaslatot, hogy hogyan legyen. Mondjuk például, ezentúl ha tüntetni akarnak ellenem, hát regisztráltatniuk kelljen magukat és egyszerre csak egy embernek adunk tüntetési jogot. Így is maradhat a tiltakozás, a tüntetés, hiszen az joga mindenkinek egy demokráciában és én közismerten tisztaszívű demokrata vagyok, de nem mondom, egy kicsit biztosan el fog majd nyúlni a dolog. Mert nekünk nyugalom kell a jótétemények kidolgozásához, megtételéhez. Látod, én mindebből kihozom a legjobbat!

Furcsa kezelés

Nehezen vett erőt magán, hogy felkeljen, odakint dübörgött a szél, a szobában is hideg volt. Az ágy melege visszatartotta, erősen visszahúzta. Fel kell kelni, gondolta, menni kell, ma is be van jelentkezve a kezelésére és azt nem szabad kihagyni, mert akkor legközelebb nem kap időpontot, csak egy nagyon sokára.

Az öreg, ahogy ismerősei, szomszédjai emlegették, még innen járt a hetvenen, de mackós, elnehezült mozgása, kopott öltözéke, kicsi, öreg háza együttesen öreges benyomását kellette. Sokszor ő is úgy érezte, hogy teher már neki az élet, ideje lenne elmenni, de hát az unokák talán még számítanak rá, ahogy munkanélküli fia is, akit szegényes nyugdíjából még mindig ő támogat. Ezért sem hagyhatta ki a mai kezelést, ahogy többit sem. Még nem jött el a távozás ideje.

Nyögve bújt ki az ágyból, magára kapta a székre készített fürdőköpenyét és gyorsan begyújtott a szoba parányi vaskályhájába. Mindent összekészített este, a kályhát is meg rakta, hogy csak egy gyufaszál kelljen, és máris duruzsoljon a melengető tűz a tűzhelyben, de azért ahhoz még idő kell, hogy valamit is érezzen a melegből. A fürdőszobában rendbe hozta magát, mégsem mehet tisztálkodás nélkül a rendelőbe, még megszólná valaki, ráadásul ő sem kedveli a bűzlő, koszos embereket. Lassan mozgott, ilyenkor reggelente fájt mindene. A múltott lába, karja, a dereka, válla, de még a nyaka is, azt talán éjszaka feküdte el.

Volt egy kevés felesleges súlya, a doktor sokszor mondja is neki, bátyám, fogyjon le, mert bajok lesznek, ennyi súly rossz szat tesz szívnek, ízületeknek, de mit válaszoljon neki, hogy alig marad pénze a nyugdíjából, mire kifizet mindent és a gyerekeknek is ad amennyit bír, hogy ne halljanak éhen a három világszép unokájával. Mondja, hogy így csak kenyérré

futja, abból is a legolcsóbbra? Mert ennie kell, állandóan éhes. Persze, hogy hízik, mert ha teheti, valami olcsó zsírral ízesíti a kenyerét. Nem éppen korszerű táplálkozás, jól tudja, de hát, ha csak erre futja, mit tegyen? Dögöljön éhen?

Lassan indult meg az élet megfáradt testében. Elkészítette reggeli hecsedli teáját, ő maga szedte még az ősszel a környékbeli kiserdőben, amikor a dér már megcsípte, szárította, zacskókba porciózta, evett vagy két karéj zsíros kenyeret hozzá, aztán ültében megmozgatta kicsit a vállát, nyakát majd öltözni kezdett.

– Mi újság van, Zoli bácsi? – üdvözölte az unokája korú nővére, majd rutinos, szakszerű mozdulatokkal tette vállára az elektródákat és indította el a fizioterápiás kezelést. Érdeklődött, hogy javult-e a válla, kevésbé fáj-e már a karja, aztán, csak pihenjen nyugodtan felkiáltással már fordult is a másik beteghez. Nem ért rá, az idősek megállás nélkül jöttek, csak jöttek bajaikkal.

Az öreg nyitott szemmel feküdt a kezelőágyon, jól esett neki a kellemes meleg, a gépek halk zsongása, a fülét megmegütő szófoszlányok, beszélgetések távoli hangja. Érezte, hogy egyre könnyebb, mintha elemelkedett volna az ágyról és lebegne. Jó illatokat érzett, kellemes állapotban volt, körülötte egyszerre csak fürdőruhás szép lányok jelentek meg, a rendelőbe nem illően virágkoszorúval a nyakukban, virágszálakkal hajukban, mintha valahol Hawaiiin lenne. Már érezte is a tenger sós, friss illatát, bár nem látta, talán csak hallotta a hullámok csobbanását, a strandolók zsváját, hiszen ő egy tengerparton van, ahol süt a nap és szép lányok kacérkodnak az izmos fiúkkal. Nem is csodálkozott, ő is egy volt a kigyúrt testű srácok közül. Minden oly természetesnek tűnt.

– Szent Isten, szent Isten! Réműlt kiáltás rángatta vissza a valóságba, a rendelőbe. Még álomittasan, a pillanatokkal ezelőtti élmények hatása alatt próbálta kitalálni, hogy hol lehet és mi történt. A fiatal nővér lázas sietséggel

kapkodta le testéről az elektródákat, és nézte rákvörösre főtt vállát.

– Jól van Zoli bácsi, nem érzi rosszul magát? – aggodalmaskodott és valamilyen kenőccsel igyekezett hűsíteni a pirosra éget bőrt.

– Mi a baj aranyoskám? – kérdezte a fiatal nőt, valamit rosszul csináltam?

Ő aztán nem, de mint kiderült, a nővérke a sok beteg ügyeinek intézése, a kezeléseik között nem hallotta meg a jelzőóra csengetését, azt, hogy lejárt a kezelés ideje. Az öreg meg elaludt, így egyikük sem vette észre, hogy az előírt kezelés többszörösét feküdte végig az elektródák bizsergető villanyozása alatt.

– Csak baj ne legyen! – sópánkodott az ifjú egészségügyi szakember és félve gondolt arra, hogy ezért ki is rúghatják.

Az öreg alig bírta felkelni reggel az ágyából, éjszaka sokáig nézte a televíziót. Az ágy szélén ülve lassan kezdte mozgatni tagjait, hadd járódjanak be. Különösen fájós vállát mozdította óvatosan, az nagyon szokott ilyenkor szúrni, sajogni. De lám, mintha most nem érezné annyira a kínt. Sőt, egyáltalán nem fáj a válla! Mi történt? Talán már nem is él, hogy nem érez fájdalmat?

Ekkor ötlött eszébe az előzi napi eset. Azt, hogy sokszoros dózist kapott a kezelésből, és most neki valamilyen bajának kellene lennie, de nincs. Mozgatta a vállát gyengéden, majd mind határozottabban, de a fránya, eddig engedetlen testrész semmiféle beteges jelet sem volt hajlandó produkálni.

– Így születnek a nagy felfedezések – gondolta és el is mosolyodott, amikor elképzelte, hogyan néznek majd rá a rendelőben, ha elmondja, hogy őt tévedésből kikezelték a bajából. Talán nem is kellene odajárnia, ha ez mindig ilyen könnyedén sikerülne. De a valóság az, hogy menni kell a kezelésre, mert ha a válla véletlenül rendbe is jött, a dereka azért ma is nagyon sajnó.

Esős délelőtt

Egykedvűen nézte az ablakán túli megállíthatatlanul zuhogó esőt. Minek idegesítse magát, ha egyszer a rossz időjárás ellen nem létezik orvosság. Nem volt sok dolga a külvilágban, legfeljebb a hétfégi bevásárlás, de akkor sincs gond, ha nem megy, van mit ennie még egy-két napig.

Két napja már, hogy eleredt az égi áldás. Eleinte csak, hogy szokják az emberek, szítálva, de aztán hatalmas szél kerekedett, az eső meg rázendített. Hideg volt, a víz a nagy szél miatt meg majdnem vízszintesen zuhogott, belevágva az emberek arcába, szemébe. Kinek van kedve ilyenkor elhagyni a biztonságos fészket, ha nem muszáj?

Neki meg már nem parancsolt senki sem. Cége csoportos létszámleépítést hajtott végre, vagyis kirúgott vagy ötven embert, köztük őt is, azóta meg nem talál munkát. De hogyan is található, ha pár hónapra van a nyugdíjtól? Mindegy, ezen már nem is érdemes dühöngenie, annyit félretett magának öreg korára, hogy ha nem is dorbézolva, de átvészelje ezeket a hónapokat, hogy aztán majd a postás havonta házhoz hozza járandóságát. Az sem lesz valami nagy összeg, de már kevés is elég neki. Amióta a lánya férjhez ment, már csak magára kell fűteni, főzni. Ő meg nagyon tud takarékoskodni. Ruhatára kitart még évtizedekig, legfeljebb nem lesz olyan modern, vagy éppen ki tudja, hiszen a divat is ismétli önmagát, kelendők lehetnek még a szekrénye mélyéről előbányászott egykori darabjai, bár ez aztán már tényleg nem érdekelte.

Állt az ablak előtt és bámult kifelé a délelőtti szürkeségbe. Olyan volt a fény, mintha már esteledne, pedig még csak tíz felé járhatott. Az ebéd is messze volt, nemrég reggelizett, majd ha megéhezik, összecsap valamit. Nem nagy ügy. Na persze más volt a helyzet, amíg az ura vele élt,

annak aztán minden nap főttet kellett ennie este, mondogatta is, aki dolgozik, az meg is éhezik. Eleinte jót mulattak ezen, hiszen egyik kedvenc slágerükből volt a szöveg, igaz, ott sörről és ivásról szólt a nóta, amit ugyancsak nem vetett meg az ura. Sokszor együtt dúdolták a dalt vacsora előtt, de később már terhessé vált a szöveg, ahogy a kötelező főzés is. Dolgozott ő is, itthon meg takarított, mosott, főzött, ellátta a gyereket, meg a párját. Nemigen lázongott, ezt látta az anyjától is, hát csinálta zokszó nélkül.

Akkor kezdett zúgolódni, amikor a férje egyszerre csak naponta kezdett fehéreneműt, inget váltani, és a munkaruháját is szinte naponta mosatta vele. Hát mi van ezzel az emberrel – gondolta – meghülyült, tisztaságmániás lett, vagy mi? De a baj ennél nagyobb volt.

Ahogy szokás, ő tudta meg utoljára, hogy a férje egy ideje egy gyárbeli nőnek csapja a szelet, és miatta kezdett adni magára. Aztán egy szép napon, ha ugyan tényleg szép volt, az ember nagy bátran hagyott egy papírt az asztalon, hogy ne várja, nem jön haza. Se aznap, se máskor, elköltözik, és majd elküldet a holmijáért. Csomagolja össze neki a neje, ő tudja, mi kell egy férfinak. Először viccnek vélte az egészet, aztán őrvongve dobálta ki a férje ruháit a szekrényből, halomba rugdosta a veritékes munkájával mosott, vasalt, ápolt ruhaneműket. Vasalja, mossa ki neki, aki akarja, ő még a nevét is kitörli az emlékezetéből.

Van ennek már vagy tíz éve, megbékélt azóta a helyzettel, de még egykori urával is. Talán jobb is ez így, ahogy öregedtek és maradtak kettesben, talán ki sem bírták volna egymást. A lánya pár kilométerre lakik tőle, ott a szép unoka, lehet, hogy szégyen – persze, hogy szereti, hogyne szeretné a kicsit – de velük sem akar foglalkozni. Elege lett a családból, elege mindenből.

Nézte a vigasztalhatatlanul zuhogó esőt. Talán mégis el kellene menni a boltba. Kerékpárral szokott közlekedni, de

azon most biztosan pacallá ázna, gyalog nem lenne olyan rossz a helyzet. Érezte, hogy ki kellene mozdulni a lakásból, még ha egyre inkább is csak ott érezte biztonságban magát, de hogyan, egyik kezében ez ernyő, másokban a cekker? Nemigen fűlött a foga a dologhoz.

Úgy érezte, hogy órák óta áll az ablak előtt, de amikor rápillantott karórájára, látta, alig múlt pár perccel tíz. Haszontalannak érezte magát, a létét. Tévézni sem volt kedve, olvasni sem lehet egész nap, kötni, horgolni sohasem szeretett. Ha cserfes, szomszédolás lenne, talán jobban múlna az időt, de mindig is inkább olyan magának való, befelé forduló volt. Lehet, hogy ezt elégelte meg az ura is?

Összerezzen, visszarángatta magát a valóságba és újra az órájára pillantott. Alig volt valamivel több, mint az előbb. Jaj, Istenem, de hosszú lesz ez a nap, sóhajtott egy nagyot és elindult a konyhába, hogy elmosogassa a reggelijéhez használt tányérját, bögréjét.

Hárman álltak körül a rakoncátlankodó gépet. Fejét vakargatta a Tulaj, a Nappalos csendesen hűmmögött és tudálékos képet vágott, míg Éjjeles kicsit hátrább állva csendesen várakozott. A síkágyas kötőgép törte a tűket.

Az esemény egyáltalán nem volt ritka, a Nyugat-Németországból behozott, sok évig használt eszköz időnként megmakacsolta magát, és ha egyszer begyűrte az amúgy sem a legfinomabb alapanyagokból készült fonalat, hát kész volt a baj. A Tulaj, ötvenes éveinek közepén járó, jó módú vállalkozó, dörzsölt, nagy vagány, le-föl hajolgatva, a gép alá mászva kereste a hibát. A vagy másfél évtizeddel fiatalabb, majd' két méter magas, csupa izom Nappalos néha egy-egy alig hallható dörmögő megjegyzést, javaslatot tett – talán hallgatni kellett volna rá, ő dolgozott a legtöbbet a masinákkal – míg Éjjeles egyre idegesebben várta a fejlemények jobbra fordulását. Nappalos már éppen adta volna át neki a munkát, a gépeket, amikor beütött a baj. Amíg nem dolgozhat, aligha fog egy fillért is keresni.

Éjjeles nemrégiben házasodott, nejével egy parányi al-bérlletben lakott, a tervezőirodai állása mellett vállalta el hetente négy-öt alkalommal az éjjeli kötés műszakját. Keveset keresett főállásában, kellett a pénz, remélte, hogy ha szerencsénk és valamennyi megtakarításuk lesz, akár nagyobb lakást is bérelhetnek majd.

Pár hónapja került a belvárosi bérpalota egykori mosókonyhájából kialakított ablaktalan kötőműhelybe. Amikor ismerősi ajánlásra először beléphetett a műhelybe, örömmel fedezte fel, hogy sporttársa, a rivális fővárosi kézilabdacsapat egykori neves átlövője áll vele szemben. Megörült neki, bár jó pár évvel fiatalabb lévén, az ő arca cseppet sem volt ismerős Nappalosnak, aki már abba hagyta a játékot,

amikor ő bekerült klubja nagycsapatába. Miközben egyre jobban belemelegedtek a sportbeli dolgok megbeszélésébe, belépett Tulaj, aki miután meghallotta, miről csevegnek, felvillanyozva közölte, hogy ő is kézilabdás volt, mégpedig több generációval korábban Éjjeles klubjában. Ha figyelmesen megnézi a csapatfotókat, mondta, hát megtalálja őt is. Az egykori közös szerelem, a játék szenvedélye aztán gyorsan összehozta őket, kovácsolt belőlük egy összetartó kötös csapatot. Látszólag.

Mert a valóságban mindez nem így működött. Tulaj állandóan rohant, mindig időzavarban volt, kapkodott, hol a varrónőhöz vitte a megkötött lapokat, fonalat, segédanyagokat szerzett be, üzleti megbeszélése volt, a felesége, vagy három lánya közül valamelyik adott feladatot számára, hol pedig a szeretőjét kellett ide-oda fuvaroznia, vagy éppen zaklatott napjából egy-egy örömszerző pásztorórát lecsípni vele. Ritka alkalmakkal, amikor se Nappalos, se Éjjeles nem dolgozott, e szerelméi légyottok helye a kötődéből, az egykori mosókonyhából lefalazott parányi szerelmi fészek volt.

Ne szépítsük, Tulaj kirobbanó energiája, nyughatatlan élete a meglehetősen lassan, megfontoltan gondolkodó és cselekvő Nappalossal szemben nem egyszer vezetett szóváltáshoz. Már csak azért is, mert Nappalos a napi robot közepette időről időre titkos találkákra vette igénybe Tulaj parányi szerelmi fészket, amiről Tulaj persze tudott és cseppet sem örült neki. De miután mindketten ismerték a másik titkos életét, foglyai lettek egymásnak.

Éjjeles szerette a feleségét, ez kitöltötte gondolatait, hetekig, hónapokig nem is észlelt semmit sem a feszültségből, azt meg végképp nem tudta, hogy a két családos férfi kettős életet él. Aztán persze ahogy a csöppnyi, pár négyzetméteres üzemben jószerével egymásba érve ügködtek, szó szót követett, fény derült mindenre. Éjjelesnek cseppet sem tetszett a két férfi viselkedése, hiszen, ahogy említett-

tük, ő szerette a feleségét, de egyszer aztán vele is megtörtént a baj, de ez már egy másik történet. Attól kezdve – mert természetesen kalandja idején ő is használta a szerelmi fészket – a kötös klub teljes jogú tagjává vált.

Most ott álltak hárman a rendetlenkedő gép előtt, az idő meg rohant, Nappalos már ment volna haza, vagy ki tudja hova, Éjjeles a kiesett pénzét kalkulálta, miközben Tulaj szitkozódva, kapkodva próbálta elhárítani a hibát. Nappalos jelentőségteljesen nézett hátra Éjjelesre, mintegy jelezve, jobb lenne, ha ezt rájuk hagyná, ők már biztosan megjavították volna a kötőgépet, mert Tulaj bár tudott kötni, nemigen rongálta sok munkájával eddig a masináit. Nappalos időnként még a tenyerét is elhúzta homloka előtt, mintegy jelezve Tulaj elméleti állapotát, de nem szólt többet, hagyta, hadd kínlódjon főnöke.

Már elmúlt hat óra, kint be is sötétedett, amikor végre meglett a hiba, a kötőgép a tűk sokasága által keltett zümögéssel, surrogással újból róni kezdte balról jobbra, jobbról balra végeláthatatlan útját, míg alatta lassan alakot öltött a készülő pulóver hátlapja. Tulaj büszkén nézett a masinára, majd a két férfira: így mennek a dolgok, ha valaki ért valamihez.

Gyorsan kezelt mosott és már ott sem volt. Nappalos befejezte a még futó munkáját, aztán villámgyorsan összekapta magát és ő is távozott. A hirtelen kiürülő kötöde, a becsukódó ajtó azt jelezte, hogy Éjjeles a következő órákban csak magára utalva dolgozhat, senki nem segíti, de nem is hátráltatja. Nagy lélegzetet vett, mert tudta, hogy mostantól hajnali egyig rengeteg lesz a dolga, etetni kell fonallal az éppen működő négy gépet, mint az óra, járhat folyamatosan körbe-körbe, hogy aztán fél kettő táján hullafáradtan essen majd be picurka albérletükbe, az igazak álmát alvó neje mellé.

Éjjeles még fiatal volt, innen a harmincon, azt hitte, hogy ettől majd jobb lesz a sorsuk, az életük. Hogy mekkorát tévedett, azt csak sokkal később értette meg.

Mosott darab

– Tönkre akartok tenni? – üvöltötte magából kifordulva Tulaj, miközben a víztől egy írólapnyira összement, gyűrött, kötött darabot forgatta kezében. – Ez nem jótékony-sági intézmény, én pedig nem Róbert bácsi vagyok, hogy ingyen adjak ajándékokat a népnek – azzal a két gép között álló szemetes vödörbe vágta a pulóver hátlapját.

Nappalos, mint aki nem hall semmit sem, háttal a vihar-nak, tüntető csendben tisztogatta a legnagyobb síkágvas kötőgép felületét. Nem szólt egy szót sem, de Éjszakás, aki nem sokkal korábban érkezett, hogy felváltsa Nappalost, jól tudta, hogy mit gondol az egész ügyről.

Mindennapi vita tárgyát képezte, hogy hány dekánek kell lennie egy átlagos méretű pulóvernek. Éjszakás tudta, bele kellene tenni harminc, de legalább huszonöt deka fonalat, hogy valami tartása legyen, de Tulaj szerint ez maga a csőd, és ha húsz dekát felhasználtak, hát már akkor is kiabált, hogy tönkre akarják őt tenni, mégpedig éppen azok, akik tőle kapják a fizetésüket.

Éjjeles előző este egy nagyobb tétel azonos színű és fazonú pulóver kötésébe kezdett. Ahogy a munkát Nappalostól átvette, utasításba kapta, mit kell tennie, mert hát mégiscsak Nappalos volt a kötöde állandó munkása, ő, a tervezővállalat gyármánytervezője, itt csak mellékállásban dolgozó kisinas lehetett a pulóverek, kardigánok, vagy ahogy ők egyszerű szóhasználatukban egységesen nevezték, a réklik gyártásában. Természetes volt, hogy Nappalos, a nagyobb tudású és gyakorlatú kötős adta ki a feladatokat, és a hozzájuk tartozó utasításokat. Ezúttal egészen vacak munkát kapott, a fonal tele volt csomóval, ráadásul pillanatonként szakadt, elég volt hozzá egy parányi rántása a gépnek, Tulaj valamilyen leselejtezett tételt

szerezhetett meg fillérekért, abból kellett egyszer használatos rékliket gyártania. Hatalmas szemnagyságokkal, laza kötéssel.

A baj akkor történt meg, amikor éjjél felé járva egy olajcsepp cseppent az egyik hátlapra. Éjjeles – mi mást tehetett volna – fogta a mosószert és nekiállt kimosni a foltot a munkadarabból. Már a mosás nyomán is elég furcsán kezdett viselkedni a kötött darab, de mire megszáradt, egy szabványos papír írólap méretét vette fel. Ezt mutatta meg Éjjeles Tulajnak, akit a látvány a már lefestett dühkitörésre sarkallt.

– Hogy jutott eszedbe kimosni? – faggatta Éjjelest, aki nem is érette a kérdést. Mit kellett volna tennie? Nem úgy nevelték őt, hogy hazudjon, ha bajt csinál. Helyre akarta hozni a hibát, aztán ez lett belőle.

– Nem is értem, hogy gyártathatsz ilyen vacakokat. Ha nálam így összement, a vevőnél az első mosás után már csak a csecsemőkre lesz jó a pulóver – védekezett Éjjeles.

– Mi az, hogy ha kimossák? Hát hol élsz te kiskomám? Akik ezeket a falusi búcsúban fillérekért megveszik, addig hordják, amíg le nem esik róluk. Még hogy mosni? Ki halott már ilyen hülyeséget. Felveszik, aztán ebben alszanak, dolgoznak, ha ugyan dolgoznak, és ebben szeretkeznek. Amikor szétesik, vesznek, vagy lopnak másikat.

E felemelő és nagy hangon előadott monológot követte a jól irányzott dobás, amellyel a parányira összement kötött darab a szemetes edényben végezte. Tulaj, hogy nyomatékosan adjon a felháborodásának, kirohant a kötőműhelyből, vagy inkább szobából, és jó erősen bevágta maga után az ajtót, hogy csak úgy dörrent. Az elülő hang nyomán fordult hátra gépétől a mindedig hallgató Nappalos és vigyorogva mondta:

– Gondolhatod, hogy ilyen réklikkel csak egyszer jelenhet meg egy jobb fajta búcsúban, mert legközelebb az

árusának a hátába vágják a bicskát, ha felismerik. Naná, hogy gazdag, hiszen fillérekét vesz anyagot, dolgoztat minket, meg a varrónőket, aztán persze, hogy jó nagy haszna van az egészen. Hagyd is a fenébe az egészszet, ne emészd magad rajta. Sok a munka, nem érünk rá lelkezni, nekem meg már úgymint mennem kell, mert vár az asszony.

Percekkel később Éjjeles egymaga maradt az öt géppel és megkezdte éjfélig tartó körjáratát. Igen ritka volt az a kegyelmi pillanat, amikor minden gép működött és miközben ontották magukból a mindenféle kötött termékek darabjait, ő leülhetett, de legalábbis nekitámaszkodhatott a munkaasztalnak. Többnyire folyamatosan kellett körbe-körbe gyalogolnia, hol az egyik, hol a másáik gépnél akadt baj. Ha csomót jelzett a fonalon az érzékelő, leállt a masina, míg ő kézzel be nem vezette a munkadarabba a csomós részt. Ahogy újraindította az álló gépet, hát már cserélhetett is fonalat a másikonál, mert éppen kifogyott. A harmadik percenként megállt, egyszer tűt kellett cserélni az öreg ócskaságon, másszor valami miatt megszorult a szán a sík-ágyon futása közben, azt kellett helyrehoznia.

Éjjeles mindamellett szerette ezeket az órákat, fiatal volt, egykori sportoló – ahogy Tulaj és Nappalos is, mindhárman hajdani kézilabdások, ha nem is egy korosztályban és csapatban játszottak, de ez összekötötte őket – bírta a strapát. Ilyenkor, a rutinná vált mozdulatok közben is nyugodtan elmélkedhetett nem túl sikeres házasságán, munka- helyi főnöke hülyeségein, anyagi helyzetén, jövőjén. Okosabb ugyan nemigen lett, de legalább gyorsan telt az idő. Éjfélkor lekacsolta a belvárosi bérpalota egykori mosókonyhájából kialakított ablaktalan kötőműhelyben a hangszigetelt falak, ajtók mögött zakatoló, zúgó gépeket és a rátörő csöndben állt neki gyorsan összeszámolni aznapi munkáját, majd rendet rakott, összesöpört és bezárta a helyiséget.

Ahogy a szecessziós, szép ház hátsó kapuján kilépett a szűk mellékutcára, óvatosan körülnézett, hogy nincs-e a közelben egy kellemetlenkedő alak, vagy kötekedő részeg társaság, aztán beült őssereg Trabantjába és a kihalt város útjain játszi könnyedséggel haladva igyekezett parányi al-bérletükbe, hogy alvó neje mellé bújhasson.

Az asszony ezúttal sem ébredt fel jöttére. Éjjeles mellé bújt, átölelte asszonya meleg testét és bár átfutott fejében az ötlet, hogy magáévá teszi az alvó nőt, végül a fáradtsága lett úrrá gyorsan elnehezedő testén. Agyában, mintegy fel-dolgozva a nap eseményeit, csattogtak a gépek, villám-gyorsan kergették egymást a színes pulóverek, visszhang-zott Tulaj kiabálása: tönkre akarsz tenni?

Percek alatt mélyen aludt. Szája álmában gúnyos mo-solyra húzódott.

Nyáresti kaland

Éjjelesnek ezen a délutánon nemigen fűlött a foga a munkához. Kevés volt a megrendelés, koranyár volt, a nagy karácsonyi ajándékozási mizéria még távol, amikor majd minden vacakot megvesznek az emberek, még az általuk gyártott igen gyenge minőségű pulóvereket is – vagy, ahogy váltótársával, Nappalossal egymás között emlegették: rékliket – a húsvéton meg már túl voltak, így hát csak valamennyit előredolgoztak, hogy mégse álljon le a kötöde. A belvárosi bérház emeleti mosókonyhájából kialakított ablaktalan, pontosabban befalazott ablakú szobában az öt síkágyas kötőgép gép közül hármat be sem indítottak, a másikak letakarva várták a munkásabb napokat.

Nappalos ezen a délutánon korán abbahagyta a munkát, amúgy is csak tengette a munkaidejét, gépet olajozott, javított és egy-egy kisebb tételt kötött meg, de ez alig-alig foglalta el. Biztos megint valamelyik szeretője után kajtat – vélte Éjjeles, és utálta már a gondolatát is annak, ha munkatársát a neje keresi, és neki megint mindenfélét kell hazudnia, csakhogy mentse nagytermészetű kollégáját, az egykori válogatott kézilabdást. A sportbarátság is ezt kívánta, hiszen ő is ennek a sportágnak szerelmese, játékos volt, még ha nem is ugyanabban a csapatban, ahogy a kötöde gazdája, Tulaj is, aki még Nappalosnál is korábban játszott a bajnokságban. Éjjeles sejtette, hogy ezen a délutánon, estén aligha keres nagyobb összeget, darabérben dolgozott tervezőirodai munkája mellett. Ennek ellenére nem sietett parányi albérletükbe haza, tudta, hogy felesége megint korán lefekszik, és ő hiába igyekszik, csak egy álmos, elutasító asszonnal töltheti maradék estéjét. Nemigen vonzotta a lehetőség.

Tett-vett, dolgoztatta az egyik gépet, de mintha ezen a koraestén az is megkegyelmezett volna neki, nemigen állt

le, nem sok teendőt adott. Éjjeles időről időre megigazította a fonaladagolót, a gép alatt gyűlő kötött lapokat, közben üvöltötte a rádiót, de nemigen figyelt rá. Valamilyen okos tojás elemzett egy társadalmi jelenséget, de ezzel a legtöbb, amit elérhetett, hogy még nagyobb lett a zaj a kötődében.

Éjjeles a rutinszerű mozdulatok közepette ráért gondolkodni, ezt tette mindig kötés közben, volt is min. Bár szerették a tervezőirodában, ahol gyártmánytervezőként tette dolgát és főnökei is megbecsülték – na, nem anyagilag, azért annyira nem kedvelték – mert tudott dolgozni és hajlandó is volt. Ennek ellenére nem érezte túl jól magát, pedig kollégáival is szót értett, ha volt rá alkalom, jókat nevettek, viccelődtek, de valahogy, ahogy felesége, az a munka sem elégítette ki és emiatt rendre hiányérzete volt. Egyfolytában azon járt az esze, hogy mihez kezdjen, mit csináljon. A pénze már nem volt olyan kevés, amióta a kötődébe oдавették, de azért ez is csak egy fárasztó munka volt számára, nem más. A legtöbb fejfájást házassága okozta, gyönyörű, de hideg természetű felesége, akiről egy idő után egyáltalán nem tudta, hogy miért is ment hozzá. Szerelem csak az ő részéről volt, az asszonyról lassan már azt sem tudta elképzelni, hogy valaha is szeretett valakit, de még ez sem lett volna baj, ha a testileg összeillenek. Ő bővérű, egy ereje teljében lévő hím, akinek igényei vannak, miközben az asszonynak látható terhet jelentett minden szeretkezéssel töltött perc.

Gondolataiból a telefon csörömpölése riasztotta fel. Felvette, bemutatkozott, de a hívó nő talán nem is figyelt erre, mert gyanakvóan kérdezte:

– Te vagy az, Piszke?

Éjjeles közölte, hogy ő nem Piszke, nem is ismer ilyen nevű embert, megmondta a keresztnévét, és tréfásan kérdezte, hogy Piszke helyett nem felelne-e meg véletlenül ő

a hívónak. Éjjelesnek nemigen volt természete az ilyesfajta telefonbetyárkodás, de talán a kevés munka miatt felszabaduló energiája, talán az otthoni elhamvadt vágyak dolgoztak benne, nem tudni, tény, belement egy mókásnak tűnő beszélgetésbe.

A nő is vette a lapot és mindketten elkezdtek incselkedni a másik, teljességgel ismeretlen emberrel. Talán ez a szabadság vezetett odáig, hogy miután szó szót követett, az asszony meghívta Éjjelest, ha van kedve és ideje tízre menjen fel hozzá, a körúti ház első emeletén várja, ahogy mondta, egy pohár italra.

Éjjelest elkapta a kaland láza, még sohasem csinált hasonlót sem, de végül is egyszer el kell kezdeni. Összekapta magát, megmosakodott a fali csapnál, nehogy valamilyen rossz szaga legyen az egész napi munka után és pont tíz-kor becsengetett a szebb napokat látott bérház első emeletén lévő lakás ajtaján. Talán ha megnézi az ajtón a névtáblát, még időben visszafordul, de izgalma annál sokkal nagyobb volt.

A csengetésre egy középkorú, de jó karban lévő alacsony, vékony asszony nyitott ajtót. Végigmérte a hórihorgas, széles vállú fiatal férfit, tetszhetett, amit látott, mert egy pillanatnyi csend után félreállt és betessékelte Éjjelest. Ahogy beirányította a nappaliba, ahova tompán beszűrődött a körúti villamosok, buszok, autók hangja, hirtelen szembefordította a fiatal férfit, átölelte a nyakát és rámenően szájon csókolta. Nyelve felfedezőútra indult Éjjeles szájában, akinek ez nagyon is idegen, sőt egy pillanatig viszolyogtató volt, de feldübörgő vére, azonnal ágaskodó férfiasága kitaszított fejéből minden rossz érzést, tiltakozást.

Percekig csókolódtak a jó módról árulkodó polgári lakás nappalijában, amikor az asszony elérkezettnek látta az időt, hogy újabb síkra terelje kettőjük hirtelen támadt kapcsolatát.

– Várj, egy perc múlva itt vagyok! – Éjjelesnek nemigen kellett több biztatás. Agya legmélyén érezte, hogy talán menekülnie kellene, de a nő vonzó volt és csókjai igen nagy szakértelemről, szerelmi jártasságról tanúskodtak. Alig telt el pár pillanat, amikor az asszony a sötét, csak a kinti neonreklámoktól bevilágított szobába lépett. Éjjeles végképp elveszett, a nő egy szál bugyiban állt előtte, cseppet sem takargatva telt melleit, feszes hasát, formás combjait. A férfi izgatottan nyúlt a nő testéhez, kezdte simogatni és azon törte a fejét, hogy hova, talán a szőnyegre fektesse le, mert abban már egy szemernyi kétsége sem maradt, hogy azonnal magáévá kell tennie az asszonyt.

A nő, meghallott valamit, hirtelen eltolta magától a teljesen felizgult állapotban lévő férfit és az ablakhoz lépett. Éjjeles később számtalanszor idézte fel ezt a pillanatot, de sohasem jött rá, hogy a nő mit hallott meg, miből érezte meg a veszélyt. Az asszony csak egy pillantást vetett az utcára, halkán felsikoltott, majd nagyon is gyakorlatiasan a férfi kezébe nyomta annak időközben levetett ruháit és rá-mordult:

– Tűnj el, két perc múlva itt a férjem!

Éjjeles kezében néhány ruhadarabjával kirohant a bejárati ajtón és elindult felfelé a második emeletre. A lépcsőfordulóban villámgyorsan felkapkodta magára a ruháját és miután összerendezte kinézetét, néhány mély lélegzettel megnyugtatta magát, lassú megfontolt léptekkel elindult lefelé. Nyugodt volt, hiszen a nő, akit eddig még soha nem látott, nem ismert, de még a nevét sem tudta, olyan idegen volt számára, mint a majdnem felszarvazott férje. Bátran lesétálhat mellette a földszintre – gondolta.

Annál nagyobb volt a döbbenete, amikor a félemelet fordulójában klubja egykori európai hírű játékosával, a sztárral, a nőfaló, nőcsábász főorvossal találta magát szemben. Meghátrálni nem tudott, hát ment tovább, bízva abban,

hogy az elgondolkodva felfelé lépegető férfi nem ismeri meg őt.

Az egykori sztár, ahogy meghallotta lépteit felnézett és szemében leplezetlen meglepetéssel, de barátságos érdeklődéssel kérdezte:

– Te meg mit keresel errefelé? Nem láttalak itt még soha.

Éjjelest már az is meglepte, hogy a sztár megismerte őt, bár a klubban néha találkoztak, köszönő viszonyban voltak, de nem jártak egy társaságba, nem mozogtak azonos körökben. A sztárolt játékosnak sok barátja, rajongója volt a klubban, ő meg csak egy kisfiú volt még a nagy emberhez képest. A sztár kezét nyújtotta és kérdőn nézett rá.

– Eltévedtem – füllentette Éjjeles és egy másik házszámot mondott, hogy ott van dolga, de kiderült, hogy rossz házba jött. Gyorsan elköszönt és indult tovább lefelé. Mielőtt kilépett volna a kapun, még hallotta, hogy az első emeleti lakásba lépő férfit az alkalmi ismerősévé lett nő üdvözlő kitörő örömmel.

Éjjeles gyalog indult a körúti éjszakában hazafelé. S bár bánta, hogy elmaradt a várt szerelmi kaland, a lebukás veszélyének elmúltával már egyre inkább csak a jóleső érzés uralta testét, lelkét.

– Lám csak – gondolta végig újra és újra az átélteket – van, akinek még kellene a testem is.

Aztán arra gondolt, hogy jó lenne mindezt elmesélni a feleségének, de az ötlet miatt még magát is kinevette. A simogatóan langyos fővárosi éjszaka telis tele volt fűszeres illattal, kalanddal. Az övé aznapra már megvolt.

Éjjeli műszak

Éjjeles koraeste érkezett a kötődébe, mert munkahelyén, a tervezőirodában, ahol gyártmánytervezőként élte nappali életét, nehézségei akadtak egyik munkájával, vagy még inkább kukacoskodó főnökével, aki aznap valamiért nagyon nem akart hazamenni, és ehelyett kollégáit zaklatta felesleges kérdésekkel, zavarodott ötletekkel. Éjjeles legalábbis mindezt szőrszálhasogató felettese felesleges zaklatásaként élte meg. Ráadásul a jó ötvenes férfit amúgy sem nagyon szívlelte, soha nem mondta ki, de született vesztesnek tartotta, akivel csak a baj van. A kicsinyes főnököknél nincs rosszabb – állította sokszor – legfeljebb ha mindez butasággal és nagyfokú rosszindulattal társul. Éjjeles tudatában így festett munkahelye osztályvezetője.

Ideges volt az idővesztés miatt, sietett, hiszen munkahelyén kapott fizetése nem volt elég ahhoz, hogy fiatal házasként egyről a kettőre jussanak nejével, ezért is vállalt másodállást a kötődében. Már kulcsa volt a belvárosi bérház első emeletén az egykori mosókonyhából kialakított ablaktalan helyiséghez, Tulaj öt gépből álló kötődéjéhez, amelyben Nappalos mellett ő volt a másik kötőmunkás. Tulaj állítólag tudott kötni, de csak ritkán mutatkozott a műhelyben, amit a két alkalmazottja cseppet sem bánt. S bár az egykori sportélet, a kézilabda iránti olthatatlan szerelem összetartotta a más-más korosztályhoz tartozó hajdani játékosokat – akik az élet tréfájaként, véletlenül kerültek össze a kötődében – időnként voltak súrlódásaik a napi monoton munka során.

Éjjeles felkapcsolta a lámpákat, villámgyorsan átöltözött munkásruhájába és megkereste Nappalos ákombákom írásával hátrahagyott utasításait, mit csináljon meg, hány darabot kössön le egyik és másik fajtából, hol találja hozzá

a fonalakat. Nagy nehezen kisilabizálta a feladatot és munkához látott. Volt már vagy nyolc óra, mikorra belekezdett napi adagjába.

Hosszú volt a nap, nemigen fűlött a foga az esti, éjjeli munkához. Tizenegy felé járhatott, amikor elege lett az egészszől. Ő is csak ember, lázongott magában és arra gondolt, hogy neje, aki sehogy sem bírta a késői lefekvést már egy órája az igazak álmát alussza. Tudta, hogy ha azonnal hazarohanna, és asszonya mellé bújna, akkor is csak egy álmából felvert, elutasító emberrel lenne dolga.

Gyorsan befejezte a még futó kötéseket, rutinmozdulatokkal rendbe tette a gépeket, letakart mindent, megmosakodott, kimosta a mosdót – Tulaj nem volt rossz ember, bár volt vele néha gond, de a mosdó igazi gyengéje volt. Ritkán kiabált, legfeljebb morgott, ha nem tetszett neki valami, de a koszos mosdó mindig felidegesítette – felkapkodta a ruháját és fél órával éjfél előtt már kint is volt a nyár elejei kellemesen langyos estében, a belvárosi mellékutcában. Megkereste öreg Trabantját, beült és egyszerre rossz érzések törtek rá.

– Hova rohanjak – gondolta – az asszony megint alszik, pedig jó lenne összebújni vele, de úgyis elutasít, akkor meg minek a sietség?

Egy darabig bánatosan ücsörgött a kihalt utcán járművében, aztán indított és a kétütemű technikai csoda hangja belerobbant a mellékutca nyugalmaiba. Lassan hajtott, alig volt forgalom, élvezni akarta a vezetést. A külvárosi ház közelében állt le egy szabad parkolóban, éppen a kocsira lehetett látni parányi albérletükből, ha nagyon kihajolt az emeleti szoba egyetlen ablakából. Milyen jó lenne, ha a felesége most onnan intene neki, hogy siessen, mert már várja.

Legyintett egyet, mert ez teljességgel lehetetlennek tűnt. Lassan kászálódott ki a Trabant üléséről, bezárta a kocsit,

és ráérősen sétálva indult a házuk felé. Az utca másik oldalán egy fiatal, sportos testalkata ellenére is szemrevalóan csinos nő sétáltatott egy vizslát. Hirtelen ráköszönt a nőre.

– Jó estét. Nincs késő a kutyasétáltatáshoz?

Így kezdődött. Éjjelest ettől kezdve minden este várta a fiatal nő, vagyis inkább asszony, aki hasonlóan hozzá, rendszeresen nélkülözte ura közelségét. Egy hét telt el a mind hosszabb éjszakai találkák után, amikor egy este kutya nélkül várta Éjjelest a nő.

– Sétálunk? – kérdezte Éjjeles, pedig már jócskán elmúlt éjfél, mire hazajutott. Fiatal teste még jól bírta az erőpróbákat, a kaland felpezsdítette vérét, testében fáradtságnak nyoma sem volt.

– Mehetünk – mondta a nő, aki gyorsan jelezte, újabb szintre akar lépni kettőjük kapcsolatában. Megfogta éjjelest kezét és magához húzta. Könnyű csókot lehelt a szájára és nem csalódott. Éjjeles agyában egy gát, a hűség gátja szakadt át egy pillanat alatt, a kielégülést oly sokszor hiányoló fiatal teste lobbant lángra. Magához húzta a fiatalasszonyt és vadul csókolózni kezdtek.

– Ráérsz most? – kérdezte levegőhöz jutva Éjjeles – nem jön még haza a férjed?

– Otthon van és mélyen alszik, azt sem veszi észre, hogy nem vagyok mellette – válaszolta lemondóan a kipirult arcú asszony.

Éjjeles kézen fogta, beültette a Trabantba, majd a kihalt városon keresztül nagyon gyorsan visszahajtott a kötődébe. Útközben egy szót sem szóltak, csak a piros lámpáknál mosolyogtak egymásra, vagy simogatta meg az asszony Éjjeles kezét. A bérházhoz is volt kapukulcsa, hiszen munkája végeztével rendszeresen éjjelente ment ki a házból. Halkan felosontak a hátsólépcsőn és a következő pillanatokban csak annyi ideje maradt a férfinak, hogy bezárja a bejárati ajtót, majd ahogy kattant a kulcs nyelve a zárban, azonnal

tépi, rángatni kezdték egymásról a ruhát. Két megvadult, a vágtyól feltüzelt, felhergelt fiatal, akik már semmin sem gondolkodtak, agyuk helyett ösztöneik cselekedtek.

Még arra sem volt ideje éjjelesnek, hogy kirántsa az egykori mosókonyhából elkerített parányi pihenőhelyiség összecsukható ágyát, ahol Tulaj szokta hagyományosan végrehajtani felesége megcsalását, és amelyet Nappalos is előszeretettel használt azonos céllal. Pár darab, a keze ügyébe kerülő, este megkötött pulóver lapjait vágta le a kötőde talajára és tette magáévá ott, az éjszakai testmozgás e formájában nagyon is találékonyak és aktívnak mutakozó fiatal nőt.

A másodjára már megadták a módját, felavatták, belakták a sok szerelmi kalandot látott heverőt, aztán némi pihenés, simogatás, beszélgetés után folytatták, ahol korábban abbahagyták. Majd' négy óra volt már, amikor kielégülten és óvatosan lelopakodtak a lépcsőn, s ültek be a hűségesen várakozó, titoktartó Trabantba.

A külvárosi parkolóban hosszan csókolóztak még, nemigen tartva attól, hogy e korai órán bárki is meglátja őket. Amikor végre sikerült elválni egymástól, a nő félve-reménykedve kérdezte?

– Holnap este is várjalak?

– Naná! – vágta rá vigyorogva Éjjeles és arra gondolt, hogy végre értelmet kapott számára az éjszakai munka fogalma.

Mentőakció

Lüktetett az élet a városban, az utcákon alig öltözött nők látványa vonzotta a férfiszemeket, az huszonnyolc fokos meleg délutánon, amikor még nem ájuldoznak az emberek a hőségtől, hanem éppen, hogy jól érzik magukat a bőrükben, tele voltak az utcák a munka után hazafelé igyekvőkkel, sétálókkal, kirakatnézőkkel.

Turisták, szabadidejüket töltők sokasága csellengett a belvárosban, miközben az egyik egykor szép napokat látott bérpalota első emeletén, a korabeli mosónők munkahelyén, a hátsó lépcsőházból, a cselédlépcsőről nyíló mosókonyhából kialakított, befalazott ablakú kötőműhelyben öt gép ontotta a zajt és a meleget. Nappalos már végzett az-napi munkájával, Éjjeles vette át a gépeket és kezdte meg, mint minden nap a tervezőirodai főállása után a délutáni mellékmunkáját, hogy valami pénzt is keressen. Szeretett egyedül dolgozni a kötődében, ilyenkor a maga ura volt. Nappalos, mint a kötőműhely kétfős munkatársi gárdájának műhelyvezetője meghagyta, hogy mi a feladata, hány pulóvert, milyen mintákkal, és nem mellesleg hány dekányi fonalból csináljon meg. Tulaj vele szokta megbeszélni a rendeléseket, Éjjeles csak ritkán látta, Tulaj késődélután már nemigen szeretett a kötődébe menni, volt neki sok más és nem is egyszer furcsa programja, de hát végül is Tulaj volt a tulaj, azt tett, amit akart.

Éjjeles gyorsan átöltözött munkaruhájába, ami a meleg miatt egy szál rövidnadrágból, atlétatrikóból, fapapucsból állt, és bekapcsolta a gépeket. Eltartott vagy tíz percig, míg átnézte Nappalos ákombákom üzenetét, kisilabizálta, hogy mi is a feladata, aztán nekilátott a kötésnek. Nem ígérkezett túl nehéznek a délután, ha minden jól megy, éjfélre akár otthon is lehet. Aztán persze semmi sem úgy alakult, ahogy kigondolta.

Hat körül járhatott az idő, amikor csengettek a lépcsőház felőli, párnázott ajtón. A nagy zaj miatt alig hallotta meg, szerencsére pár hónapja kitalálta, hogy a csengőszóra villogjon egy erős lámpa, erre figyelt fel most is. Kinyitott, az ajtóban Nappalos állt, nagydarab, izmos férfi, arcán marcona kinézetével ellentétes féleszeg mosoly. Háta mögül egy teltkarcsú, húsz év körüli nő kihívó mosollyal nézgetve Éjjelest. Félreállt, beengedte a jövevényeket. Nemigen volt meglepve, Nappalos napi rendszerességgel csalta feleségét, és erre kiváló hely volt a kötöde, ahova Tulaj – persze elsősorban saját használatra, hiszen ő is kettős életet élt – egy parányi, párnázott, hangszigetelt ajtajú pihenőszobát építtetett, kihúzható ágygal, intim világítással. Nappalos villámgyorsan el is tűnt alkalmi partnerével a szerelmi fészekben.

Éjjeles becsukta a kötöde zaj ellen szolgáló, szintén párnázott ajtaját, és nem foglalkoztatta Nappalos nemi életének gondolata. Dolgozik tovább, pénzt keresni jött ide, nem érdekli sem Tulaj, sem Nappalos egyetlen zűrös ügye sem. Nem volt büszke rá, de már ő is használta egy-egy lopott éjszakára a szobácskát, a testiséget nemigen kedvelő fiatal felesége és az ő forrongó vére, na meg az alkalom vitte bele a kalandba, sőt kalandokba, bár egy ideje már nem csinált ilyeneket. Amikor végiggondolta, mindig nevetethnékje támadt a ténytől, hogy ugyan véletlenül kerültek így össze, de mindhárman kézilabdások voltak, sőt Tulajjal egy klubban is játszott, igaz, nem egy csapatban, hiszen nagy volt a különbség közöttük. Ahhoz meg, hogy Nappalos, aki igazi sztár volt, sokszoros válogatott és mindig is nagy csibész, nőcsábász hírében állt, aki egy ugyancsak kiváló, tehetséges kézilabdázó lányt vett egykor feleségül, mit tesz, mit nem tesz, neki semmi köze sincs. Ebben aztán óriásit tévedett.

Éjjeles rendületlenül dolgozott, harcolt a pocsek minőségű fonalakkal, a meg-megakadó gépekkel, egy pillanat-

nyi megállása sem volt. Még az idő múlását sem igen vette észre, arról meg teljesen megfeledkezett, hogy alig egy vékony falnyi távolságra tőle éppen szerelmi aktus zajlik. A csengőt jelző lámpa villogására figyelt fel és miután a zárban hagyta a kulcsot, hogy tudta nélkül még Tulaj se jöjjön be, arra gondolt, miközben ajtót nyitni ment, hogy a költő főnöke ugrott be valamiért. Igencsak meglepődött, amikor a lépcsőházban meglátta Nappalos feleségét. A nő, akivel ismerték egymást mosolyogva állt az ajtóban.

Gondolatok százai cikáztak Éjjeles fejében, hogy mitévő tegyen. Hazudni kell, nincs mese, gondolta és füllentette, hogy Nappalos már elment, biztosan elkerülték egymást, szóval legjobb lesz, ha a nő hazamegy, addigra már biztosan otthon lesz a férje is. A tőle centiméterekre, a falon túl zajló eseményekről mit sem sejtő asszony határozottan belépett az előszobába, és mondta, hogy tiszta ruhát hozott az urának, beviszi, beteszi a szekrényébe. Ezzel cseppet se fáradjon, bízatta Éjjeles és felajánlotta, hogy adja csak oda neki a pakkot, majd ő elintézi, menjen bátran a dolgára, de addigra a nő már be is lépett a kötőműhelybe, láthatóan nagyon ráért, szemernyi kedve sem volt továbbmenni. Éjjeles nem tehetett mást, mint, hogy gyorsan alkalmazkodott a helyzethez és munka közben hosszasan elbeszélgetett az asszonnyal kézilabdáról, divatról, időjárásról. A nő éppen háttal állt a bejáratnak, amikor megtörtént a baj. A kielégült és soros hódítására büszke Nappalos arcán vigyorral, kezében egy intim testtájakat megjárt, erősen használt törölközővel lépett be a műhelybe, amire Éjjeles már húzta is be a nyakát. Úgy vélte, ebből iszonyatos botrány lesz.

Nappalos arcára fagyott a vigyora, elkerekedett szemmel, kétségbeesetten nézett Éjjelesre, tőle várva a fel nem tett kérdésére a választ, a hirtelen előállt bonyodalomra a megoldást. Aztán hirtelen mozdulattal labdaccsá gyúrte a törölközőt és mintha kapura dobna, ügyes mozdulattal

bevágta az egyik gép alá. Villámgyorsan összerendezte a ruházatát, halkán visszalépett, kinyitotta az ajtót, majd döngve újból becsukta és hangosan köszönt. Erre fordult meg a felesége és nyugtázta örömmel ura érkezését. Nappalos nem tudván, hogy mitévő legyen, az asszony háta mögött mindenfélét integetett Éjjelesnek, hogy valamit csináljon kéjlegése tárgyával, a szerelmi szobában fekvő nővel. A fiatal férfi végre megértette kollégája rimánkodását, és míg férj és feleség a gépek zajában beszélgettek, kióvatkodott a pihenő helyiségbe.

A teltkarcsú, szép arcú lányra szó nélkül nyitotta rá az ajtót, nem kockáztathatott meg kopogást, hangos beszédet. A fiatal nő nem értette a helyzetet, riadt szemmel nézett rá, talán azt gondolta, hogy kézről kézre adják és most ez a vékony srác következik, de miután suttogva gyorsan ecsetelte a helyzetet, a mindedig egy szál bugyiban, félmeztelenül fekvő, hatalmas mellű lány kapkodva öltözködni kezdett.

Éjjeles gondolni sem mert arra, mi lesz, ha éppen akkor jön kifelé a házaspár, amikor kicsempészi a nőt, de sok választása nem volt. Csak remélte, Nappalosnak van annyi esze, hogy amíg ő vissza nem tér, átveszi a munkáját és nem engedi ki a nejét sem. Óvatosan kikémlelt, minden rendben van-e, kinyitotta a lépcsőház ajtaját és jószerével kilökte a lányt az ajtón. Amikor megkönnyebbülve belépett a kötődébe, meglepve látta, hogy Nappalos éppen átölelve tartja feleségét és valamin nagyon nevetnek. A férfi neje vállá felett Éjjelesre nézett, szemében egyszerre volt remény és aggodalom, de amikor látta kollégája bólintását, megnyugodva engedte ki asszonyát az öleléséből.

Amikor a házaspár elment, Éjjeles újfent nekilátott a munkának, de már közel sem volt annyi kedve hozzá, mint kezdetben. Egy csomó idejét elvitte Nappalos hülyesége, aminek majdnem ő itta meg a levét. Befejezte azokat a lapokat, amelyeket éppen kötött, közben összesöpört, ki-

mosta a mosdót, Tulaj ki nem állhatta, ha a mosdó koszos, majd kikapcsolta a gépeket. Sokat nem keresett ezen az estén.

Hazafelé menet arra gondolt, hogy mázlista ez a Nappalos. Szerelmeskedhet munkahelyén, ha akar otthon is, ráadásul ő meg, úgysis kihúzza a bajból. Neki meg ott van a parányi albérletükben az ilyenkor már alvó felesége, akitől leginkább csak visszautasítást kap, ha egy parányit szerelmeskedni támad kedve, ami úgyszólván részéről naponta többször is bekövetkezik, vagyis bekövetkezne, ha párja ebben partnere lenne. Lehet, szólnia kellett volna a lánynak, hogy jöjjön vissza egy óra múlva, talán benne lett volna.

Nagyot sóhajtott, amikor beült a bérpalota hátsó kapujánál várakozó öreg Trabantjába és arra gondolt, hogy ha ez így megy tovább, neki is találnia kell egy szeretőt. Ő aztán biztosan nem bukna le, mert az ő feleségét egyáltalán nem érdekli, hol van a férje esténként, hol dolgozik, elvan a maga világában.

A pénzt meg úgysis hazaviszi.

Már harmadszor rendezte át íróasztalát, de sehogy sem tűnt jónak. Belecsöppent ebbe a helyzetbe, az irodába, pedig ez nem az ő világa, de mit csináljon, ha már egyszer így alakult a sorsa.

Korábban eszébe sem jutott, hogy ő egy kisváros vezetője legyen, de egy szép nap összefutott a kiváló és népszerű festővel, a város díszpolgárával, a kormánypárt kiüntetett művészevel, aki közismerten harcos ellensége volt a rendszerváltás óta ügyködő polgármesternek. A jó hatvanas, nagy tapasztalatú férfi mindedig közmegelegedésre vezette a kisvárost, aztán tessék, most meg ő ül az irodájában. A festő beszélte rá, hogy induljon a választáson, legyen ellenfele az Öregnek.

– Nagy tréfacsináló az élet – gondolta és újból nekifogott a tűzőgépek, mappák, tollak átrendezéséhez. Lett volna sok más dolga is, de egyszerűen félt belelapozni az iratokba, mert bár csak úgy sorjáztak az akták, amelyeket meg kellene ismernie, rengeteg részt, sok mondatot egész egyszerűen nem is értett. Mondta is a festőművésznak, amikor megkereste, hogy ő nem egy vezető típus, nem, hogy kisvárost, de még csak egy csoportot sem vezetett eddig. Miután elbocsátották az egykori szocialista nagyvállalat utódjától, ahol ügyintézőként dolgozott, kisvállalkozó lett kitanulta a könyvelést, könyvelőirodát nyitott, de már abban sincs üzlet, annyian vannak és talán ő nem is olyan jó, mert sorra hagyták ott az ügyfelek. Annál jobb, mondta neki a festő, úgyis ráérsz, te csak nyerd meg a választást és mi majd segítünk neked.

Merthogy a festőművész találta ki, legyen ő a mindedig ellenzékben lévő polgármesterjelöltje. Majd ők polgármestert csinálnak belőle – állította a művész. Eleinte tilta-

kozott, nem ért ő ehhez, meg majd jól megbukik, ha nem fejlődik úgy a kisváros, ahogy megszokták, de a festő mondta csak mondta a magáét, hogy ne aggódjon, bízson mindent rá, hát beadta a derekát és most itt ül.

Azt otthon a vacsoránál az asszonynak is megmondta, tudja ám ő, csak azért győzött, mert az emberek többsége arra gondolt, hogy az Öreg – csak így nevezték a kisváros lakosai a korábbi vezetőjüket – simám nyer, lefutott ügy ez, és nem is mentek el szavazni. Aztán tessék, az őt támogatók, vagyis a festő által felhergelt emberek ott voltak, és őrá szavaztak. Maga sem akarta elhinni, hogy sikerült. Azt nem mondja, hogy nem jön jól a félmillió fizetés, ami jóval több, mint amit eddig ketten tudtak összelapátolni a nejevel, de ez csak egy dolog, a másik, hogy bírja-e majd idegileg a sok macerát. Mert bár csak két hét telt el eddig és annak is jelentős része ilyen-olyan ünnepléssel, máris tesznek fel neki olyan kérdéseket, amikre nemhogy a választ nem tudja, de még csak a kérdést sem érti.

Tudja, hogy az egészség rosszul kezdte, az elején elrontotta, mert az első napon, amikor az eskütétel után a festő becsámpázott hozzá és mondta, kit kell elbocsátania, kinek kell állás a barátok, támogatók közül, nem állt a sarkára, nem utasította vissza, hanem elfogadta a kérést, ami tulajdonképpen utasítás volt. De mit tegyen, hiszen a festőművész jól fekszik a nagy párt vezetőinél, azok meg segíthetik az ő munkáját, boldogulását is, bár nem a két szép szeméért, vagy önmagáért az biztos. Annyi mindent olvasott ő már korábban is az uram-bátyám, a két kezét mos viszonyokról, a hatalomnak kedves emberek jutalmazásáról, helyzetbe hozásáról, hogy mindez nem újdonság, de ez eddig csak mese volt, most meg ő is egy láncszeme, csavarja lett ennek a gépezetnek.

– Nem is baj, hogy ha kirúgatnak velem néhány embert – elmélkedett magában – úgyis utálnak itt engem, mert

ezek mind az Öreg emberei, lenéznek, semmibe vesznek, és biztos ott tesznek majd keresztbe, ahol tudnak.

Borús gondolatai közben felállt, kinyitotta a sarokban álló iratszekrényt, orrát megcsapta a régi dossziék, iratok poros, állott szaga. – Olyan Öreg-szaga van – mosolygott kesernyésen, aztán nekiállt az iratszekrényt is átrendezni. A titkárságról nevetés szűrődött be a párnázott ajtón keresztül, arra gondolt, hogy rajta nevetnek. Nagyon egyedül érezte magát.

A festőművész szokásához híven kopogás nélkül rontott be a polgármesteri szobába. Hellyel kínálta a nagy embert és feszülten hallgatta a férfi rázúdított szóáradatát, amiben biztos egy újabb kérés, mit kérés, utasítás is lesz számára. Remélte, hogy majd helyreállnak a dolgok, elrendeződik minden, lassan ő is belejön a napi munkába, és ami a legfontosabb, végül is ő a polgármester, a település első embere.

De büszkeség helyett csak a magányt érezte.

A netfüggő

Tamás lesújtva ült a számítógép monitorja előtt. Reggelre be kell fejeznie a munkáját, olyan nincs, hogy az ne legyen a főnöke gépén. Most mit mondjon, hogy egész délután, sőt este sem volt internete? Úgysem hiszi el neki az a kötekedő fickó, mármint a főnöke, és valami igaza is lesz, mert a 21. században, amikor már szinte minden fontos dolgot a neten végez mindenki, nem fordulhat elő, hogy a szolgáltató hetvenkét órás határidővel vállalja a hibaelhárítást. Pedig ezt mondták és most itt áll meglőve, tanácstalanul. Addig mihez kezdjen, mit csináljon? Még elveszíti a munkáját.

Kettőkor kezdődött az egész. Neje hívta a mobilján, hogy merre csavarog, miért nem veszi fel a vezetékes telefont, amikor ott kellene ülnie mellette, hiszen otthon dolgozik. Csak nem valami nőcske van a dologban, gyanúsította meg félig viccesen, félig komolyan az asszony, de amikor tiltakozott, hogy hát ismeri őt Erika jól, hogyan is gondolhat eféfét róla, ötlött az eszébe, hátha rossz a telefon.

Tényleg rossz volt. Vonal helyett csak vigasztalan foglalt jelzés hangzott a készülékből. Tamás hosszas telefonálgatásba kezdett mobiljáról, hívta a szolgáltatóját és reménykedett, hogy ez számára nem kerül majd súlyos százakba, vagy ezrekbe, hiszen az automata ügyfélszolgálat, vagyis a call center minden menüválasztást követően újabb hosszú tájékoztató szövegek után nyomatta meg vele a következő gombot, egyiket a másik után. Beletelt, vagy öt percbe, míg végre élő emberrel beszélhetett. A szolgáltató embere kedves volt, segítőkész, közel negyedórán át próbálták telefonon egyeztetve együtt elhárítani a hibát, hátha nála van a baj, de mint kiderült, másnak is gondja akadt ezen a délutánon az internettel, vagyis az ő rendszere rendben volt, ami abban a pillanatban csak szerény vigaszt jelentett Tamásnak.

Na, mi van? – kérdezte köszönés helyett Erika, ahogy belépett az ajtón, de csak rá kellett néznie férjére és máris tudta, az internet nélkül már egyetlen napját elképzelni sem tudó párja bajban van. Mint a partra vetetett hal, csak kapkodta a levegőt és kimeredt szemekkel, tanácstalanul nézett asszonyára.

Most mondd meg, mihez kezdjek, hogyan csináljam meg a munkámat, mi lesz ebből, majd jól kiabál velem az a barom, hogy tetzesosza vagyok, meg, hogy ilyen is csak velem fordulhat elő – ömlött a panasz Tamás szájából, de Erika, mint egy sokat próbált és tapasztalt asszony elnézően figyelte férje panaszáradatát. Ahogy nézte ura kétségbeesését azon elmélkedett, az ilyen internetfüggő emberek, mint Tamás, hogyan dolgoztak húsz évvel korábban, vagy a huszadik század elején, amikor még az írógép sem volt mindennapi eszköz, nemhogy egy mindenki számára elérhető világháló. Azok voltak a szép idők, gondolta az asszony, amikor volt idő egy-egy munkára, körmöltek, lexikonokat bújtak, a tapasztalt öregeket kérdezték ahelyett, hogy pár kényelmes kattintással eléjük tárult volna a világ.

Tamást persze nem csak a munkájának elmaradása miatt zavarta a kapcsolati hiba. Igazi netfüggő volt, aki minden szabadidejét a világhálón töltötte. Reggeli közben ott olvasta el a híreket, naponta tízesével írt hosszabb, rövidebb leveleket, volt, hogy csetelt, könyveket töltött le okostelefonjára, angolt tanult, de még a zenét, rádiót is ott hallgatta. Esténként parányi kis számítógépe folyamatosan üzemelt, miközben együtt nézték a tévét – az asszony meg filmfüggő volt – az alatt sem akart lemaradni semmiről sem, ami a világban történt.

Elesetten járkált a lakásban, egyáltalán nem találta a helyét. Újra és újra leült asztali gépe elé, próbálkozott, hátha csoda történt, de csak a hibajelzést látta, vagyis, hogy nincs internetkapcsolat. Megpróbálta a net nélkül is elkészíteni aznap munkáját, hogy majd pendrive-on beviszi a céghez,

de hiába, adatok kellettek volna, amelyeket csak a neten keresztül ért el. Már arra is gondolt, hogy mi lenne, ha korán lefeküdnének, ha az asszonyt le tudná szakítani a tévéről és összebújnának, mint szerelmük kezdetén, de gyorsan rájött, most minden figyelme, igyekezete odalenne, mert csak a net hibáján járna az esze.

Fejét két tenyerébe temetve próbált úrrá lenni kavargó érzelmein, eldönteni, hogy ha ez így marad, hogyan legyen tovább? Már rémképek is felvillantak az agyában, mi lesz, ha egyszer tényleg hosszabb időre kikapcsol az internet, vagy nem lesz elérhető, netán valamilyen idióta terrorista felrobbantja, vagy egy, a népet ellenőrzése alatt tartani akaró diktátor kikapcsoltatja, mit tudja ő, mi mindenen török az örültek a fejüket, szóval akkor mit fog csinálni? Akkor bizony számára vége lesz a világnak.

Olyannyira hatalmába kerítették a borúsabbnál borúsabb gondolatok, hogy alig vette észre a változást. Tulajdonképpen hallotta ő a gép halk jelzését, de csak később tudatosult a fejében, hogy valami történt. A gépre pillantott és hatalmas izgalom kerítette hatalmába. Eltűnt ugyanis a hibajelzés. Azonnal rákattintott az egyik kedvenc oldalára, és amikor az gyorsan betöltődött, örömeiben hangosan felkiáltott. Érezte, hogy ezúttal szerencséje volt, megmenekült, csak ez az idegőrlően hosszú várakozás ne lett volna.

Az órájára pillantott és megdöbbenve látta, alig telt el egy óra a hiba bejelentésétől és máris működött a rendszer. Hihetetlen, gondolta, pedig meg mertem volna esküdni, hogy azóta már majdnem egy nap telt el. De nem is foglalkozott tovább ilyen részletkérdésekkel. Arca felragyogott, ahogy munkához látott. Mégiscsak szép az élet, és rend van, működnek a dolgok. Szerencse is, mert és ebben ezer százalékgig biztos volt – ha nincs internet, nincs élet sem.

Ezért aztán körömszakadtáig tagadta, hogy gyógyíthatatlanul netfüggő lett.

Lapos tévé

Rólam aztán mindenki tudja, hogy egy aranykezű ezer-mester vagyok, nálam nem oszt vagy szoroz, hogy vassal, fával, netán elektronikával kell ügyeskednem, én aztán mindenből kihozom a legjobbat, hiszen, ahogy mondtam, ügyes a kezem, mint egy művészé. Meg aztán rá is áll az agyam a munkára, átlátom a feladatot, mintha üvegen néznék át. Nem tehetek róla, már csak ilyen vagyok és kész.

Na, most akkor minden józan belátású ember megérheti az én nagy gondomat. Mert azt mondja az egyik nap az asszony, te Lajos, mert így szokott szólítani, holott tényleg Lajos a nevem, de ez mindegy is, szóval azt mondja, te Lajos mindenkinek van már olyan izé, szóval lapos tévéje, tudod, az a digitális, vagy minek nevezik, csak nekünk rongálja a szemünket az régi nagy doboz, amit még a nagyanyád is nézett. Itt az ideje Lajos, hogy vegyünk egy olyan tévét, egy igazán modernt.

Mondanom sem kell, az áruházban az én Zsuzsikám elengedte magát, eszébe sem jutott, hogy egyelőre, mert olyan becsületes vagyok, mint egy első áldozó, akiről még szobrot is lehetne állítani, tehát nem lopom a pénzt, nemigen rugaszkodhatunk el a valóságtól, még ha a szomszédnak majd' kétméteres tévéje van, de minek, amikor a szobája is alig nagyobb annál. Mindegy is, az asszony csak azt nézte, hogy jó drága legyen, meg nagyon sokat tudjon, a mobiltelefonján is csak hívni tud, pedig van még vagy száz más funkciója a készülékének, így lesz ez a tévével is, de tudjon három dimenziót, meg internetes tévét, meg anyám kínját. A végén persze csak az ő akarata érvényesült, hát megvettük a legmodernebbet.

Otthon aztán nagy kiabálások között pakoltatta ki velem a készüléket a kocsiból, hogy így vigyázzak a készülékre,

meg úgy tartsam a lapos tévét, hadd halják a szomszédok, mit csinálunk. Az biztos, hogy Zsuzsikám rikoltozására úgyis mindenki, aki csak ránk lát, kikandikált a függönye mögül. De ez sem volt elég neki, gyorsan átszaladt a nagy tévéjű szomszédokhoz, hogy hát már nekünk is van ilyenünk, meg mi mindent tud a miénk, többet, naná, hogy többet, mint az övék, most jött le a tervezőasztalról meg, hogy Lajos, aki én vagyok, mindent tud, hamar állítja is össze, délután meg már nézzük is a kedvenc szappanoperánkat. Mármint az övét, mert én ilyen vacakságokhoz le nem ülök, az biztos.

Jó is volt, hogy az asszony elment szomszédolni, legalább addig nyugalom volt, bár jó lett volna, ha segít emelgetni a készüléket, bár nem volt nehéz, ellenben piszok nagy, alig értem át, pedig nem vagyok én egy gyenge gyerek, meg kicsi sem, így ötvenfelé is megfogom, amit kell, de nem is ez a lényeg. Azt már megtanultam, hogy mielőtt nekiesnék valamit összerakni, szépen leülök, fejemre illesztem az olvasószemüveget, bontok egy sört, az valahogy élesebbé teszi az agyamat, aztán nyugodtan végigolvasom, mit, hogyan kell csinálni. Most is így tettem, csak a sör volt langyos, ez a Zsuzsi már megint későn tette a hűtőbe, de azért csak jól esett. Lapozgatom a papírt, hát ezek aztán nem erőltették meg magukat, az biztos, csak ilyen-olyan rajzokkal közölték, mit hova csavarjak, hogyan rakjam össze a készüléket. Kezdtém kapiskálni a dolgot, mert ha semmit sem mondanak róla, én akkor is összerakom, mint óvodás a legót.

Gyorsan ment a dolog, egy fél óra és máris a helyén virított az új tévénk, a régi meg egyelőre jó volt a szerzők tartójának a parkettán. Bedugtam a drótokat, mindet oda, ahova írták, szépen bekapcsoltam a készüléket, az örömmel üdvözölt is engem angolul, hogy miért így azt csak ő tudta, és kiírta, hogy kezdjem el a beállítást. Még jó, hogy ennyit értettem, vagy ha nem is, de legalább

gondoltam, hogy erről lehet szó. Na, itt aztán egy időre elfogyott a tudományom, nehezen találtam meg a magyar nyelvű menüt, ráadásul már magyarul is olyan kifejezéseket írt ki, amihez tényleg szótár kellett volna, meg mindenféle kódokat kért, egyszerűen megrekedtem. Hívtam gyorsan a kábelszolgáltatót, hogy most mi van, mondták, két napon belül kijön majd a szakember és beállítja a tévét. Ezzel aztán jól fel is bőszítettek, nehogy már pénzt adjak én ilyenért, csak mondják, mit tegyek, mert mint mondtam már, én minden meg tudok csinálni.

Rendes volt a fickó, meg gyorsan rá is jöhetett, hogy nem egy nyeretlen kétévessel van dolga, ezért elmondta, mit írjak be, mit nyomjak meg, kerestessem meg a tévével a csatornákat, aztán ha azok nincsenek jó helyen nekem, hát szórakozzak csak el velük, rendezgessem, ahogy akarom. Nosza, szinte égett a munka a kezem alatt, hála istennek Zsuzsikám jól leragadt a szomszédoknál, hogy ezek mennyit tudnak összepletykálni, az már egészen egyszerűen nem normális, de most nagyon kedvemre való volt az eset. Nyomkodtam is a gombokat ezerrel, egyiket a másik után, úgy tűnt, szépen haladok.

Na, gondoltam és dőltem végre hátra, most aztán tévézni fogok, amikor a készülék csak úgy magától talált vagy hetven csatornát. Elleszünk mi ezzel, jó drága volt a masina, de tényleg egy szép darab, akárki megmondhatja. Kikapcsoltam a tévét, leültem, kezembe vettem a távirányítót, kicsit áttanulmányoztam, de hát mindenki tudja, hogy milyen gyorsan látok át minden műszaki holmit, most sem jelentett gondot bekapcsolni a század e modern eszközét. Szépen elindult, kiírta, hogy mi a márkanéve, aztán bejött az oldal és kérte a kódot. Micsoda, néztem ki kukán a fejemből, ez meg miről beszél, miféle négy számot írjak a csillagok helyére. Pin-kód itt, pin-kód ott, hát már a tévé sem megy enélkül?

Gondolkodj Lajos, bíztattam magam és drukoltam, hogy Zsuzsi tiszteltesse még egy darabig jelenlétével a szomszédokat, mert ha most beállít, hát egy pillanat múlva már sopánkodik is az oly kedves fejhangján, hogy ilyen hülye is csak én lehetek, most dobhatjuk ki a tévét, meg minden efféle, csak a nőktől kitelő csacskaságot. Nosza, megint telefon a szolgáltatóhoz, naná, hogy most meg egy másik fickó vette fel, újra elmondtam neki mindent, de lehet, hogy a sör rossz volt, mert közben csak elkezdett dőlni a víz rólam, ott matatott agyamban a kisördög, hátha nem tud segíteni a céges ember, aztán mehetek a tévével a szervizbe, miközben még egy percet sem tévéztünk. Azt mondja a srác, lehetett, vagy huszonöt a hangja alapján, hogy minek zártam le kóddal a tévét, ha nem akarom senki elől elzárni. Mondom, hogy én csak minden kérdésére igent nyomtam a beállításnál, ház ez az mondta ő, megnyomtam azt is, hogy legyen kódzár, vagy mi rajta, hát lett. De a szá-mára nem emlékeztem. Na, ez a gyerek azért tudhatott valamit, mert mondja ám, nyomjam meg négyszer a nullát és láss csodát világ, azonnal odaugrott a képernyőre a legújabb valóságshow egyik női szereplője, talpig félmeztele-nül. Nem rossz készülék ez, rögzítettem elégedetten, ha azonnal félmeztelen nőket láthatok benne, meg is köszön-tem szépen a fiúnak az okosságát, mondott még néhány jó tanácsot, meg is fogadtam mindegyik szépen sorban, éppen jókkor, mert jött is haza nagy hangon az én Zsuzsikám, hogy mi van már, nézhetjük végre azt a szappanoperát?

Én meg a jól végzett munka örömével kihúztam magam, leültem egyetlen feleségemet a kanapéra, kezébe nyomtam a távirányítót, csak csattogtasson kedvére. Hátradőltem, akkor éreztem, hogy jól megizzadtam, rám tapadt az ingem, még az alsómban is pólóztak az ott tartózkodó test-részeim, de hát csak az izzad, aki dolgozik. Szerencsére Zsuzsi izgalmaiban ebből mit sem vett észre, még azt sem,

hogy cseppet megviselt lettem, még a kezem is remegett egy kicsit. Gyorsan el is dugtam a zsebembe mindkettőt, a renomé, az ugyebár mégis csak renomé, arra vigyázni kell. Mert hiába vagyok ezermester, most én is emberemre, vagyis mit is beszélek, műszaki feladatomra akadtam, ami majdnem kifogott rajtam.

De hát mindenki tudja, hogy a Lajos az egy aranykezű ember. Csorba most sem eshetett hírnevemen.

Iratrendezés

József egyre megszállottabban ásta bele magát a rendrakásba. Hetek óta halogatta, pedig már számára is áttekinthetetlen volt az a hatalmas mennyiségű dokumentum, fecni, katalógus, garanciajegy, számla és még ki tudja milyen feljegyzés, iromány, okmány, amelyeket évtizedek óta hurcol magával.

Tulajdonképpen ma sem kellett volna belekezdenie, de volt egy félórányi ideje – vagyis annyi lett volna, amennyit csak akart, hiszen jó ideje már nyugdíjas – de valahogy sohasem tudta magát rászánni erre az időt rabló tevékenységre.

Először csak úgy, állva látott neki a komód legfelső fiókjának kirakásához, de sajtó dereka gyorsan jelezte, ez így nem lesz jó. Hamarjában maga alá tolt a konyhai hokedlit, és a szoba parkettájára halmozta a felhajlott fülű dossziék, megszurkült, rongyolódott borítékok, szebb napokat látott iratgyűjtők tömegét.

Nem túlzás irattömegről beszélni, hiszen némelyik már közel ötven éve követi Józsefet, mert kidobni soha nem volt szíve egyikhez sem. Édesanyja nevelte az akkurátus iratrendezésre, mert, ahogy tanította, a hatóságok előbb, vagy utóbb úgyis kérnek valamilyen ősrégi iratot, amit gyorsan meg kell találni, különben baja lehet az embernek.

Anyja már majd' egy évtizede itt hagyta, de hát ő sem valami ifjú fickó a maga hetven évével, mégis mennyire beleragadtak a szülői intelmek, szokások. Pedig ifjúként hányszor, de hányszor lázadt az anyai pedantéria, az állandó rendcsinálás és rendben tartás ellen. Ha egy szőnyeg rojtja elmozdult, anyja szemrehányóan nézett rá, majd hajolt le és simogatta katonás rendbe a fonalszálakat. Gyűlölte a mozdulatot, a kötelezettséget, az állandó takarítást,

a tárgyak egy vonalba állítását, az elvágólagosságot. Aztán felnőttként, saját otthonában már maga sem tudta elviselni a rendetlenséget.

Minden iratot, számlát, csekket kézbe vett, olykor hatalmas detektív nagyítóját is munkába kellett állítania, mert a papírokon már helyenként alig-alig volt olvasható az egykori fontos információ. Jobbján növekedett a megtartandó iratok halma, balról a kidobandók, megsemmisítendőik sora. Ez utóbbi bizony messze elmaradt a másik halom nagyságától. József szinte minden dokumentumról úgy gondolta, korai még kidobni, hátha egyszer még igazolni, bizonyítania kell valamit. Persze tudta, mindez felesleges, rá már a kutya sem kíváncsi, nem kérnek tőle iratokat, bizonyítványokat, a nyugdíjba menetelével minden lényeges lezárult. Nem érdekes már senkinek sem, hány kitüntetés oklevelét rejtegeti fiókjai mélyén, milyen levelezéseket folytatott hivatala alatt az egykor oly hatalmas emberekkel, akiknek a neve olvastán már az arcukat sem tudta felidézni, azt meg végképp nem, hogy vajon mi is lehetett oly fontos annak idején, hogy ily sok levél, irat született. Aztán ott voltak még álláspályázatai, önéletrajzai, ki tudja miért kellett erkölcsi bizonyítványai, anyakönyvi kivonatainak másolatai, bizonyítványai, két diplomája. Megannyi értékét veszített kacat.

Ahogy lapozgatta a porladó papírokat, maga is nehezen idézte fel azt az időt, amikor az irományok születtek. Szerződések, két miniszteri dicséret – ezt már régen el is felejtette, akkor sem jelentett sokat számára, amikor kapta – a lánya láthatásáért folytatott bírósági harcainak írásos emlékei. Mind-mind értelmét, jelentőségét veszített sorok, szavak.

József nagy nehezen átrágtta magát a számtalan papíron, néhányat összetépett, személyes adatait megsemmisítette. Nem mintha a modern világban ne tudna meg róla bárki is

bármit, amit csak akar, de mégis, az ördög soha nem alszik alapon tépkedte apró fecnikre a kidobásra ítélt iratokat, de ennek ellenére sem lett sokkal kevesebb a tárolt irathalmaza. Mielőtt becsukta a fiókokat, maga sem értette, hogy miért, de hatalmasat sóhajtott. A porladó papírokon, a megkopott dossziékban ott volt az egész élete. Ami még egy darabig az övé lesz, ahogy az évtizedes papírok is, de ha elmegy, szemétre kerülnek a papírok is.

Aztán új életek és új iratok születnek. Mert élni és mindent feljegyezni kell, ez az élet rendje.

Fogyókúra

– Mi van Marikám, mi újság van nálatok? – nézett kérdő tekintettel a fiatalasszonyra szomszédja. – Hetek óta alig látom Tomikát. Te viszont lefogytál, nagyon megszépültél. Hogy csinálod? Te kis hamis, csak nem valamilyen új fiú van a háttérben? – Viccnek hangzott, de nagyon is komoly volt a kérdés.

Julianna, a középkora éveinek vége felé járó nő már mondta is a minap lányának, hogy valami történt Marikáékkal, valami nagyon megváltozott körülöttük. Marika fogyókúrázni kezdett, tornára jár, nemegyszer futni is elmegy, pedig azt korábban sohasem tette, ráadásul új frizurát csináltatott magának Jenővel, a környék sztárfodrászával.

– Hidd el – mondta a szomszédasszony az egyik vacsoránál lányának, Katinkának – vagy Tomika lépett félre, de ezt nem hiszem, mert ugyan aranyos, kedves, halk szavú fiatalember, de olyan teszetosza, hogy megalszik a szájában a tej, vagy Marika pasizott be valahol. Az ilyen változás mindig beszédes jel egy házasságban élő asszonymál.

– Lehet, hogy csak jobban akar tetszeni Tomikának? – vetette fel a lehetőséget az e téren nagyon is tapasztalatlan, bár évei szerint már igencsak asszonyi korban lévő lánya. – Nem kell mindjárt a legrosszabbra gondolni.

Ebben is maradtak, mígnem a kisvárosi társasház közvéleményét szinte sokkolta hír, amikor kitudódott, Tomika az előző éjjel összecuccolt, és már el is költözött otthonról. A ház másik három lakásában lakók úgyszintén kedvelték Tomikát, bár keveset találkoztak vele, és ha mégis, az udvarias köszönésen nemigen jutottak túl vele a társalgásban, de szűkszavúsága ellenére is jóindulatúnak tartották és csendessége megnyugtatóan hatott a társasház lakóira.

Marika alig tartózkodott a megüresedett lakásban, ahol minden kettőjük közös életére emlékeztette. Bár Tomika – szegény fiú az öreg autójában tartotta holmiját, mert albérletet nem egyszerű találni egy kisvárosban – sok mindent elszállított magával, de testvéréhez, ahol átmenetileg meghúzhatta magát, nemigen vihetett semmit sem. Ráadásul várandós sógornője sem volt feldobódva az örömteli hírtől, miszerint Tomika ki tudja meddig szerencsétlenti majd őket a parányi kis házukban. Persze, ha jön a baba, Tomikának mindenképpen mennie kell.

Hetek teltek el Tomika kényszerű távozása óta és Marika egyre csinosabban, mind újabb ruhákban, a korábinál sokkal könnyebbül járta a világot. Julianna, aki kedvelte nyíltsága, segítőkészsége miatt, szívügyének tekintette a fiatalasszony sorsát, ahogy nem kevésbé saját nyugalma miatt. Aggódott is, hogy nehogy összeálljon egyedüllétében a fiatal nő egy olyan férfival, akivel aztán csak a baj lesz itt a háznál. Valahogy újból össze kellene őket hozni – játszadozott el a gondolattal.

– Mi van magával Tomika? – örült meg Julianna a fiatalembernek, amikor sok héttel elköltözése után egy őszi reggelen összefutott vele a kapuban – mi járatban itt a háznál?

– Köszönöm, jól vagyok, megyek munkába – kerülte meg a kérdést a mindig szűkszavú férfi, és egy mosoly kíséretében gyorsan elbúcsúzott a meglepett asszonytól. Juliannát persze nem olyan fából faragták, mint akit egy ilyen hirtelen felbukkanás csak úgy hidegen és megfelelő válasz nélkül hagyott volna, na nem, itt valami titok lapang, amiről neki mindent meg kell tudnia. Alig várta hát a pillanatot, amikor összefuthat Marikával és kifaggathatja, mit is keresett Tomika hajnalban, a háznál.

A titokra, amely persze egyáltalán nem volt olyan nagy rejtély, gyorsan fény derült. Marika elmesélte, amikor

Tomika eljött néhány holmijáért, meglepve látta, hogy férje mennyire megváltozott. Leültette, megkínálta egy kávéval, mert hát nem haragszik ám ő a férfira, csak elege lett a mindennapi monotóniából, a kilátástalanságból, az élünk egymás mellett, amíg meg nem halunk, de csak úgy elvagyunk jellegű életből. Ő még fiatal, szórakozni, színházba, moziba, társaságba akar járni, gyerekeket szülni, és nem punyynadni, ahogy szemléletesen megfogalmazta. Amíg kávéztak, szó szót követett és Marika döbbsen vette észre, hogy férje, akit tulajdonképpen még mindig szeretett, nem csak külsőre változott előnyére – vékonyabb lett – de szokatlan módon megnyílt, beszélgetett vele, véleménye lett dolgokról. Így amikor a férfi fogta összerakott holmijait és indulni akart, tett neki egy ajánlatot, amit csak remél, hogy hamarosan nem bán meg.

– Minek fizetnél albérletet Tomika, mondtam neki – mesélte Juliannának az ifiasszony – hiszen ezt a lakást is fenn kell tartani. Csak kidobjuk a pénzt. Gyere haza, egyelőre lakjunk egymás mellett, mint két barát, aztán majd meglátjuk, hogyan tovább.

Tomika a korábbi életüktől elütő módon egyelőre mindenben társa Marikának. Moziba, ezotériás előadásra, koncertekre megy vele és gyakran sétálnak kéz a kézben, elmélyülten beszélgetve. Ennek nem csak Julianna, de Katinka is örült, aki ugyancsak megkedvelte a vele hasonló asszonyt.

– Látod – mondta az anyjának – rendeződnek a dolgok, kár volt előre aggódnunk.

– Szerencsére – hagyta rá lányára Julianna, de azt is tudta, hogy kutyából sohasem lesz szalonna. Aki megülős, befelé forduló volt, az az is marad. Most egy nagy megrázkódtatás érte Tomikát, aminek hatására látszólag megváltozott, de ahogy rendeződnek a dolgok, ahogy visszahódítja asszonyát, úgy tér majd vissza mindenben korábbi énjéhez, szokásaihoz.

Mi rontjuk el a dolgot már az elején – gondolta az asszony – kedveskedni akarunk jó ételekkel, tiszta lakással, férjünk kiszolgálásával, aki ezt megszokja, aztán szerzett jogként ragaszkodik hozzá. Ha változtatni akarunk, persze, hogy tiltakozik, harcol ellene foggal, körömmel, mindenféle eszközzel. Mert minek segítsen takarítani, ha korábban nem kellett neki, miért nem felel meg otthon a kinyúlt melegítője, utcán a kedvenc kopott farmere, kinyúlt pulóvere, ha eddig így is jó volt, miért mászkáljon velünk olyan helyekre, ahova korábban sem jött el. Marikáéknál is minden visszaáll majd a fiatalasszony zendülése előtti állapotokra. Meg is mondja majd Marikának, hogy legyen észnél, mert észre sem veszi és máris ugyanott tart majd, mint amiből nemrégiben elege lett.

– Eszedbe ne jusson beleszólni, a dolgaikba, ez az ő életük, úgy élik, ahogy akarják, vagy, ahogy tudják – ellenkezett anyjával Katinka, mert bár tapasztalata a házasságokról egy parányi sem volt, azt jól tudta, hogy kívülállóként csak okoskodni lehet. Az életet élni kell a maga minden nehézségével, szépségével együtt, az adott pillanatban és helyzetben felmerülő kérdésekre akkor és ott kell választ adni.

Hetek teltek el, a fiatalok éppoly csendben éltek, ahogy korábban, a ház lakói is újra csak saját gondjaikkal foglalkoztak. Egy havas téli délutánon futott össze a ház előtt a két asszony.

– Hogy vagytok Marikám, minden rendeződött nálatok?
– kíváncsiskodott Julianna.

– Köszönöm, megvagyunk. Mindketten igyekszünk a másik kedvébe járni, szeretjük egymást, de azért mégsem olyan minden, mint korábban volt – mesélte a fiatalasszony.

– Mégiscsak baj van? – aggodalmaskodott Julianna.

– Ahogy vesszük. Nekem nem, talán csak Tomikának. Amikor visszafogadtam, azért egy feltételem volt. Vissza-

jöhetsz, mondtam neki, de vacsora nincs, csak ha te főzöl.

– Belement?

– Nem volt választása. Most esténként ott ügyetlenkedik a konyhában, sokszor már azon vagyok, hogy kimegyek, kiveszem a kezéből a fakanalat, de akkor meg minek volt ez az egész, nem? Hagyom, csinálja csak. Le is fogytunk mind a ketten pár kilót. Látod – mondta nevetve Marika – mégiscsak van értelme olykor fellázadni. Ha másért nem, hát egy jó kis fogyókúráért.

Olyan ember

– Lajoskám, te egy igazán jó ember vagy. Rád aztán tényleg mindig számíthatok.

– Na, ja, te aztán ismeresz engem, tudod, hogy én egy olyan ember vagyok...

– Igen Lajoskám, te tényleg egy olyan ember vagy, hogy párját ritkítja. De tényleg, nehogy azt hidd, hogy túlzásokba esek. Szó sincs róla, te tényleg aranyember vagy.

– Igen, a véreemben van, mert én egy olyan ember vagyok, aki...

– ...akinek mindig csak a mások segítségén jár az esze. Imádlak.

– Jaj, nehogy már, a végén még beképzelt leszek. Tudom, hogy nem vagyok rossz ember, mert ugyebár az úttörő, ahol csak tud, segít, meg aztán én egy olyan ember vagyok...

– ...igen, igen, te tényleg, de nem túlzok, ha azt mondom, mert csakugyan, szóval nincs is erre szó.

– Persze, hogy így van, mert nekem a véreemben, szóval nem nehéz, mert ez a természetes, hogy én így, hogy neked, meg minden. Anyám is mondta nemegyszer, Lajoskám, te olyan ember vagy...

– Gondolom. Na, mindegy is, a lényeg, hogy az ember, ha rád nem, hát kire számíton? Most is azért vagyok itt, hogy megbeszéljem veled...

– ...ne kímélj, mondd csak bátran, szólj, hogy miben, tudod, hogy rám, mert én olyan ember vagyok...

– ...hát éppen ez az! Azért is jöttem hozzád és nem Istvánhoz, aki ugyancsak egy aranyember, de nem egészen olyan, mint te...

– ...igen, ő is egy olyan ember, de mégsem ilyen...

– ...nem hát! Na, de, hogy a lényegre térjek, meg ne

lopjam itt, meg aztán neked is menni, szóval csak a lényeg, mert én meg nem szeretem a szócséplést...

– ... ja, ja, az nem is jó.

– Nem hát! Na, igen, mit is akartam mondani? Egyszóval kibököm, amit ki kell, mert csak megfekszi az embernek ugyebár a, he-he, szóval a bendőjét. Arról van szó Lajoskám, hogy sokszor mondtad, ha mi megszorulunk, vagy úgy hozza a szükség, akár csak átmenetileg is, mert kell, vagy valami, most aztán itt lenne számomra a nagy lehetőség, de ahhoz kellene, hát te...

– ...ez csak természetes, tudod, hogy én milyen ember vagyok!

– Ez az, ezért vagyok itt. Csak kinyögöm, mert azért kicsit szégyellem magam, nem szoktam én hozzád, tőled, mert aki erre szorul, mondogatom is az asszonynak, szóval az...

– ...az nem olyan ember?

– Látom, vágod a témát! Szó mi szó, a lényeg, hogy tudom, neked ez nem akkora érvágás, meg aztán egy hónap múlva úgyis vissza, meg nem is kenyérre, de most égetően...

– Mennyi?

– Fél milla, mert ugyebár az neked...

– ...nem gond?

– Valahogy így. Szóval adsz?

– Egy frászt! Nekem is alig folyik be valamicske mostanában, tudod a gazdaság, meg az állami megrendelések, a csókosok, meg minden, azok aztán, de mi, ugyan már! Gondolom, belátod, sajnos egy kanyit se.

– Mondjuk a felét?

– Kitől, honnan? A konyhapénzből, vagy a gyerekeim szájától? Azt te sem akarhatod. Sajnálom, mert te a legjobb barátom, meg minden. Menj Istvánhoz, ő aztán, neki aztán a bőre alatt is, még ha nem is olyan ember, mint én, de azért mégiscsak, szóval tőle.

– Na, mindegy, megpróbáltam. Kellett volna a lé, de ha te nem, hát ki? István? Ugyan már! Meg amúgy sem adott.

– Na, menjünk, kikísérlek. És ne keseredj el, csak gyere máskor is bátran, rám mindig számíthatsz, ha baj van, a barát nálam az első, mert hiszen te is tudod, hogy én egy olyan ember vagyok...!

A leselkedő

Mata Kari imádott kémkedni. Napjait a mások életében leleselkedés, titkaik kikutatása, felderítése színesítette, kémtechnikáját folyamatosan fejlesztette úgy szellemileg, mint eszközileg.

De ki is volt e kiváló kém? Nos, Mata Kari a főváros ötödik kerületének egyik szebb napokat látott bérháza harmadik emeletének kétszobás lakásában élte mindennapjait születése óta. Becsületes nevét édesapjától örökölte, ahogy a közélet iránti fogékonyságát is. Édesapja, idősebb Mata Károly – a családjának csak Karcsi – az államgépezetben lelte meg helyét és nem kevesebbet tett az ország épüléséért, a közjó és közbiztonság fenntartásáért, mint, hogy az akkor igen kiválóan működő titkosszolgálat megbízásából figyelte meg gyanús embertársait. Voltak szép számmal. Ki, kivel, mikor, hol, mi végből találkozott, hova ment és hova nem, mit evett, ivott, de legfőbbképpen mit beszélt. Meg egyáltalán.

Kari, akit a család apjától megkülönböztetve becézett így, belenőtt, beleszocializálódott a megfigyelésbe. A családban színes történetek keringtek az izgalmasabb lefűlésekről, arról, hogy Józsi bácsit, Mari nénit, innen az utcából, a 9-ből, hogyan sikerült lebuktatni, felderíteni államellenes tevékenységüket, amikor is a piacon az üres pultokat látva gúnyos megjegyzéseket tettek egyes vezetők édes mamájára, vagy „csak” csúnyán káromkodtak, szavakba beépítve a népi demokrácia élszemélyeinek igen tiszteletreméltó neveit. Mert ugyebár már az is lazította a hazafias érzületet, veszélybe került a közszeretett népuralom.

Az öreg, mármint Mata Károly, szeretteinek csak Karcsi, a népéért, hazájáért folytatott tevékenységének áldozata

lett. Egy este az egyik külvárosi kocsmái megfigyelését követően, vagy, mert lebukott, vagy azért, mert piásan összezólalkozott két helyi vagánnyal, az utókor sosem tudta meg, igencsak helybenhagyták a sötét, kihalt utcán. Matát egy fél kórháznyi orvos próbálta újra emberformára hozni, amely igyekezetük látszatra sikerült is, de a megrögzött hazafi a kocsmá utáni utcai történéseket olyannyira szívére vette, hogy már sohasem lett ugyanaz a kemény leselkedő, mint volt korábban.

A derék ember szellemileg rokkant bele a ténybe, hogy őt szolgálata során bármikor, bárki felpofozhatja. Felépülését követően már alanyi jogon járt kocsmába és a felesék társaságában csak megszokásból figyelte mások beszédét. De a felesék mindinkább jobban érdekelték, mint a lázító beszéd, sűrűsödő alkalmakkal tért haza részegen, mígnem egy szép este a tetemes mennyiségű, rossz minőségű alkoholtól megváltozott tudatállapotban akkorát esett a járdán – kocsmái körökben ismert kifejezéssel – mint egy ólajtó. Nem is lett volna baj, ez ugyanis az utóbbi hónapokban gyakran megtörtént vele, ezúttal viszont beverte fejét egy, a trehány útjavítás bizonyítékaként erősen kiálló járdaszegélykőbe és tüstént meghalt.

A fiatal Kari ott maradt példát mutató édesapa nélkül, akinek tanításai mégiscsak termékeny talajra hullhattak már korábban is, mert Kari szinte észrevétlenül és alig tudatosan kezdte átvenni édesapja tevékenységét. Mind gyakrabban vette észre önmagán, hogy megfigyeli kevés számú barátját, a szomszéd Pista bácsit, a közértest, de még a matróna Kovácsné kutyasétáltatási szokásait is.

Kari értelmes fiatal lévén gyorsan rájött, hogy a megfigyeléseit rendszerbe kell foglalnia, kidolgozott hát egy rejtjeles módszert, amellyel csak a számára érthetően módon tudta vezetni, tárolni a megfigyeléseinek eredményeképpen születet adatokat.

Kari a rendszerváltás után sem mondott le kémtevékenységéről. Hitte, hogy folytatni kell az apai örökséget. Igaz, neki aztán annyit sem jelentett a hazafiasság, meg a nép, mint egy zacskó hamu, a megfigyelés, a kukkolás, kémkedés öröme ugyanakkor szinte nemi izgalmat váltott ki keshedt testéből.

A családját mindenben szolgáló édesanyja, Mata Károlyné, született Lakatos Mária egy szép őszi napon megelégtelte a hálátlan szolgálatot és magára hagyta fiát, amikor is átköltözött egy másik, kevésbé megfigyelt világba. Kari tisztességgel eltemette édesanyját és már senki sem akadályozhatta meg abban, hogy élete céljának a kémkedésnek éljen. A harmadik emeleti lakás ablaka kiváló megfigyelőhely volt, a függöny sarkát félrehajtva kukucskálhatott jobbra és balra, ki az utcára, vagy éppen a szemben lévő lakásokba. Egy kémkedésben járatlan ember – akiket Mata Kari igencsak lenézett – még elképzelni sem tudta azt, hogy mi lelemény kell egy ember mindenre kiterjedő megfigyeléséhez. Kari pénzt nem kímélve bővítette technikai reper-toárját, előbb egy látcsővel, majd egy kisebb csillagászati távcsővel – ez ugyan nem volt éppen a legjobb beruházás – de még egy periszkóppal is, hogy ha kell, hát a párkány alól leshesse a népeket. Vérévé vált a kémkedés, kezdte elhanyagolni a háztarást, majd a munkáját, nem csoda, hogy főnöke lapátra tette. Közkedvelt kollégájuk kirúgásának híre kisebb spontán népünnepélyt váltott ki munkatársai körében.

A középkorúvá érett Mata Kari sokat nem költött magára a munkanélküli segélyből, viszont kihasználva a kereskedelem liberalizálódását és globalizálódását az internet adta lehetőségeket, Kínából és más közeli országokból olcsó, ámbár igen fejlett kémeszközöket, lehallgató készülékeket vásárolt, akár szájától is vonva el a falatot, hogy ezeket ki tudja fizetni.

Nem csoda hát, hogy ilyen, a nemzeti titkosszolgálatokat is irigykedésre gerjesztő felszereléssel egészen pontosan tudta lekövetni a szemben lévő ház második emeletén lakó szőke, huszonegy éves egyetemista lány valamennyi kalandját, a szülők távollétében lebonyolított szerelmi légyottjait, a vizsgaidőszak zaklatott történéseit, a zuhanyozás után meztelen testének titkait. Persze ez utóbbi is csak adatként érdekelte. De mindent tudott a kikapós Máriássy-néről, aki előszeretettel csalta teszetosza, ám sokat dolgozó férjét. A negyvenes évei elején járó teltkarcsú asszonyka életének nem sok titka maradt felfedezetlenül a kiváló kém, Mata Kari tekintete előtt, aki persze minderről a maga titkosírásával kartotékot is vezetett.

Ahogy a nagyon is gyanúsán viselkedő nyugdíjas férfiről, aki az utcasarki négyemeletesben lakik, és akinek megfigyeléséhez már távcső kellett. Mi tagadás, a gyanút Kari fejében az keltette fel, hogy e szemre tisztességben megőszült férfiember egyáltalán semmiféle megfigyelésre érdemes tevékenységet nem végzett, napi bevásárlásait és nejevel délutánonként megejtett egészségügyi sétáját is beleszámítva. Ennél gyanúsabb viselkedésre még aligha volt példa Mata Kari kémpályafutása során.

A nyilvántartása hatalmasra duzzadt és egyre csak bővült. Kari mind több ember életéről tudott már többet nem csak a szomszédoknál, de talán maguknál a megfigyeltkeknél is. Az ötödik kerületi kém kiváló munkát végzett, mindenki élete nyitott könyv volt előtte.

Az idők szavát megértő, időközben tudatilag hazafivá nemesedett Mata Kari remélte, hogy egyszer majd nemzete hasznára lehet tudásával, be is kéredzkedett az illetékes hivatalba, meghallgatásra, de annak rövidlátó munkatársa, akit felkeresett titkos ajánlatával, miszerint átadná az eredményeket és vállalna hivatalos megfigyelői megbízásokat, egy rövid beszélgetés után eltanácsolta még az intézmény

környékéről is. Kari emiatt némi szóváltásba keveredett e kellemetlen titkosszolgáival, vagy tudatlan irodistával, aki a végén már emelt hangon távozásra szólította fel őt, majd újabb szóváltás után a biztonsági emberrel dobatta ki valami olyan megjegyzéssel, hogy igen nagy Isten állatkertje és nagy baj, hogy zárt osztályra való emberek kószálhatnak szabadon.

Kari fel volt háborodva, mégpedig jogosan. Mert mit is akarhat egy ország, hova züllik a világ, ha az ilyen hasznos embereket, mint ő és az általa megszerzett információkat nem alkalmazzák, nem használják fel?

Mata Karinak azóta újabb célja és feladata akadt. Gyánús lett neki ugyanis ez a titkosszolgálati ember, meglehet, ennek is van némi vaj a fején, esetleg valami idegen hatalom ügynöke.

Mostantól őt figyeli.

– Hú de pompás tévéd van! Ez aztán már tényleg mindent tudhat.

– Bizony. Már moziba sem érdemes menni, olyan hatalmas a képernyője, a hangja csodálatos, a színei pedig egyszerűen kiválóak.

– Tényleg így van, de látod, erről eszembe jut az első színes tévém. Az azért más kategória volt még. Életem sok rossz vásárlása közül az volt az egyik.

– Olyannal mindannyian tudunk dicsekedni. Gyenge volt?

– Akár jó is lehetett volna, de mégsem volt az. Gyere, kínálj meg egy teával, majd közben elmesélem.

– Szóval, hogy hol is kezdjem? – vágott bele kisvártatva meséjébe a jó hatvanas férfi – Valamikor a nyolcvanas évek elején járhattunk, éppen túl voltam a válásomon, még a nejemmel közösen volt egy igen kiváló Tünde televízió, parányi kis fekete-fehér készülék, amit végül én kaptam meg. Hazai gyártmány, állítólag japán alkatrészekkel és technológiával és még harminc évvel később is működött, de nagyon vágytam egy színes tévére. Azzal akartam vizsgáztatni magam a válásomkor szerzett sebeim miatt. Akkortájt történt, hogy megjelent nálunk a szovjet ipar csodája, a Junoszty színes tévé. Nem volt túl olcsó, talán egyévnnyi fizetésnek felelt meg, de miután részletre is lehetett venni, és nagyobb volt a képe a Tündéénél, hát vitték, mint a cukrot.

– Nagyképernyős?

– Na azért ne essünk túlzásba, a képernyője, talán ha hatoda lehetett a te új lapos tévédénél, viszont akkor még kiváló volt a szemem, a szoba végéből is tűélesnek láttam a képét. Megvettem, bár a külsejének, dobozának színe

némiképpen furcsa volt, világos narancssárga, vagy talán inkább egy sötétebb citromsárga, mindenképen rikító, fel-tűnő szín. Végül is mit is várjak egy színes tévétől? Természetesen kívül, belül színt! De, hogy el ne térjek mesém főfonalától, amikor megvettem és hazavitettem, oly nagy volt a boldogságom, hogy eleinte tobzódtam az élvezetben az elérhető három csatorna műsorait váltogatva. Bár a szlovák adás nem túlzottan érdekelt.

– Nem volt túl nagy választék akkoriban.

– Nem, de talán elképzelni sem tudtuk akkortájt, hogy van, ahol ennél sokkal több adást nézhetnek a nézők. Szóval örömmel méregettem, próbálgattam az új csodámat, és készültem kedvencemre, az esti sportadásra. Emlékszem, egy atlétikai Európa-, vagy világbajnokságról közvetítettek, és arra figyeltem fel, hogy a stúdióban ülő sportriporter teste erősen jobbra dől. De nem csak, hogy dőlt, egyúttal egy ívet is leírt. Eleinte sajnálkoztam, hogy szegénynek fájós derékkal kell aznap dolgoznia, még egyenesen sem tud ülni. Akkor kezdtem gyanakodni, amikor a 100 méteres síkfutás előfutamaiban nyílegyenes helyett egy erősen görbülő pályán futottak a versenyzők. Lassan tudatosult bennem, hogy az új csodatévém képernyője torzít. Műszaki ember lévén előszedtem hát a leírásokat, nekiálltam beállítani a képet. Mondanom sem kell, nem sikerült. Édesanyám – hozzá költöztem a válásom után – nyugtatgatott, biztosan rendbe jön, különben is, nem annyira zavaró, de te is tudod, ha felfedezünk egy hibát valamiben, az bizony egyre inkább idegesít, piszkál minket. Így voltam vele én is, bosszantott, mégiscsak egyévnnyi jövedelmemet adtam érte, és lám csak a felhőtlen örömben nem várt üröm vegyült.

– Volt rá garancia, nem?

– Volt bizony és én éltem is vele. Akkoriban Budapesten laktam, és a hozzám legközelebbi Gelka szerviz – nem is volt más, csak ők javítottak garanciálisan tévét – a Nép-

színház utcában volt. Akkortájt a mostaninál sokkal békésebb és biztonságosabb hely volt az, de azért nem éppen a közbiztonság mintapéldánya. Szóval bepakoltam a kis Trabantomba a féltett Junosztymat és elvittem javíttatni. Pár nap múlva már mehettem is érte.

– Jó lett?

– Bíztam benne, hiszen a szakember elmondta, hogy beállította, bár még hozzátette, ne várjak nagy csodát, mert azért ez csak egy szovjet tévé és még kacsintott is hozzá. Izgatott voltam, nem tulajdonítottam nagy jelentőséget a cinkos kacsintgatásnak. Hazavittem, gyorsan bekapcsoltam és azonnal láttam, hogy már tényleg nem dől egyetlen műsorvezető sem jobbra. Balra dőltek.

– Pipa lehettél.

– Igen, bevallom, mérhetetlenül csalódott voltam. Nem is ragozom hosszan, a lényeg, hogy még kétszer vittem vissza a szervizbe, hasonló eredménnyel, hol jobbra, hol balra állították a torzítást, de a lényegen ez mit sem változtatott. Legutoljára azt tanácsolták, hogy tegyek a tévé lába alá egy könyvet és emeljem meg az egyik sarkát, akkor kiegyenesednek a szereplők. Udvarias ember lévén megköszöntem a tanácsot, kivittem a Népszínház utcában várakozó Trabantomba a készüléket, szépen elhelyeztem elől az utasülésen, ott „véletlenül” nyitva felejttem a kocsiajtót és elmentem egy órát sétálni.

– Csak nem arra számítottál, hogy ellopják?

– Reméltem. Volt cascóm, a kocsiban volt egy rejtett kapcsoló, gátolta a motor indítását, attól nem félttem, hogy azt is elviszik, de miután egy Trabit gyerekjáték volt másodpercek alatt kinyitni, még csak attól sem kellett tartanom, hogy a nyitott ajtóra fény derül, vagyis reméltem, hogy a casco megtéríti a tévé árát. Végül is szinte vadonatúj volt.

– Ne csigázd már tovább a kíváncsiságomat. Mi lett a tévével?

– Amikor visszafelé mentem, már azt terveztem, hogy hívom a rendőrséget, vegyenek fel egy jegyzőkönyvet az ellopott tévéről, hiszen a gelkás is látta, hogy betettem, és ott maradt az autóm. Úgy éreztem minden rendben van, ráadásul, ahogy szemből közelítettem a kocsimhoz nem is láttam a készüléket. Már gratuláltam magamnak az ötlethez, amikor csalódottan megpillantottam a sárga csodát. Nem szépítem, a kutyának sem kellett.

– Bánatodra maradt egy ócska tévéd. Mit tettél?

– Álltam egy darabig a kocsi mellett, amikor megpillantottam a bizományi áruház egyik boltját onnan pár méterre. A tévé papírjai nálam voltak a szerviz miatt, fogtam a készüléket és bevittem. Szó nélkül bevették, sőt ki is fizették az árát. Boldog voltam, bár valamennyit veszítettem a kalandon, azért mégis úgy éreztem, hogy győztesen kerültem ki a Junosztyval vívott csatámból. Csak azt az embert sajnáltam, aki megveszi utánam a még garanciális, teljesen újszerű állapotú készüléket.

– Miért sajnáltad?

– Na, hallod, az embernek vannak érzései. Bár később sokszor tapasztaltam, hogy sokan úgyis csak azt látják a tévében, amit látni akarnak. Lehet, hogy az utódomat nem zavarta az emberek, tárgyak ferdesége, görbülése. Ráfogta, hogy vacak a műsor.

Megmondom én, úgy, ahogy van, betelt a pohár, tele lett a hócipóm, besokalltam, vége! Amit ez a két nő csinál velem, az már túlhaladja a cirkusz kifejezés tartalmát, a vircsaft fogalmát, sőt, ha nem szeretném őket, hát pofátlanságot emlegetnék.

De nem teszem. Egyrészt mert félek ilyent tenni, másrészt mégiscsak ők az életem részei, még ha jó ideje mintha ki akarnának csinálni, de legalábbis az idegeimre másznak, meg lehet, azt is előre megfontolt szándékkal. Így állunk, nincs mit szépíteni rajta.

Hogy az elején kezdjem, Irénkémmel szép hét évet tudhatunk magunk mögött, jószerevel ő volt életem első igazi szerelme, nem csoda tehát, hogy egészen fiatalon összeházasodtunk. Irénkém egy frankó, tűzrőlpattant menyecske volt, bárhol, bármikor hajlandó volt szeretkezni, de hát mi is lenne fontosabb egy fiatal férfinak, mint a folyamatos és megállás nélküli szex? Mert, hogy mi azt csináltuk. Egy gyenge kis albérletben laktunk, én éjjel-nappal dolgoztam, hogy saját lakáshoz jussunk, de amikor otthon voltam, hát nyomtuk az ipart Irénkémmel ágyban, asztalon, szőnyegen, falnak támaszkodva, meg minden más lehetetlen helyen. Már nehogy valaki is elítéljen emiatt, törvényes házasság voltunk.

Ment is ez így egy darabig, de aztán csak bekeveredett valamiféle szutyok a szépen gördülő csapágyakba, hogy ilyen lírai szófordulatokkal éljek, végül is én egy értelmes fazon vagyok. A lényeg, mert nem csípem a szócséplést, hogy egy idő után az én szerelmes Irénkém kezdte összekötni a testének általam történő birtokbavételét más cselekedetekkel. Na, igen, ahogy szavaim nyomán szinte ézem a szimpatizánsok tapintható felháborodását, úgy voltam

ezzel én is. Mert ugyebár hogy jöhet egy jó kis etyepetyéhez az, hogy de utána ugye leviszed a szemetet? Meg, hogy de utána ugye elmosogatsz, meg, ha akarsz tőlem valamit, akkor kellene egy kis pénz kabátra, kalapra, meg, ki tudja mire. Mert az én szerelmemnek aztán igencsak lyukas lehetett a marka, oly gyorsan folyt ki a pénz az ujjai közül.

Érzem, hogy felmegy a pumpa, pedig már régen volt. A lényeg, hogy egy idő után az én szerelmem kezdte üzleti alapra helyezni az egykor oly vehemens és felhőtlen szerelmi légyottjainkat. Ahányszor csak összedugtuk, amink van, annyiszor adódott egy kérés, egy feladat, meg aztán ugyebár hiába tesznek az asztalra minden nap rántott húst, amit pedig imádok, olykor-olykor és egyre gyakrabban csak megkívánok egy jó sertéspörköltet galuskával, vagy mit tudom én, de a lényeget úgymint minden férfi érti. Egyszóval kezdtek laposodni, rutinná válni a jó kis digidugik, hogy azt ne mondjam, unalmasak lettek. Férjtársaim tisztán értik szavaimat.

Mindegy is, ettől még nagyon szerettem Iréncémet, ma sem értem miért, de ahogy mondják még a miénknél jobb házasságokban is előfordul, hogy hétévente borul a bili, meg válság áll elő, na ez be is jött, elváltunk. Egy darabig csend volt, kerültük egymást, mint influenzást a kollégái. Ezalatt persze mindketten megkezdtük a kárenyhítést, meg a pótlást, Iréncém össze is jött valami mérnökemberrel, egyszer láttam őket az utcán, hát nem azért, de a nyomomba sem érhetett a fickó. Nekem persze nyolc, ha ilyen, ha olyan, ez már az ő dolga, mert nekem is akadt egy-két futó kaland után egy komoly kapcsolat. Összejöttem Mónikával, ezzel a tündérrel, aztán seperc és már újból házas voltam.

Vele aztán ott folytattam, ahol a legszebb napjainkban abbahagytam Iréncémmel. Ment a buli éjjel és nappal, ágyban, asztalon, szőnyegen, vagy a falnak támaszkodva meg minden más lehetetlen helyen, hogy szavaimat tényszerűen

ismételjem. Valahogy minden olyan ismerősnek tűnt, mocorgott is bennem a kisördög, folyamatosan sugdolózott, hogy várjál csak, légy résen, mert ő is mindjárt kér valamit, rögvest ad valami feladatot a szexért cserébe. De nem jött semmi ilyen. Éltünk szépen, mint a galambok, turbékoltunk és építgettük a fészünköt.

Aztán egy szép napon egy régi barátom meghívott bennünket Mónikámmal a házibulijába, amelyet a régi haveroknak rendezett. Ahogy beléptünk lakótelepi palotája ajtaján, hát úgy éreztem, hogy csapdába estem és itt vér fog folyni. Ott állt és mosolygott rám egykori szerelmem, Irénkém, egy ismeretlen, de láthatóan elhasználódott pasival az oldalán. Még most is látom az éles kontrasztot a palimadár és közöttem. Én a jóképű, magas, negyvenesen is kiváló erőnlétben lévő, jó humorú úriember és ez a puhány, szóval gyorsan megsajnáltam Irénkémöt.

Aztán persze sietős egymástutánban magamat is, mert rögvest arra gondoltam, amióta világ a világ, két nő, ha azonos, vagy csak volt is ugyanaz a szerelmük, hát gyorsan egymás idegeire másznak. De kérem, a nagy gondolkodók már oly sokszor mondták, hogy el kellene fogadnunk: az élet nagy rendező, sőt még nagyobb tréfamester. Aheyyett ugyanis, hogy a társaság szórakoztatása érdekében egymás torkának estek volna, pillanatok alatt puszipajtások lettek és egész este le sem másztak egymás nyakáról, ahogy én a jóféle whiskyről, amit a haver bárpultjában hátul eldugva találtam, és amit persze Mónikám a végén már erősen sokallt.

Ettől kezdve megváltozott a világ. A két csaj, mintha egymást imádó ikertestvérek lennének, naponta telefonáltak egymásnak, meg a neten cseteltek, együtt mentek vásárolni, mind gyakoribb lett a közös program, ahova Irénkém teszetosza jampija is eljött és még jó, hogy ott volt, legalább lehetett egy-két értelmes szót szólni valakihez.

Nem mintha ez a Palika névre hallgató pojáca valamiféle segítség lett volna nekem, na, erről szó sincs.

Pedig jó lett volna, mert az én egykori és újkori szerelmem valahogy összeesküdött velem szemben. Nem, azt nem mondhatom, hogy ne szerettek volna, láthatóan Irénkém is még mindig jobban vonzódott hozzám, mint Palikához, amit történetesen meg is értek, Mónikámhoz meg igaz szerelem kapcsol oda és vissza, de éppen ezért, vagy pontosan mégis, tessék kiválasztani, ami ide illik.

Valahogy a fejébe vette a két nőm, hogy ők aztán a helyes útra terelnek engem, a lassan ötvenfelé ballagó fiatalembert, sínre teszik az életemet, mert szerintük ez nekem egyedül aligha fog sikeredni. Végül is, hogy mi végre szövetkeztek, arra teljességgel nem jöttem rá, de egyre gyakrabban és együttes erővel szóltak bele, hogy hogyan öltözzem, mit ne egyek és mit vegyek, vagy hova vigyem síelni Mónikámat. De téma volt náluk, hogy ideje lenne a sarkamra állni a cégnél és együttesen dolgozták ki annak a taktikáját, hogy képletesen hogyan vágjam pofán a főnökömet, mert oly sokat idegesít, de azt is mi módon tegyem, nehogy bajom legyen belőle, de a fickó mégis értsen a szóból. Kezdtém magam újra a kiseddévóban érezni.

Lassan a két csaj többet foglalkozott egymással, mint velem, vagyis ez így nem helyes, mert mindig én voltam a téma, de közben azt éreztem, hogy ürügy lettem, alkalom az együttlétre, a mind nagyobb barátságukra. Palika ebben az egészben egy előkelő kívülálló volt, nagy néha, ha végző kétségbeesésemben szóbahoztam nála a dolgot, kérve, hogy este a tévé, vagy az ágyban elalvás előtt, mert többet úgysem néztem ki a ficsúrból, nem lehetett egy kiemelkedő lepedővirtuóz, még a látványa gondolatától is futkos a hátamon a hideg, de nem is erről akartam értekezni, szóval tegye már szóvá Irénkémmél, hogy lazítson egy kicsit. Mert ez így nem mehetett tovább. Na hiszen, Palika és a szólás!

Ahogy teltek az évek, mindinkább úgy éreztem, hogy életem csapdába szorult, mint nyúl a rapsicok hurkába. Már nem vagyok ura saját akaratomnak, időnként arra figyelek fel, vagy többnyire észre sem veszem, hogy két asszony uralkodik rajtam és teszem, amit ők, vagyis az én szerelmes agytrösztem kitalál számomra. Verem ez kérem, sötét verem.

Még az sem vigasztalhat, hogy férfitársaim zömének többnyire csak egy asszony jut, akivel le kell élniük az életüket, vagy megvívni mindennapos harcaikat az egyenjóság csataterén, míg én kettővel is büszkélkedhetek, már ha. Mert higgye el nekem mindenki, ahogy mondom, nagy kereszt ez, nem csoda hát, ha néha már a nyílt lázadás gondolatával játszadózom, mint piromán a papírgyár felgyújtásának kéjes álmával.

Mindenestre egyelőre várok és lesem a megfelelő pillanatot. Palikára persze nem számíthatok, egyedül vagyok harcommal, mint óriás a liliputiak földjén. Csak ne szeretném még mindig mindkettőjüket, életem értelmeit. Mert lehet, hogy most megvetnek érte, de jó velük minden gyalázat ellenére is.

Lehet, hogy a végén meg kell adnom magam?

Terefere

– Drága Marikám, de jó, hogy látlak, csókollak édesem, hát van vagy ezer éve, hogy találkoztunk.

– Vicuskám, aranyom, tényleg régen volt, de már csak ne emlegessünk ezer éveket, mert még valaki azt hiszi, hogy öregek vagyunk.

– Arról persze szó sincs! Még, hogy mi?! Öreg a nagyanyánk, meg az, aki mondja. Mit számít az a negyvenegynéhány év, nemde?

– Nézd Vicám, mi aztán tudjuk, hogy annyi évesek vagyunk, amennyit úgysem vallunk be. Ki mondaná meg például így rám nézve, hogy a múlt hónapban töltöttem be a hatvanat? Én meg mi a csodának árulnám el, nem igaz?

– Én még csak ötvenkettő vagyok.

– Érdekes, hát nem egy osztályba jártunk az általánosban? A padtársam voltál, szóval nekem nem kell mondanod, hogy mennyi vagy.

– Igen, de én mégis, ki tudja hogyan, szóval tényleg csak ötvenkettő....

– Rendben drágám, hagyjuk is a korunkat, mi újság van a családdal?

– Nálunk minden a legnagyobb rendben van. Tudod, a fiam Londonban tanul, a lányom a férjével egy ausztriai kisvárosban csinál egy vállalkozást. Mondom is nekik, hogy jó lenne már hazajönniük, de erre csak legyintenek, már nem is tiltakoznak. Talán a fiam hazajön, de persze, ha van esze...

– ...akkor kint marad. És mi van a férjeddal?

– Oh, az én Karcsikám az egy aranyember, hatalmas szerelemben élünk.

– Vica, ne kábíts! Tele van a Facebook a hírral, hogy váltok, meg, hogy Karcsi elköltözött otthonról, meg, hogy van valami nője. Szóval mi a helyzet?

- Marcsikám, ez csak pletyka.
- Nem igaz?
- Részben. Tudod, hogy van ez, felnőttek a gyerekek, közeleg a kapuzárás a fiúknál, ilyenkor már nem kell annyira hajtani a családért, meg ott dolgozik a pánik bennük, hogy lassan vége a szexnek, még gyorsan próbálkoznak erre-arra.
- Te meg ezt csak így elfogadod?
- Persze, én egy felvilágosult nő vagyok. Különben is Karcsi csak engem szeret.
- Biztosan így van, ha te mondd. Azt írják az ismerőseink, hogy kirúgtad Karcsit otthonról, azért költözött össze egy kolléganőjével.
- Összevissza pletykálnak a Facebookon, nem kell minden elhinni.
- Nem költözött el Karcsi?
- De.
- Te rúgtad ki?
- Én.
- Akkor meg mi nem igaz?
- Hiába is faggatsz, nem fogok most itt sírni, meg különben is, nem kell már nekem egy öregedő pasi. Kirúgtam, mert elegendő lettem az állandó kalandjaiból, a nőzésekből. Megunja az ember, ha megcsalják fűvel és fával.
- Máskor is?
- Amióta egybekeltünk.
- Jól van, na, ne zokogj, mert elmázolod a szemfestékedet, meg aztán már mindenki minket néz. Nem akartam feltépní a sebeket, csak már olyan régen beszélgettünk egy jót. Különben is, mindenkinek megvan a maga baja.
- Igen, de ti Jenővel, azzal az édes emberrel olyan jól megvagytok és én úgy irigyelem a boldog házásokat.
- Na, ja, mi megvagyunk...
- Miért, nem?
- De, tulajdonképpen...

– Tulajdonképpen mi? Most meg te kezded? Engem vizsgasztasz, aztán meg nálad török el a mécses? Hát mi van itt? Csak nincs valami komoly baj, csak nem beteg a Jenő?

– Várj...mindjárt...összeszedem magam...

– Itt egy papír zsebkendő. Na, jobb már?

– Jobb. Talán tényleg megkönnyebbülök, ha elmondom.

– Miért, mi történt? Azt hallottam, hogy Jenőnek volt egy infarktusa, de mondták az ismerősök, hogy rendbe jött.

– Sőt...

– Ez mit jelent?

– Annyira rendbejött, hogy lelépett egy huszonöt évvel fiatalabban. A kórházban ismerte meg azt a nővért. Tudod, hogy nekem, nekünk nem lehetett gyerekünk, azt hittem mindvégig, hogy Jenő ezt nem is bánja, most meg hallom, hogy annak a ribancnak, szóval annak a nőnek a gyerekeit neveli. Csak úgy lelépett közel negyvenévnnyi házasság után. Hát milyen ember az ilyen?

– Elhidegültetek?

– Nem tudom, én ezt nem éreztem. Éltük az öreg, összeszeszokott házások életét.

– Már ti sem szexeltetek?

– Mért, ti sem?

– Olykor-olykor. Már csak rutinból, vagy illemből.

– Két-háromhavonta?

– Születésnapon, újévkor. De hát elmúlik a lázas ifjúság, nem?

– Én még úgy, ahogy benne lettem volna, de Jenő mindig igyekezett előttem elaludni, vagy addig húzta a lefekvést, ameddig el nem aludtam.

– Még együtt aludtatok?

– Ti nem? Mindegy is, fekszel valaki mellett, aztán az illető másnap hagy egy cetlit a konyhaasztalon, hogy ne várjad, mert nem jön haza. Ma sem, máskor sem. Majd belepustultam.

- Na, hallod? Engem is kicsinált Karcsi ügye.
- De őt legalább te rúgtad ki, az azért más.
- Majdnem. Szóval ő is lelépett, utána mondtam, hogy ki van rúgva.
- Úgy kell neki! De te, Vicám, te aztán tényleg letagadhatsz jó néhány évet, még pasizhatsz is.
- Te sem panaszkodhatsz.
- Nem is teszem. Most fel-feljárogat hozzám egy ötös-szel fiatalabb férfi, igazi úriember, és vad vágy űzi állandóan, már gondolom is néha, hogy illik-e az én koromban...
- ...ahogy az én pasim, na, az is folyton csak azt csinálná.
- Szóval te is beújítottál valakit?
- Mi tagadás, be. Mondd meg nekem, meddig sirassuk a férjeinket? Ráadásul a szemetek élnek és virulnak, mindenek tetejébe jól is érzik magukat. Megbocsáthatatlan!
- Az. De megyek is, itt van egy remek kis ruhabolt, nézek magamnak valami dögösebb darabot. Adnom kell magamra.
- Pont oda igyekeztem én is. Menjünk együtt!
- Jaj de jó, menjünk! Tényleg adnunk kell magunkra, hiszen most nyílt ki előttünk a világ. De tudod mit? Én aztán még egyszer férjhez nem megyek, az biztos. Kell a fészkes fenének egy öregedő ember a nyugjeivel, rigolyáival.
- Ahogy én sem mennék hozzá a fiúmhöz. Majd ha boldond leszek. Van egy-két jó évük, aztán kidobjuk őket.
- Majd lecseréljük őket fiatalabb évjáratra, mint ahogy a férfiak szokták a nőket.
- A piszkok...
- ...a mocskok...
- De az élet azért szép.
- Az.
- Csak ne tette volna ezt a Karcsi...
- Ahogy a Jenő se... Igyekezzünk, mert bezár a bolt!

Négy forint

– Csabikám, ébredj kicsim, ébredj, fél három van!

A tizenhat éves fiatalember oly mélyen aludt, hogy alig sikerült életet verni bele. Édesanyja már percek óta ébresztgette nagy-nagy türelemmel, pedig aludnia kellett volna, még két óra és ő is kelhet, aztán indulhat munkába. Szeretett volna visszafeküdni, aludni még egy keveset, nehéz nap várt rá a munkahelyén.

A technikumba járó ifjú a második osztály elvégzését követően, a vakáció alatt vállalt újságkihordást. Egyik csapattársa ajánlotta azzal, hogy ez egy nagyon jól fizető munka, igaz, hajnalban kell kelni, de megéri, mert ha ügyes, nyolcra már otthon is lehet, előtte az egész nap.

Csaba tudata lassan tisztult, de amint ráeszmélt édesanyja suttogó szavaira, simogatására, kötelességtudóan ugrott ki az ágyból. A nyolcadik kerületi bérház lakásának egyetlen szobájában aludtak szülei is, apja, bár biztosan felriadt az óra csengésére, felesége suttogására, igyekezett vissza az álmok birodalmába, elvégre alig volt már ideje a pihenésre, hajnalban kellett indulnia a gyárba. Csaba tudta, hogy szülei nem keresnek sokat, anyja bérszámfejtőként tette a dolgát, apja normában dolgozott az üzem műhelyében. S bár már 1965-öt írtak, anyagi helyzetük a sok munka ellenére sem nagyon javult, nehezen jutottak egyről a kettőre. A fiatalember tisztában volt mindezzel, szülei sohasem titkolták előle anyagi helyzetüket, nehézségeiket, ezért vállalt minden nyáron munkát a kötelező szakmai gyakorlaton túl is. A hajnali munkavégzéssel nem szenvedett csorbát a napi edzés sem. Csaba ugyanis egy kis klub kézilabdacsapatának beállósója volt, társaival az ifik között ügyeskedett a bajnokságban és még nyáron is kellett legalább háromszor edzeniük egy héten.

A fiatal fiú magára kapkodta ruháit, harapott néhány falatot az anyai gondoskodásnak köszönhetően az erősen olvadó jég miatt már melegedő hűtőszekrénybe bekészített szendvicsből, a maradékot szalvétába csomagolva zsebre vágta és hajnali három előtt hét perccel már a kihalt, rosszul megvilágított józsefvárosi utca közepén gyalogolt. Autó, ember sehol, néha egy-egy macska, nemritkán az úton átfutó patkány színesítette az álmos képet. Csaba pulóverébe húzta nyakát, a mélyen alvó város a nappali kánikula ellenére is borzongatóan hűvös volt azon a reggelen. Fél órája volt, hogy az Üllői út kilencedik kerületi oldalán álló ház pincéjébe érjen, ahol már várakoztak a kihordók, többnyire középkorú asszonyok, akik így kerestek egy kis konyhapénzt a családnak. Ketten voltak férfiak, Gazsi, az öreg, aki azonnal elaludt, ahogy beért, meg sem szólalt, míg rá nem került a sor és Csaba a maga tizenhat évével.

Nem volt jó körzete, hatalmas távokat kellett megtennie gyalog az Üllői úton. A Fradi pálya és a tisztiiskola kerítése hosszan húzódott, és csak egyetlen kapu volt, a katonák bejárata, ahova újságot kellett vinnie. Emiatt nem mehetett villamossal, a kelő nap első sugarai rendre gyaloglás közben találták, vállán a napilapokkal, heti, havi magazinokkal telezsúfolt nehéz táskájával.

Nem bánta ezeket a nyugalmas reggeli órákat, amikor a macskákon, patkányokon kívül legfeljebb egy-egy részeggel, nagyritkán munkába sietővel találkozott, de különben csak a kihalt és igen békés város tárult fel előtte. Milyen más is volt minden, mint nappal, amikor dübörgött, lihegett, rohant minden és mindenki.

Már öt óra is elmúlt, mire elérte a lakótelep első házait. Egy tízemeletes várt rá – ezt kedvelte, volt két lift is benne, nem kellett gyalogolnia – és sok négyemeletes épület. Ezek sem voltak rosszak, mert nem kellett a lakásokig vinnie a

lapokat, elég volt a félemeleti postaládákba begyömöszölni a sajtó aznapi termékeit.

Ilyentájt már olykor-olykor rá is köszöntek, idősebbek is, tudta, hogy nem neki, sokkal inkább hivatalának, az újságkihordónak szól az üdvözlés, de azért jól esett az emberi szó. S, hogy a két ház, vagy utca közötti gyaloglás unalmát elüsse valamivel, rendszeresen kiszámolta, mennyit keres, mit is vehetne meg az aznapi fizetéséből. Mindez ugyan csak játék volt a számokkal, meg a vágyakkal, hiszen a keresett pénzt fillérre hazaadta szüleinek, úgyis tudta, hogy az a szükséges összeggel megfejelve visszajut majd hozzá cipő, ruha, tanszerek formájában, de a bér tudata, a jövedelem érzete kellemes volt számára, gondolatokra csábító. Naponta, ha jó volt a lapjárás, vagyis sokat kellett kivinnie, akár ötven forintot is megkeresett. Vehetett volna rajta majd tizennégy kiló kenyeret, bár az sem volt olcsó, háromhatvanba került, vagy százhuszonöt zsemlét, kiflit, hét átszállójegyet, igaz, neki heti bérlete volt. De még a Sport csokiból, vagy az egyforintos Gólból, a kedvenc édességeiből is tucatszámra vásárolhatott volna, ha arra szánja bérét.

– Álljon meg fiatalember! – hangzott fel többedszerre, mire Csaba felfogta, hogy a felszólítás neki szól. Mielőtt kilépett volna a ház kapuján hátranézett és megpillantotta az otthoni öltözékekben, papucsban a lépcsőn lefelé szaladó asszonyt.

– Várjon már egy kicsit – lihegte a nő. – Ugye maga jön még két hétig? – kérdezte és Csaba bólintására folytatta is. – Mi holnap elutazunk két hétre, kaptunk Zamárdiba egy SZOT-beutalót, de azért szeretnénk megkapni az újságokat. De tudja, félünk, hogy kilopják a postaládánkból és ezért megkérem magát, hogy vigye fel mindennap a lakásunkhoz, dobja be az ajtón. Természetesen nem kérem ingyen, nem leszek hálátlan – tette még hozzá sokat sejtetően.

Azzal megragadta a meglepett Csaba kezét, és pénzt nyomott a markába. A fiú, akivel még sohasem történt ilyen, döbbenet bámult a tenyerében árválgató négy darab egyforintosra.

– Ez mi? – kérdezte csodálkozva.

– Mi lenne, hát a hálánk, a borraivaló. Maga fiatal még, meg sem kottyán naponta egyszer felszaladni a negyedikre. Na, ne keresse magát, vegye csak el bátran!

Csaba értetlenül nézett maga elé, aztán lassú mozdulattal visszaadta a nőnek a négy forintot, morgott valami köszönésfélét és kilépett a kapun. Megalázottnak, becsapottnak érezte magát, hát ennyit ér az ő munkája? Két hétig minden reggel négy emeletet szaladjon fel, négy egész forintért, tíz kifli áráért?

Lassan baktatott a következő ház felé, de valahogy elment a kedve az egésztől, az emberektől, munkájának, keresetének örömétől. Fel sem fogta, hogy életében először akarták megfizetni valamiért, még ha rosszul is, ami nem járt.

Csaba, ha társaságában korrupcióról esett szó, fél évszázaddal később is gyakran emlegette négyforintos esetét, azt, amikor életében egyetlen alkalommal akarta valaki megvesztegetni őt. Meglehet, mondogatta ilyenkor, ötvenért, egynapi béréért már valószínűleg koptatta volna naponta a lábát és a lépcsőket. Mert mindennek ára van, és van az a pénz, amiért a megvesztegetett ember hajlandóvá válik eltérni a szabályoktól.

De ezt már csak akkor értette meg, amikor megismerte a világot.

Interjú

– Katinka üzeni, hogy nem ér rá.

– Mi az, hogy nem ér rá? Már hetekkel ezelőtt lefixáltuk ezt a napot, tegnap is felhívtam, hogy oké-e a dolog, akkor is megerősítette, hogy jöhetek ma kettőre. Nem ennyi az idő?

– Dehogynem, kettő van, de ne rám haragudj, én csak egy egyszerű hangmérnök vagyok, véletlen, hogy engem kaptál el a folyosón. Katinka amúgy is bent zokog, meg őrzöng a próbán. Egyébiránt elég hisztis ám a csaj, csak szólok előre.

– Zokogjon itt kint! Azért ő még nem akkora sztár a maga huszonöt évével, hogy egy öreg újságírónak csak így üzengessen. Nehogy azt hidd, hogy rád haragszom, régóta ismerjük egymást, tisztelem, amit csinálsz, szóval csak morgok, mert azért az mégiscsak disznóság, hogy egy ilyen csitri ugráltasson engem. Azért az én nevem van akkora a sajtó világában, mint az övé a színpadon, ha nem éppen tízszer akkora. Én nem az első stúdiós főszerepemre készülök, mint ő, aki eddig csak jószerevével statiszta volt. Mindegy is, annyit tegyél még meg, hogy szólsz a rendezőnek, jöjjön már ki egy pillanatra, tudod, hogy ő is jól ismer engem.

– Szia, mi a baj, éppen a próba kellős közepén járunk. Halaszthatatlan volt, hogy kirángass?

– Ne haragudj édes öregem, ezer éve ismerjük egymást, tudod, hogy mennyire becsülöm a munkádat, de kérlek, segíts! Itt van ez a Katinka, az ifjú sztárod, mára egyeztünk időpontot, most meg csak kiüzen, hogy majd máskor. Ez megalázó, te is tudod, hogy nem jó ómen, ha egy színész így bánik az újságíróval. Mindent lemondtam ma emiatt az interjú miatt, most meg kullogjak el dolgom végezetlenül? Holnapra meg le kell adnom, tudod, a határidő, meg minden.

– Jól van. Kérek még tíz percet és kiküldöm hozzád. De

nem lesz egyszerű dolgod veled, kicsit hisztis lány, de majd szólok, hogy viselkedjen rendesen veled.

– Jó napot, hát itt vagyok, gyorsan csináljuk meg az interjút, mert nem érek rá mindenféle csip-csup dologra. Mit akar tudni.

– Miért ilyen ellenséges? Én sztárt csinálhatok magából egyetlen sorommal, vagy ha még tovább kekeckedik, hát kicsinálhatom. Nem kötelező interjút adni de, ha nem akarja, akkor ne vállalja, vagy mondja le időben! Az én munkám, időm legalább annyira fontos, mint a magáé. Tudja mit, elegendem is lett az egészből, már itt sem vagyok, majd írok magáról valamit, nem vagyok tovább kíváncsi a sztárallűrjeire. Azért maga mégiscsak kezdő, nem?

– Jól van na, ne kapja fel a vizet, vannak nehézségeim a próbán. Várjon...mindjárt abba...hagyom...a...sírást.

– Csak nem ekkora a baj?

– Megvisel. Kérdezzen...

– ...Látja nem is volt olyan nehéz és húsz perc alatt végeztünk. Mehet is vissza a próbára. Ne féljen, nem írok rosszat magáról, de azért máskor ne piszkáljon fel egyetlen újságíró sem, mert az – higgye el – nem jó ötlet. Végül is egy csónakban evezünk nem?

– Jól van, nem teszem. Ja, még valamit: mindenképpen látni akarom, amit rólam ír, a megjelenés előtt küldje el, kijavítom, aztán visszaküldöm.

– Joga van megnézni, elküldöm, de nekem ne javítgasson abba, amit én négy évtized tudásával, rutinjával megírok. Ha hibázom, vagy tárgyi tévedésem van, azt kijavítom, máshoz ne nyúljon.

– Mindenképpen ragaszkodom hozzá, hogy lássam. Vizontlátásra.

– Viszlát.

– (Hülye firkász...)

– (Hülye ripacs...)

– Tanár néni, tanár néni! Ugye ma játszunk?

Marika néni a középiskola testnevelő tanárát helyettesítette. Az idős pedagógus már hetek óta beteg volt, a fiúk szerint valamilyen komolyabb műtét miatt nem dolgozott, és ha helyesek voltak a folyosói pletykák, már vissza sem megy hozzájuk. Marika néni, lehetett vagy harmincöt éves, rendkívül csinos fiatalasszony, még az öltözékével is jelezte, hogy ő csak vendég az iskolában. Az órákat legtöbbször civil ruhájában vezette, át sem öltözött, amit az osztály ifjai cseppet sem bántak. Marika néninek ugyanis igen pompás formájú volt a lába, mindig nagyon finom az illata és szépen omlott vállára a hullámos szőke haja. A legtöbb fiú mindenféle álmokat, ábrándokat szőtt Marika néniről, aki rendszeres beszédtema volt közöttük. Az osztályba járó öt lányt már közel sem izgatta ennyire a tanárnő látványa, nem szerették az asszonyt, igaz, stílusa, modora valóban kevés szeretnivalót hordozott magában.

A kamaszoknak persze ez mit sem számított, nekik a látvány, az illat, a testközelségben tapasztalható nőiesség minden mást felülírt. Uralkodtak rajtuk a hormonok, dolgozott az ifjonti hív. Márton sem érzett másként, bár a tanárnő óráért már közel sem rajongott annyira, mint a kinézetéért, unalmasnak találta azokat. Marci beállós volt a kerület egyik patinás klubjának kézilabdacsapatában, ifjúsági válogatott kerettag, minden nap járt edzésre és társaival a bajnokságban is keményen küzdöttek, hozzászokott a nagyiramú, színes edzésekhöz. A tesióra csak egy kötelező, de nem kedvelt feladat volt számára.

Közeledett a tanév vége, a harmadikosoknak már a vakáción járt az eszük, nehéz volt az iskolapadban tartani őket, amikor pedig kiszabadultak az udvarra, megvadult

csikók módjára kergették egymást, rohangáltak szerteszét, üvöltöztek, dobálták, rúgták nagy igyekezettel a labdákat. Marika néni gyorsan átlátta, hogy nem csak a gyerekeknek, de magának is azzal tesz jót, ha bedobja közéjük a labdát és hagyja játszani a srácokat. Felesleges kínozni az osztályt – meg önmagát – szertornával, mindenféle igencsak utált gimnasztikával. Félrehúzódik egy csendes zugba és eltölti a hátralévő negyven percet.

– Gyertek ide! – kiabált a tanárnő és maga köré gyűjtötte a diákokat. – Nem bánom, legyen játék, de előtte adok három percet, hogy összeszedjétek a széthajigált labdákat, zsámolyokat. Aztán választunk négy csapatot, mindenki játszik mindenkivel.

A lányok egykedvűen vették tudomásul a feladatot, tudták, hogy bármelyik alkalmi csapatba is kerülnek, nem sok szerep jut majd számukra, legfeljebb vereség esetén bűnbakok lesznek. A fiúk viszont kitörő örömmel fogadták a döntést.

– Hurrá, éljen, jaj de jó! – kiáltásokkal rohantak annyi irányba, ahányan csak voltak. Marci is örült, imádta a labdajátékokat, nem bánta, ha nem kéziznek, csinálja azt ő eleget az edzéseken, meg a meccseken, jó lesz most kosarazni egy kicsit. Az sem zavarta a harmadikosokat, hogy az óra előtt egy nagy zápor áztatta sárossá, vizesse az iskolaudvart.

– Hé, Marci! – üvöltötte egyik barátja és a vékony, magas srác felé dobott egy kosárlabdát. Marci, mint egy profi focista, rádőlt a felé ugró labdára és teli erőből bele-rúgott. A nehéz gumilabda pattogva dübörgött végig a nedves udvaron.

Marika tanárnő elgondolkodva állt az udvar szélén, agya már a délutáni dolgain járt. Egy jó hírű iskolába volt hivatalos az igazgatóhoz, ott akar tanítani a következő tanévben, ismerősök be is ajánlották őt, nem az utcáról megy, de azért nagyon jó benyomást szeretne tenni az igazgatóra.

Hallotta, hogy kedveli a tetszetős, jól öltözött, ápolat kolléganőket, nem szép dolog, de állítólag részrehajlóbb is velük szemben. Egy szó, mint száz, ezúttal még elegánsabban öltözött, mint máskor tette. Tudta, hogy furcsán hat túsarkú cipőjében, ízléses kiskosztümjében, nyakában egy visszafogott aranylánccal, karkötőjével a középiskola udvarán, a testnevelési órán, de nem lehetett másként megoldani, az óra után azonnal rohannia kell az új helyre, ha nem akar elkésni. Óvatos mozdulatokkal simította végig szoknyáját, le sem mert ülni, nehogy valamilyen folt, vagy gyűrődés essen rajta, és vigyázott, hogy az óra után is csinos, sőt ahogy tervezte, ellenállhatatlan legyen a megbeszélésen. Gondolatban végigszaladt öltözékén, lelki szemei előtt látta magát, mintha tükörben nézné alakját, és elégedetten állapította meg, hogy jól néz ki, nem lehet baj a megjelenésével. Pedig jobban tette volna, ha nem merül el ennyire a gondolataiban és inkább az udvari történéseket figyeli.

A kosárlabda, ahogy elhagyta Marci lábát, hatalmas lendülettel robogott végig az iskolaudvaron, a töredezett bitumenes talaj egyenetlenségein nagyokat ugorva, vizet, sarat fröcskölve maga köré száguldott a mit sem sejtő tanárnő felé. Marci a pillanat töredéke alatt érzékelte a bajt, kiabálni is akart, hogy tanár néni tessék vigyázni! De mielőtt még kiszaladhatott volna a hang a torkán, az időközben mindenféle nedves szutykot magára gyűjtő sporteszköz egy utolsó fáradt pattanással a tanárnő féltett cipőjén landolt, majd a még meglévő energiájával felfutott a szép, formás, harisnyás jobb lábán, nyomot hagyva maga után megfordult a világosszürke szoknyán és erejét veszelve csúszott lefelé a másik lábán.

Az udvaron, mint egy kimerevített filmkockán, mozdulatlanul állt mindenki. A lányok szájuk elé kapott kézzel, a fiúk őszinte riadalommal a tekintetükben álltak. Távolról behallatszott a troli zúgása, csikorgó fékezése.

– Ki volt az? – suttogta rekedt hangon a derékig sáros Marika és igencsak vészjóslóan tekintett körbe az osztályon. – Ki volt az, aki ezt a mérhetetlen disznóságot elkövette? – találta meg hangját és visította immár vérvörösre színeződött fejjel.

A diákok lesunytt fejjel ácsorogtak, csak Márton emelte fel lassan a kezét és szólalt meg bűnbánóan:

– Tanár néni, véletlen volt, nem akartam. Bocsánatot kérek.

– Nincs bocsánat! – vijjogta a szép testhez, csinos archoz cseppet sem illő dühvel, mindent elsöprő indulattal a testnevelő tanár. – Ezt még megkeserülöd! – tette hozzá fenyegető hangon.

Marci csak utóbb tudta meg, hogy az év végi osztályozó konferencián kemény csata dűlt a tanárnő és az osztályfőnök között. Előbbi ugyanis kizárólag a vérbosszút, az elégtelent találta megfelelőnek az elkövetett vétségért, utóbbi harcolt diákjáért. Így esett meg, hogy az udvaron végigpattogó kosárlabda miatt Marci, a bajnokságért küzdő ifjúsági kézilabdacsapat válogatott sztárja éppen csak nem bukott meg testnevelésből.

Filozófiai kérdés

– Nem tudom, hogy ti hogyan látjátok, de a mai fiatalok nagyon sok felesleges dolgot tanulnak, ráadásul rengeteg adatot, információt kell bebiflázniuk, hogy le tudjanak vizsgázni. Ismeritek a lányomat, most végez a jogon, már ott tartok, hogy nézni sem bírom, amennyit magol, ez ugyanis nem lehet normális. Szerintem törvényeket kívülről megtanulni, akkor, amikor akár hetente is megváltozhatnak, teljességgel felesleges. Azt kellene megtanulnia, hogy hol találja, amivel dolgozik, és hogyan kell azt értelmezni.

A keddenként összegyűlő asztaltársaság tagjai egymás szavába vágva tárgyalták meg Sándor panaszát, az egyetemek, tanáraik túlkapasait, a diákokra háruló alig bírható terheket. A négy, a középkorúság vége felé járó barát abban egyetértett, hogy valami hibádzik az oktatásból, mintha nem is akarnák az életre nevelni a fiatalokat. Beszélgetésük hamar átsapott sztorizásba, történetmesélésbe, abba, hogy ki, hogyan élte meg főiskolai, egyetemi éveit.

– Mondd Zoltán, veled nem történt semmi érdekes? – kérdezte meg egy idő után a többnyire hallgató társukat Károly. Minden szem részegeződött, Zoltán élvezte a ráirányuló figyelmet, hát halkán belekezdett meséjébe.

– Tudjátok, hogy én már felnőttként végeztem el a főiskolát, akkoriban sokan voltunk így, akiknek a családja nemigen tudta vállalni a gyereke taníttatását. Ráadásul nem is voltam valami jó tanuló a középiskolában, az edzések, a mozi, meg a lányok foglalkoztattak inkább, mintsem a lecke, vagy a tanulás. Így aztán szóba sem jöhetett, de nem is akartam felsőfokúra menni. Nem voltam elég komoly hozzá.

– Miért, talán vénségedre megkomolyodtál? – szúrta oda Sándor, és már előre élvezte, ahogy majd Zoltán magyarázkodni, mentegőzni kezd.

Zoltán elnézően mosolygott Sándorra és zavartalanul folytatta:

– Kérdésedből azt érzem, te még mindig nem tartasz komolynak, de ez így van jól. Amúgy meg egyáltalán nem voltam idős, amikor jelentkeztem a főiskola levelező tagozatára, amelyet – csak, hogy dicsekedjek – majdnem kitűnően végeztem el. Egy alkalommal viszont olyan megalázó volt a vizsgám, hogy nem is felejttem el soha.

– Mi történt, nem tanultál eleget? – nézett rá érdeklődve Károly. – Na, mondd már, ne csigázd a kíváncsiságunkat!

– Persze, hogy nem tanultam, miért ti igen? De térjünk a lényegre! Mindannyian jártatok egyetemre, vagy főiskolára, emlékeztek rá, hogy milyen tárgyak voltak akkoriban. Politikai gazdaságtan, tudományos szocializmus, de még a magyar munkásmozgalom történetéből is vizsgázni kellett, pedig műszaki főiskolára jártam. Ez utóbbi jó volt, mert egy délután memorizálni lehetett, az ember bezsebelte a jegyet és amint kilépett a szobából már el is felejtette, amit tanult.

– Tényleg így volt, de én akkor is nagyon utáltam – vágott közbe József, az asztaltársaság legidősebb tagja. Igaz, olyant sem hallottam, hogy valakit is megbuktattak volna belőle, a tanárok sem vették komolyan ezeket a tárgyakat.

– Azért ezt nem állítanám – vágott vissza Károly – akkor is voltak vonalas emberek, akik hittek az egész katyvaszban.

– Ne politizáljatok fiúk – szólt közbe Zoltán – inkább folytatom a történetem. Nos, ott tartottam, hogy voltak tárgyak, amelyeket nem vettünk túl komolyan. Sokak számára a filozófia is ilyen tantárgy volt, csak túl akartak jutni rajta valahogy, pedig két féléven keresztül tanultuk, vagyis komolyan illett volna venni. Nekem tetszett a tantárgy, nagyon sokat olvastam akkoriban, hát úgy gondoltam, otthon vagyok a filozófiában is. Nem tudom, nálatok hogy volt, és szokás-e még, de akkoriban, ha bejött a tanár a terembe,

mindenki felállt. Így fejeztük ki tiszteletünket. Nos, talán még csak harmadik, vagy negyedik hete tanultuk a filozófia tudományát, amikor egy ilyen alkalommal, mármint amikor felálltunk, hogy üdvözljük, Tóth, a tanár odaállt mellém, és halkán megszólított:

– Kolléga úr, kérdezzen valamit!

– Ezt mit jelentetett? – kotnyeleskedett József.

– Ez az, amit én sem értettem. Leültünk és lázasan törtem a fejem, hogy mit is akarhat Tóth, mi a fenét kérdezzek tőle, hogy hogy van, vagy mi újság a kedves feleségénél, netán, van-e egy szép eladó lánya? Egyszóval igencsak nagy kínban voltam.

– És hogyan oldottad meg? – érdeklődött Sándor.

– Segített. Egyszer csak – sokatmondóan rám nézve – felajánlotta, hogy ha van valakinek valamilyen kérdése, arra ő szívesen válaszol, megmagyarázza annak filozófiai összefüggéseit, lényegét. Ebben a pillanatban értettem meg, hogy mit akar. Egy héttel korábban – ahogy már említettem, érdekelt a dolog – az előadás után a folyósón feltettem neki egy bugyuta kérdést, ő meg két mondattal válaszolt. Ez adhatta számára az ötletet. Én meg kétségbeesésemben most már az évfolyam előtt tettem fel újra azt a kérést. Tóth felcsillanó szemén láttam, hogy telitalálatot értem el, ő pedig az óra egész hátralévő részén ezt a kérdést taglalta, elemezte.

– Ennyi a történet? Elég sovány – elégedetlenkedett Sándor.

– Szó sincs róla, ha megengeditek, folytatom. Ettől kezdve minden előadás így kezdődött. Felálltunk, Tóth mellém lépett és suttogva szólított fel: kolléga úr, kérdezzen valamit! Én meg már készültem a kérdéseimmel, gyorsan feltettem és okos szemekkel néztem rá. Így telt el az első félév, amikor is kollokválnunk, vizsgáznunk kellett a tantárgyból. Mindenki örült módon tanult, mindent bemagoltak,

amit csak befogadott az agyuk, és próbálták megérteni az igencsak nehezen érthetőt. Csak én voltam magabiztos, elő sem vettem a tankönyvet, ugyebár bennfentes vagyok, meg kérdezni is tudok, aztán varjú a varjúnak, kolléga a kollégának csak nem vájja ki a szemét, vagyis talán meg sem kell szólalnom a vizsgán.

– Így könnyű. Előre megváltottad az ötösödet – irigykedett Károly.

– Én is így hittem. Aztán amikor nagy lazán beültem Tóthoz, gyorsan elment minden kedvem. Tételt húzatott velem és kérte, hogy beszéljek róla. Csak annyit tudtam elmondani, amennyit a papírról elolvastam, aztán hallgattam. Ő is.

– Megvágott?

– Nem, és talán ez volt a legkínosabb. Csalódottan nézett rám, beírt valamit az indexembe – azt hittem, hogy elégtelent – aztán rám nézett és halkán csak annyit mondott:

– Kolléga úr! Ha ez így megy tovább, a következő félévben már egyes lesz.

– Hú, ez kellemetlen lehetett, de megúszta – érezte át a történeteket József.

– Tudjátok fiúk, én addigi életemben még kevés alkalommal szégyelltem magam úgy, mint akkor. Égett a képem, izzadtam és talán köszönni is elfelejtettem kifelé menet. De meg is változott minden. Soha többé nem kérte, hogy kérdezzek, én meg elkezdtem tanulni a filozófiát és a szigorlatkor már minden kérdésre tudtam válaszolni, ötöst kaptam. Amikor boldogan kifelé igyekeztem, még utánam szólt:

– Mondja kolléga úr, mi történt önnel, mi okozott a félévhez képest ekkora változást?

Egy pillanatra elgondolkodtam. Most magyarázom el, hogy felnőtt emberként nem akartam még egy megaláztatást? Vagy mondjam meg, amiért olyan rendes volt, hogy átengedett, nem buktatott meg félévkor, megfogadtam,

soha többé nem kerülök ilyen helyzetbe és emiatt tanul-
tam? Talán tudta is, hogy így volt, éppen ezért nem ezekre
hivatkoztam.

– Látja tanár úr – válaszoltam megkönnyebbülten mo-
solyogva – ez a mai nap filozófiai kérdése.

A menő

Nem mondom, meglehetősen nyomott vagyok ma, pedig kelni kell, nem vitás. Volt tegnap este, meg éjjel egy kis ereszd el a hajamat, összejöttük a fiúkkal, meg Macával az iroda egy szem mindenbe bele való nőjével, hogy megünnepeljük a napi sikerünket. Nyomjuk az ipart reggeltől mikulásig, nem lopjuk a napot, nem tehetjük, nyomunkban lihegnek az önjelölt utódok. Még fenekükön az egyetem tojásbéja, de már kellene nekik az állásunk, nyomulnak ezerrel, de minket sem ejtett anyánk a fejünkre, bár én állítólag csecsemőként egyszer legurultam az ágyról, a fater emlegette is gyakran gyerekkoromban, hogy agyálágyult vagyok, meg is látszik rajtam, hogy fejre estem, pedig tévedett, megvan az eszem, legalábbis annyi, amennyi kell a boldogulásomhoz.

Összekapom magam, reggeli nuku, majd bekapok valami street foodot az irodába menet, ma nehéz napunk lesz, kell az energia. A Boss, mármint a Főnök, akit az asztalára tüntetően kirakott fekete bögréjén virító fehér The Boss felirat miatt hívunk így, na meg amúgy is, mert ha kell, ha nem angol kifejezéseket használ, hát örül is neki, hogy így szólítjuk, szóval a Boss nemigen hagy majd lazítani. Meglátszik rajta, hogy nem egy mai gyerek, van már vagy negyvenöt éves, vagyis a gyenge, gürcölős X generációhoz tartozik, bezzeg mi, az iroda ifjoncai, csupa friss Y generációs fickó, na meg persze a Maca már oly lazák vagyunk, hogy majd szétesünk. De megvan ám a magunkhoz való eszünk is, ezt már ugyan mondtam, meg lökjük az angolt, bármit és bárkit megtalálunk, elintézzük a neten, szóval mi vagyunk a kor gyermekei és nem Boss. Ennek ellenére sajnos Boss a főnök és ezt érezteti is velünk.

Gyorsan beizzítom a járgányomat, nem nagyon hi-valkodó, alig volt több mint kilenc milla, nem is nagyon

vigéckedhetek vele, de hát én még fiatal vagyok. Majd ha enyém lesz a világ, veszek egy Merdzsót, vagy egy négykarikásat, vagy ki tudja mit, lényeg, hogy akkora legyen, mint egy nagyobb lakószoba és legyen benne vagy kétszáz paci, mert egy fontos embernek mennie kell, ha mennie kell, én meg fontos leszek hamarosan, az biztos.

Szerencsére a kesztyűtartóban mindig vagy egy kis gyorsító, vagyis energiaital, kell is, mert ha beérek az irodába, hát beindul a verkli. Jön is azonnal Boss a Pierre Cardin öltönyében, talán még az árcédulát is rajta hagyná, hogy lásuk, mennyiért kell, vagy éppen hogyan tud öltözködni egy menő bróker, de tőlünk is megköveteli a minőségi ruházzkodást, sötétkék öltöny, világoskék, frissen vasalt ing, visszafogott nyakkendő, legalább Salamander, de mindenképpen bőrtalpú cipő és minimum egy százezer környéki svájci óra. Na, ezt mind megköveteli Boss, mert azt mondja, mit gondol rólunk az ügyfél, ha látja, hogy szakadtak vagyunk? Ránk aztán biztosan nem bízza a pénzét, ha a magunkéval sem tudunk bánni. Ebben speciel igaza van Bossnak.

Gyorsan betolok még egy gyorsítót, annyi a munka, mint a nyű. Hol a vezetőkes csörög, hol az egyik, hol a másik mobilom zenél, hívnak folyamatosan, naná, hogy mindkettő okostelefon, persze, hogy iPhone, mi a csuda lenne, szóval megittam a második gyorsítót is, kellett már az energia, enni úgysem lesz időm délben, a neten meg csak úgy száguldoznak az adatok, melyik tőzsde, melyik papír éppen hogy áll, szóval képben kell lennem.

A délután már jobb volt, hatott a két gyorsító, meg a háromkor megivott harmadik, így aztán le is tudtam valahogy a napot. Igaz fel voltam pörgetve, mint egy bűgőcsiga, de kellett is az energia, mert amikor már álltam volna fel, Boss csodálkozva nézett rám, hova ez a rohanás, nem a bányában vagyok, hogy letegyem a csákányt, amint vége a sih-tának, vagyis a műszaknak. Ez itt a való világ, itt nem lehet

csak úgy hazamenni, amíg meló van, addig nyomni kell, mert meló az van, kell a cégnek a lé, vagyis az extraprofit. Fél hétkor azért nagy ügyesen leléptem, a srácok már vártak a Bambinóban, ez lett a kedvenc bárunk mindjárt itt az üzleti negyedben, vagy Boss szerint a business districtben. Már kikérték a vizskimet, egy Johnnie Walkert, naná, hogy fekete címkést. Tudom, hogyne tudnám, hogy kocsi-val vagyok, nem kell engem erre figyelmeztetni, törvényisztelő állampolgár vagyok, vagy mi, de ennyinek bele kell férnie. Kicsit még dumáltunk, aztán Lackóval, meg ezzel a belevaló Macával még átruccantunk a Tenekedbe, ez az esti kedvenc helyünk, egy diszko és egy minőségi bár egyvelege, van benne villogó fény, füst, meg piaszag és egy csomó facér, ámbár gazdag pasira leső nőszemély, a jobbfejta kivitelben. Itt tényleg csak minőségi áru van, persze nem az eszükre mondom, de a karosszériájuk igen kiváló kivitelű. Nem is érdekel ilyenkor az eszük, ha lexikon kell, majd klikkelek kettőt a neten, ilyenkor a gőzt akarom kiereszteni.

Tudtam előre, hogy a sok gyorsító megteszi a hatását, fel is nyomta a pumpát bennem, még akkor is pörögtem, amikor kilöktem egy óra tájt a kiscsajt némi taxipénzzel, hogy húzzon már haza, mert nekem aludnom kell. Be is nyeltem egy enyhe altatót, két napot nem szunyálhatok, bár rám férne, ezért csak lassan a pirulákkal, Boss ugyanis úgy kiakadna, ha nem érnék be időre, vagyis a hivatalos munkakezdés előtt félórával, mint állítólag azoknak a lemezjátékosoknak a túi, amelyeket a történelem előtti időkben használtak őseink.

Valahogy csak elnyomott az álom, mert arra ébredtem, hogy elaludtam. Pedig még csak négy óra körül járhatott, próbálta visszaaludni, de az nem ment, hát elkezdtem egy kicsit fantáziálni a nőről, aki itt volt este, kár, hogy nem tudom a nevét, mert igen jól nyomta az ipart az ágyamban, nemigen kellett neki felvilágosítást tartanom neki. Majd

hétvégén elmegyek a Tenekedbe és csak megtalálom, vagy ha nem őt, hát mást.

Addig viszont még van dolgom elég. Be kell újítanom egy kis szert is, mindenki ezt csinálja, ki kell eresztenünk a gőzt a hétvégén ahhoz, hogy hétfőn újrakezdjük. Kipróbáltam már a füvet, nem ízlett, nem is bagózom, hát minek szívjak, ha nem szeretem a füstöt, de az a kis csodaszer, amit Lackó szerzett a kapcsolatától, így nevezi a dílerét, na, amit az hozott az egy jó kis varázszer, mi tagadás tényleg frankó. Néha azt sem tudom, hogy kerültem haza, még jó, hogy a kocsi magától is hazatalál, persze csak humorizálok. Jó kis szer az, teljes agymosás, szóval pont olyan, amilyen nekünk kell egy munkás hét után.

Anyámnak természetesen nem tetszik az életvitelem, ahogy ő nevezi a létezésemet, de hát honnan is tudná, hogy milyen a mai ifjak élete? Menni, nyomulni, pörögni kell ezerrel, mert csak így dől a lé, igaz, költjük is, ahogy a csövon kifér. Mondja is szegény egyszerű anyám, ha nagy ritkán jut időm felhívni, vagy karácsonykor, amikor néha meglátogatom, mert kell ám ápolni a szülő-gyerek kapcsolatot, hogy kisfiam le kellene nyugodnod, asszony kellene a házhoz, meg gyerek, meg egy kicsit félretenni, ha rosszabb idők jönnek, mert mi lesz így belőled? Hát mi lenne? Van zsem elég, tele a tárcám bankkártyákkal, márkás a kocsim, ruhám, jó kis budai lakásom van, de ezt nem a Jóisten varázsolta ám az ölembe. De anyám erről persze mit sem tud, valami ósdi lányregény él szegénykém fejében.

Végre kelhetek fel, bár éppen most kezd jólesni az ágy, de indul a szokásos gépezet, gyorsan összekapom magam, valamit harapok a Mekiben, betolok egy gyorsítót még a kocsiiban és irány Horány! Robot estig, csinálni kell a pénzt, mert mindennek ára van. Így élek, így élünk, mert mi modern emberek vagyunk, a büszke Y generáció tagjai.

Naná, hogy sok az irigyünk.

Csak fuss!

– Csak fuss! Ne beszélj, kell a levegő a rohanáshoz, csak fuss! Fuss, ahogy tudsz, mert ugrik a nyakláncod!

Angéla szíve szerint folytatta volna Gábor szapulását, mondván, csak a férje lehet ilyen hülye, hogy eltéved Velencében, most meg rohanhatnak, mint az őrültek, hogy elérjék a hajót, de aztán jobb belátásra tért. Tényleg fogytán volt a levegője.

Hajnalban indultak a horvátországi Rovinj kikötőjéből a majd négyórás vízi útra, Velencébe. Gábor először járt az itáliai ékszervárosban, Angéla már volt ott első házassága nászútján. Gábor ugyanis második férje, akivel harmincas éveinek végén ismerkedett meg, egy igen kellemetlen válás után. Csendes volt az esküvőjük, utána nászútra sem mentek, ez a rovinji tíz nap volt az első közös nyaralásuk. Angéla ötlete volt, meg is szervezte, Gábornak csak a kocsival kellett törődnie. A kis bungaló kellemes volt, különösen, amikor már elcsendesedtek a parányi kis kertekkel rendelkező sorházszerű építmény szomszédos nyaralóiban a ricsajra mindig kész gyerekek.

– Mi lenne, ha átugranánk Velencébe? – kérdezte Angéla a negyedik nap estéjén párját, amikor egy újdonsült ismerőssel folytatott trécselés után benyitott a szobába. Gábor az ágyon feküdt, olvasott, élvezte a délutáni hőség ellenére is viszonylag hűvös szoba nyugalma, már amennyire ezt a szomszédban zajongó német gyerekek hagyták. Kicsit bágyadt volt, nappal a tengerpartra ömlő fékezhetetlen napmeleg szívta ki erejét, éjszaka Angéla varázslatos testének élvezete. Ráfért a pihenés, pedig még fiatal, ereje teljében lévő férfi volt, alig túl negyvenötödik évén.

– Velencébe? – nézett rá némiképpen értetlenül a könyv történetének világából a rovinji valóságba visszaradiált Gábor,

de aztán kapcsolt és szegről végre kifaggatta asszonyát, hogyan is képzelel el a kirándulást.

Angéla a nyaralótelep központi épületének ebédlőjében látta meg a német nyelvű hirdetőmenyt, amit aztán az alkalmi magyar ismerősével közösen fordítottak le és beszélték meg a részleteket. Mint kiderült, hetente egyszer – nyaralásuk hátralévő ideje alatt egyetlen alkalommal – hajó indul Olaszországba, Velencébe. A program szerint négy óra az út, négy az ott tartózkodás, szabadprogrammal és négy a visszaút is. Tizenkét órányi izgalmas, kalandos kirándulás.

Hogy mennyire sikeredik majd kalandosra, azt persze nem láthatták előre. A reggeli langy melegben egy kellemes tizenöt perces sétával már kint is voltak a kikötőben, ahol a biztonságot sugárzóan hatalmas tengerjáró várta az utasokat. Gábornak mindig is vágyálma volt egy tengeri út, igaz, nem kétszer négyórás átkelés az adriai-tengerből egyik feléről a másikra, sokkal inkább a világ valamelyik óriási, minden kényelemmel, szolgáltatással felszerelt óceánjárójának fedélzetén eltöltendő két hét, a nagyhírű kikötővárosok megtekintésével. Modernkori kalandozás esténkénti indulással az egyik ország kikötőjéből, vidám mulatsággal a városnyi hajó szórakozóhelyein, szép éjszakkákkal a kényelmes kabinban, reggelente pedig már egy újabb egzotikus ország kikötővárosának látványosságai felé közeledve. Vágyott rá, de gyanította, valószínűleg ez a kétszer négyórányi tengeri hajókázás lesz álmainak sovány beteljesedése.

Igazán szép napot fogtak ki, az égen egyetlen felhő sem volt és a tenger is ritka szép arcát mutatta, amikor hajójuk méltóságteljesen kiúszott a kikötőből. A hajót jó darabon fürge sirályok követték remélve, hogy a hajócsavar tengert felkavaró hulláma felveti a víz felszínére reggelijüket, a kisebb halakat. A nap fokozódó melegét a menetszél

borzongatóan kellemessé hűtötte, a látvány, a tenger semmihez sem fogható valósága, a sós levegő illata mindketőtjüket boldogsággal töltötte el.

Idegenvezetőjük, aki csak a velencei kikötőig tartott velük, többször is lelkükre kötötte, ne feledjék, ha törik, ha szakad a Velencébe délben érkező hajó délután négykor másodpercnyi pontossággal indul vissza. Aki ott van, visszamegy, aki nincs, magára vessen. Gábor vidám hangulatban hallgatta a fenyegetést, soha sehonnan nem késett el, kényesen ügyelt a pontosságra, mindenhova jóval korábban ért a megadott időnél és szerencséjére Angéla sem tartozott a megrögzött késők közé. Így hát sajnálkozva gondolt azokra, akik mindenhonnan elkésnek. Velük ez itt sem fordulhat elő. Azért – hiszen az ember kíváncsi lény – csak megkérdezte, hogy mi lesz azokkal, akik lekésik a hajót. Másnap visszamehetnek egy másik járáttal?

A válasz cseppet sem volt biztató. Mint kiderült, Rovinj és Velencét vízen akkortájt csak az a heti egyszeri hajójárat kötötte össze. Persze, nyugtatta az idegenvezető, nem kell aggódniuk, ha elkésnek sok kishajóval, vízitaxival rendelkező velencei hajlandó elvinni őket Rovinjba, de annak ára van. Angéla azonnal rákérdezett, hogy mennyi az az ár, de nemigen nyugtatta meg, azt mit hallott. Egész nyaralásuk került annyiba, mint amennyit ezért az egy késésért kellett volna fizetniük.

Angéla első útja a Sóhajok hídjá közelében található aranyüzletbe vezetett. Már otthon kigondolta, hogyha eljutnak Velencébe, ott egy megbízható aranyárusnál vesz egy szép nyakláncot. Kapott is egy címet kolléganőjétől, hát némi térképböngészés után nekilódultak arany nyakláncot venni. Gábornak ez is érdekes volt, mint minden, amit látott. A majd' két méter magas, szénfekete „olasz”, aki a Szent Márk tér közelében árulta világmárkás óráit igencsak kedvező áron, és amelyből egy igen drága svájci

órát – vagyis annak hamisítványát – hosszas alku után sikerült bagóért megvennie. Vagy Angéla alkudozása a magyarul persze nem tudó, de érteni angolul és németül sem akaró ékszerésszel, a séta a tömött Szent Márk téren, a Canal Grande, a lépten-nyomon látható megszámlálhatatlan érdekesség, a vízre épült ódon házak középkort idéző levegője, a mindeddig csak képekről, filmekből ismert gondolások, a zsebongás, a jó mód tapintható érzete. Az érkezéskor oly hosszúnak tűnő négy óra vészesen fogyott, pedig még milliónyi látnivaló várt rájuk.

– Nézd milyen pompás sütemények – mutatott Angéla az egyik kis kávézó kirakatában mosolygó édességkölteményekre, amelyekből négyet gyorsan be is csomagoltattak maguknak. Gábor, aki mindig büszkén állította, hogy ha egyszer jár egy helyen, lett légyen az bármilyen ismeretlen is számára, bármikor képes ugyanoda visszatalálni, időnként órájára nézett és gyors kalkuláció után még engedélyezett egy kis időt maguknak az izgalmas városban. Eddigi együttlétük alatt a tájékozódásban közel sem jeleskedő Angéla most is rábízta magát Gáborra. Nyugodtan üldögéltek hát az egyik csatorna lépcsőjén, pihentették megfáradt lábaikat, majszolták a velencei finomságokat és szívták magukba a történelmet árasztó szagokat.

– Háromnegyed óránk van, indulnunk kellene – nyugtalanzkodott Angéla, de Gábor megnyugtatta, hogy gyors járással tizenöt percre vannak a kikötőtől, élvezzék még egy pár percig a látványt, a várost, hiszen talán sohasem térnek vissza oda. De aztán őt is elkapta a nyugtalanság, szedelőzködtek és lassan elindultak visszafelé.

Velence rejtélyes város nehezen tárja fel titkait alkalmi látogatóinak. S bár Gábor indulásuk előtt és még a hajón is számtalanszor kalandozott végig a térképen az utcák, hidak szövevényes hálózatán, a műemlékeket is fejből sorolta, melyik, hol van, hogyan lehet odajutni, most mégis meg-

rettent. Hiába indultak ugyanis arra, amerről jöttek, a többnyire szűk, udvarokon, kapualjakon, átjárókon, hidakon átvezető utcák kuszaságában mégiscsak elveszítette tájékozódását. Valahol, talán egy elágazásnál, rossz felé fordultak.

– Siessünk – szólta rá nejeére – ezt a helyet nem ismerem. Valahol eltévesztettem az utat. Gyorsan belépett egy üzletbe, ahol a készséges eladó hosszasan magyarázta dallamosan csengő olasz nyelven, hogy merre menjen, mutatta is a térképen. Gábor akkor döbbsent rá, hogy éppen ellenkező irányba indultak és ahelyett, hogy közeledtek volna, minden lépéssel távolabb kerültek a hajótól, amely alig húsz perc múlva már szedi is köteleit, és indul a távoli Rovinjba, nélkülük.

Angéla lelki szemei előtt jól rendezett katasztrófafilmként kezdett peregni a történet, ahogy majd megpróbálja nyilvánvalóan hatalmas veszteséggel visszavásároltatni féltett nyakláncát, hogy pénzhez jussanak, Gábor meg a zsebükben lapuló összes vagyoniukat vette számba, vajon elég lesz-e mindez vízitaxira? Ez volt az a pillanat, amikortól már nemhogy sietve, de futva keresték a helyes utat. Angéla rohant elől, hajtva a nyaklánc elvesztésének rémétől, pár lépéssel mögötte Gábor kerülgette a tömeget, miközben az utcatáblákat és a térképet leste. Időnként jobbra!, balra! kiáltással irányította feleségét. Az asszonyon hatalmas idegesség lett úrrá, páni félelem kerítette hatalmába és rohanás közben kezdte fennhangon szapulni férjét, aki miatt majd az utcán kell aludniuk, meg odatesz a nyaklánc, különben is hogy lehet ilyen béna, csökkent agyú, ilyen is csak vele történhet... Ekkor hangzott el a családi történetmesélésbe évekkal később is bekerülő mondat:

– Csak fuss! Ne beszélj, kell a levegő a rohanáshoz, csak fuss! Fuss, ahogy tudsz, mert ugrik a nyakláncod!

Angéla sokat sportolt, síelt, teniszezett, eleinte meg sem kottyant számára a futás, ahogy Gábornak sem. Dolgukat

erősen nehezítette a szembeáramló, mindenfelé bámészkodó tömeg, a vánszorgó, ácsorgó, ide-oda mászkáló emberek hada. Gábor később lelkesen mesélte baráti körben, hogy hogyan lökdöste félre asszonya a meglepett szembejövőket, vágta az utat előtte is.

– Könnyű volt neki, hiszen doppingolt – vigyorgott ilyenkor Gábor – erőt adott neki a nyaklánc.

Volt még vagy három perc az indulásig, amikor csuromvizesen, bugyiig és alsónadrágig leizzadva feljutottak a hajóra. A már türelmetlenkedő idegenvezető meglátva a két ronggyá izzadt embert csak annyit jegyzett meg némileg rosszálló hangon, hogy ezt aztán jól kicentizték. Gábor csak bólintott, beszélni nemigen volt kedve, ahogy ereje sem. Angéla levágta magát a felső fedélzeten, a hajó tatjához közel egy padra és teli tüdővel szívta, kapkodta magába a tengeri levegőt.

Így ültek egymás mellett hangtalanul vagy egy órán át. Már hosszú árnyékot vetett a lemenő félben lévő nap a hajó fedélzetére, amikor Angéla végre megszólalt.

– Gábor, te nem vagy normális! Majdnem ottmaradtunk.

De éjszaka a rovinji bungaló franciaágyán összebújva már az egész történet kalanddá, kettőjük örökre emlékezetessé nemesedő élményévé vált. Az éjjeliszekevényen csendesen pihent az arany nyaklánc, a kaland majdnem elveszített tanúja, főszereplője. Gábor később sokszor emlegette élete párjának, amikor a könnyen felcsattanó, indulatossá váló, bár ugyanolyan hamar le is csillapodó asszony valamit szóvá tett a maga viharos módján, hogy mindennek ideje van. A beszédnek is. Amikor a levegő másra kell, akkor ne pazarolja feleslegesen. Így lett szállóige náluk, ha valami vita támadt kettőjük közöttük:

– Ne beszélj, csak fuss! Fuss, mert elmegy a hajó!

Éppen negyvenöt

Nem mondhatom, hogy elégedett vagyok a dolgok alakulásával, pedig akár jó is lehetne, ami körülöttem folyik, de erről persze szó sincs. Itt álok negyvenöt évesen, ma van a születésnapom és a három lányom, meg a férjem annyit sem mond, hogy mukk, vagy, hogy jól van nyanya, esetleg fapapucs, igaz, egyiknek sem lenne értelme.

Sohasem foglalkozom a korommal, de azért ez a negyvenöt most egy kicsit szíven szúrt. Eddig joggal mondhatom, hogy még mindig közel vagyok a negyvenhez, de mától már az ötven van közelebb hozzám, mintsem a negyven. Amúgy mindegy is, hiszen annyi vagyok, amennyinek érzem magam, legalábbis azt mondogatják a nagyokosok, hogy így kell gondolkodni, de ez is változó. Vannak napok, amikor ősöregnek tartom magam, máskor meg csak úgy repkedek, táncolok a lakásban. Csabikám ilyenkor elnézően figyel, hogy mit is csinálok, nemigen zavarja, megszokta már az érzelmi hullámzásaimat. Csak egy nő, szokott legyinteni ilyenkor, de ezt elnézem neki, hiszen négy nővel él együtt, nem lehet könnyű dolga neki sem.

Ilike, a legkisebb, alig múlt tízéves, őbenne aztán van érzelem, de még ő sem köszöntött fel, pedig tudom, hogy minden dátumot bejegyez az okostelefonjába, és ő még tényleg családszerető. Vicuskám a maga tizenöt évével már nagyon is önálló egyéniség, sokat harcol ellenem, nagyon apás, számára én vagyok az elsőszámú közellenség a világban, mert csak leszólni tudom, meg korlátozni kibontakozásában, mindenben, pedig csak félttem, mert nagyon keszekusza gyerek. Nagy tréfamester az élet, én is ilyen voltam anyámmal szemben, emlegeti is anyu még most is sokszor, hogy látod Marikám, ezt aztán szépen visszakaptad. Szerintem, amikor hazamegy, jókat vigyorgó a

szenvedéseimen, meg kínlódásomon Vicuskámmal. Katám megint más ember, igaz, ő nemrégiben töltötte be a tizen-nyolcat, önálló nő, céltudatos, kedves ember, akit nem kell irányítani, nem is hagyná, őt nem félttem túlzottan, csak olyan hagyományosan anyaián.

Szóval az én kis családom egyáltalán nem vett tudomást ma reggel a születésnapomról, pedig a nálunk szokásos vásárnap délelőtti zűrzavar indulása előtt azért felköszönt-hettek volna, de csak azért sem teszem szóvá, sőt úgy csinállok, mintha nekem sem jutott volna eszembe, hogy milyen nap van ma. Ebédfőzés közben Ilike úgy csacsogott, ahogy szokott máskor is, csak mondta, mondta az iskolai történeteket, sérelmeket, pletykákat, Vicuskám szokott módján éppen duzzogott, mert megkértem, hogy tisztítsa meg a leveszöldséget, mért pont ő, mondta, ahogy máskor is, Ilike, vagy Kata is meg tudná csinálni, bezzeg nekik nem adok piszkos munkát, nem mondom, kell türelem hozzá, nem is kevés.

Valami igaza van, mert Kata sürgős feladatra hivatkozva teljesen kihúzta magát a konyhai munka alól, de érettségizik, meg felvételizik, szóval neki lehetnek kiváltságai. Csabikám, meg teszi, amit ilyenkor szokott, csak egy újságért ugrott le ide a szomszédos családi kisboltban, hogy aztán délre előkerüljön majd. Mert véletlenül összeszaladt Pistával, Jocóval, vagy Karcsival, a sok vasárnapi lógóssal, háztartási szökevényvel, akiknek ugyanúgy bűdös a házimunka, ahogy neki és csak a hasuk hajtja őket haza. Nem is bánom, mert túl sokan lennének ezen a pár négyzetméteren, abból aztán megint csak valami parázs vita robbanna ki, nekem meg ma nincs kedvem vitázni, mégiscsak ma lettem negyvenöt, ez egy szép állomás, egy fényes mérföldkő egy asszony életében.

Na, majd az ebédnél, gondoltam, de mindenki befalta a húslevest, nem akarok nagyon dicsekedni, meg nem is illik

azzal, amit én csinállok, de ez tényleg finom volt, meg a rántott csirke, kukoricás rizzsel, céklával. Csabikám szerint ez olyan kedvesen otthonos ebéd volt, de azért nem állta meg, hogy ne szúrjon szíven azzal a mondatával, hogy nyithatnék a nemzetközi konyha felé is, mondjuk egy jó thai étellel, vagy valami fűszeres spanyollal. Meg is nézném őt, amikor tengeri herkentyűkkel teli paellát tálalnék fel neki, vagy birkát, bárányt. Egyiket sem eszi, csak a szája jár. Pacal, velő, pörkölt, rántott szelet, ez az ő világa, nem tudom, honnan szedi ezeket a világfi allűröket.

A lányok persze megint csak összevesztek a vasárnapi családi asztalnál, de enélkül nálunk aligha telhetne ebéd. Azt, hogy ez ünnepi, úgy felejtették el, mint én feladni a múlt héten a lottómat, megnézni is alig mertem a számokat, megöltem volna magam, ha akkor lesz ötösöm, amikor éppen a retikulomben lapul a húzáskor a kitöltött, de be nem dobott lottóm, szerencsére nem történt ilyen, nyertem is pár százast azzal, hogy nem adtam fel. Szóval kezdődött megint a balhé, Csabi ilyenkor meghúzza magát, régen rájött, hogy női vitában neki nincs helye, meg jobban is jár, ha nem szól közbe, mert akkor a nőssereg azonnal ellene fordul. De nehogy azt higgye valaki is, hogy ő egy mérhetetlenül nagy papucs, tud kemény is lenni, ha nagyon kell, de jobban szereti a békességet. Ebédnél töltött nekem és magának egy pohár cabernet sauvignont, ez a kedvenc vörösborunk, még akkor lett az, amikor udvarolt és csóróként elvitt ebédelni, a pincér meg látta, hogy egy outsiderrel van dolga, hát ezt ajánlotta, szóval azóta hagyomány ez a fajta nálunk.

Nos, ez volt a pillanat, amikor azt hittem itt a köszöntő ideje, mert szokása szerint felemelte a poharát, és én egyszerű lényként meg már azt hittem, hogy felköszönt az én drága uram, a finom ebéd után előáll egy tortával, ajándékkal, virággal. De csak benyakalta a bort és már húzott is be a szobába, mert kezdődött a Formal közvetítése

valahonnan a nagyvilágból. Nélküle valószínűleg meg sem rendeznék az autóversenyt, a főrendező névsorolvasását tart, és ha Csabi nem jelentkezik a tévé elől, akkor elhalasztják a futamot. Legalábbis Csabi biztosan így gondolja, mert kötelezőnek érzi magára nézve, hogy ott üljön a kedvenc foteljában meredten bámulva a tévét, ahol persze a rajt után azonnal el is alszik és jó, ha másfél óra múlva felébred. Nemegetszer már vége volt a versenynek, csak a pezsgőzésre ébredt, amikor a győztes ronggyá locsolta ellenfeleit, meg mindenkit, aki nem ugrott el időben.

A vitát persze megint Ilike kezdte, nagyon tud kavarni a két nagyobb között, a végén meg ő békítgeti a két másikat. Most is valami pizslicsáré dolog miatt szólt be Vicuskának, aki amúgy is tele van a világgal szembeni gyűlölettel, neki is ment Katának, aki persze ezen felháborodott és kész volt a balhé. Megpróbáltam enni, meg lecsendesíteni őket, ami végül Ilikének sikerült, nem egy elveszett lány, szokták is mon- dani, hogy a legkisebb a legéletrevalóbb. Ő gerjesztette a veszekedést, aztán, mint egy jótévő angyal teremtett békességet. Mit mondjak, ügyes. Aztán elmosogattunk, ebben Katám is segített, lepihentem és közben majdnem sírtam, csak nem akartam, hogy meglássák rajtam, amint szenvedek.

Nem volt kedvem vacsorát csinálni, morcosan mondtam, hogy egyen mindenki, amit akar, de aztán úgy voltam vele, ha már ők nem, hát majd én megünneplem magam. Sokáig áztam a fürdőkádban, régi Illés dalokat hallgattam CD-ről, meg énekeltem hozzá fennhangon, ahogy a torkomon kifért, ezt aztán tényleg nagyon utálja a családom, mert szerintük úgy van abszolút hallásom, hogy abszolút nincs hallásom, de még hangom is csak annyi, amennyi a perlekedéshez kell. Lelketlen banda.

Szépen kisminkeltem magam, felvettem egyik kedvenc ruhámat, nem mondom, elegánsabb lettem, mint amennyit

egy csendes, otthonülő, tévéző vasárnap este megkíván, még a papucsom helyett is egy túsarkúban pipiskedtem a nagyszobában. Láttam ám, hogy Csabikám többször kikandikál a könyve mögül, de nem szólt semmit sem, én meg úgy hatra teljesen csinosba vágtam magam. Jó nő vagyok még mindig, állapítottam meg, ahogy visszaneéztem magamra a tükörből, meg sem érdemelnek ezek engem. Még jó, gondoltam, hogy a szilveszterről megmaradt pezsgőt jól eldugtam a spájzban. Koradélután beraktam a mélyhűtőbe, legyen italunk, ha jön ez a derék família és felköszönt, mostanra jó hideg lett. Kinyitottam, hagytam, hogy pukkanjon a dugó, hallja mindenki, a családom meg pukkadjon meg! Bevittem a nappaliba, felkapcsoltam az olvasólámpát, Csabikám csak nézett, mint egyszerű férfi a moziban, miközben talpig elegánsban ücsörögtem és iszogattam a pezsgőt. Egy idő után szó nélkül felállt és kívánszorgott a nappaliból.

Bekapcsoltam a rádiót, találtam egy jó kis nosztalgiaműsort, klassz dalokat, dúdolgattam a szövegeket, dallamokat, már amelyiket tudtam, amit nem, ott csak zümögtem, iszogattam a pezsgőt és kezdtem jól érezni magam. Becsuktam a szemem, mindenféle ábrándos képek villódtak a szemem előtt, hatott a pezsgő is, már a második pohárnál tartottam és kezdtem nagyon elégedett lenni a világgal. Mit érdekel engem a család, ha csak szolgájuknak néznek, hát majd ünnepelek magamban. Isten éltesen Marika, boldog születésnapot, meg mindenféle hasonlókát mondogattam és kortyoltam az isteni nedűt. A harmadik pohár után el is álmosodtam, talán egy pillanatra álomba is zuhantam, mert arra riadtam, hogy valakik kuncognak, vihognak a közelemben. Felnyitottam a szemem és mit látok, az én kis családom, balról Csabi, majd orgonasípszerűen a három lány és anyu állnak velem szemben és jókat szórakoznak rajtam. Látva, hogy kinyitottam a szemem, Csabi

intésére rákezdtek a boldog, boldog, születésnapot nótára. Csabi átadta kedvenc virágomat, a sárga rózsát, fogalmam sincs mikor vette, hol rejtegette, egy kis dobozkát, csak nem ékszer, villant át az agyamon, ahogy a torta is ott virított az asztalon. Összevissza csókolgatott, ölelgetett, talán még szeret ez a vén gazember ötlött az agyamba, mert vagy jó színész vagy tényleg így van, őszintének tűnt az érzelme. A lányok sorban hozták apró ajándékaikat, ők is ölelgettek, csókolgattak, olyannyira, hogy csak elsírtam magam a végére.

Meghatott, hogy nem felejtették el a negyvenötödiket, pedig én már azt hittem. Leírtam őket, elkönyveltem, hogy ennyire figyelmetlenek. Mindenesetre jól kiélezték a felköszöntésemet, felszórólták a feszültséget bennem, hogy annál nagyobbat szóljon az egész. Naná, hogy Ilike volt megint az ötletadó, de az egész díszes kompánia benne volt a kicsi bulijában, az összeesküvésben. Este még kétszer sírtam, pedig boldog voltam, vagy éppen azért. Jól el is mázoltam a szemfestékeket, Csabi állította, hogy így is tetstem neki és higgyem el, bár lett némi drakulás beütésem, még ez is jól áll nekem. Jól rászedtek a csibészek, de azért nagyszerű, ha van az ember lányának egy szerető családja. Jó ám az is, hogy még mindig csak negyvenöt vagyok.

Te jó szagú isten, már negyvenöt?

A lepkelány

- Nézd papa, tündérr királynő vagyok!
- Szép vagy csillagom, de inkább lepkelány vagy, nem?
- Nem, én tündérr királynő vagyok! Hát nem látod a szárnyaimat?

A hetvenéves, magas, kissé már hajlott hátú, szikár férfi szeretettel nézte az óvodai farsangra készülődő parányi hölgyet, a negyedik éve közepén járó, cserfes kis unokáját, Mónikát. A cseppnyi lányka jószérével egyetlen vigasza volt az öregnek, aki már nemegyszer érezte úgy, hogy végképp elveszítette a családját.

Évtizede már, hogy kiköltözött Budáról Kistarcsára, ebbe a Pest megyei kisvárosba. Mindezt egy csúnya válás előzte meg, amit egy kaland, mint utóbb kiderült, valószínűleg élete utolsó flörtje, szerelme idézett elő. Nem volt egy szerencsés történet számára, mert barátnője, akivel ideig-óráig még közös életüket tervezgették, a válást követően valamilyen mondvacsinált ok miatt rövid úton ott hagyta. Józsi papa, ahogy Mónika hívta, a számára korábban ismeretlen településen talált egy megfizethető öreg házat és ott tengette napjait.

Változást fia második lánya, Mónika hozott egyhangú életébe. A nagylány, Edina, sohasem állt ennyire közel hozzá, fia felesége, egy igazi boszorkány – legalábbis József szerint – szánt szándékkal fordította, hangolta ellene a kislányt. Nem engedte el vele sehova sem, nem vihette magával nyaralni, még Kistarcsára sem, pedig ott a nagy kert, a gyerekeknek egész nyárra adott volna programot az egészséges vidéki élet.

József sokszor kapta volna magát, hogy ellátogasson Kisjózsiékhoz, fia családjához, de ha bejelentés nélkül érkezett, menyé, Erika azonnal éreztette vele, nemkívánatos

vendég náluk. Kisjózsi ilyenkor mindenfélét makogott, hogy apu szólhattál volna előre, meg látod, éppen tele vagyunk munkával, a gyerekek is tanulnia kell, de hát mindig, örömmel, meg tudod, hogy szeretünk, csak most nem az igazi...

József értett a szóból, elmaradt fiáéktól, leginkább azért neheztelt, hogy ilyen tesztesza, papucs lett egyszerem gyermeke. Bezzeg, ha az ő Terije annak idején ilyent mert volna tenni, hát lett volna haddelhadd, biztosan nem engedte volna meg neki. De fiának nem szólt, nem próbálta keményebb tettekre biztatni, ez az ő élete, ha neki jó az asszonyuralom, hát legyen. Elvan ő egyedül is, ha nem kell a családjának. Csak a tél volt elviselhetetlenül hosszú, nap-hosszat ki sem mozdult a házból. Ahogy a kora tavaszi idő megengedte, már ment is ki a kertjébe, ahogy mondta, kapirgálni, ültetni, metszeni, ásni. Mindig keresett, és ha nem volt, hát csinált magának valami munkát. Mondták is a szomszédok, Józsi bácsi maga aztán tud vigyázni az alakjára, egy húszéves is megirigyelhetné a munkabírását. Nem csoda, hogy egy gramm felesleg nincs magán.

– Apu, segítened kellene!

Eleinte nem is értette, hogy miről van szó, amikor fia felhívta, de aztán Kisjózsi elmesélte, hogy Erika valahogy úgy maradt, pedig vigyáztak ők, meg védekeztek is, mert nem akartak még egy gyereket, ugyebár erre a világra nem is szabad szülni, de aztán úgy döntöttek, hogy az asszony csak kihordja és felnevelik a kicsit. Csak az a baj, hogy neki mindennap kell a kocsi, és néha nem tudja elvinni Erikát a munkahelyére, olyankor be kellene jönnie apjának a fővárosba és szállítani a menyét, máskor meg hazafuvarozni az öreg Opeljával. Persze, nyugtatta meg az öreget, minden költségét fizetik.

– Mondd fiam, te ezt megbeszélted a feleségeddel? Mert nem szeretném, ha megkérdézné, hogy mit keresek ott,

amikor érte megye. Tudod, hogy ki nem állhat, mindegy, ezt hagyjuk is. Sokszor megsértett engem, de nem vagyok haragtartó, ha szükségetek van rám, persze, hogy segíték. Ezért vannak az apák!

Kisjózsi megnyugtatta, mindez Erika ötlete, kérése volt – na persze ilyenkor eszébe jut annak a nőnek, hogy ő is a világon van, gondolta fia szavai közben József – és természetesen ő kéri, hogy apuka segítsen. Józsefnek számtalan mondat toltult szájára, de aztán jobbnak látta, ha egy szót sem szól. Miért is ne segítene, ha van ideje? Meg aztán talán még neki is jót tesz, ha nem mindig csak a kertjében hajlong, meg a szomszédok szavára vár, hanem egy kicsit mozog, nyüzsög a nagyvárosban.

Hónapokon át hordta, vitte Erikát, lassan össze is melegedtek, az összezártság, a dugókban várakozás, a beszélgetések megváltoztatták mindkettőjük véleményét a másiktól. Az soha nem derült ki, hogy miért is volt ellenséges vele az asszony, de hét évtizeddel a háta mögött az ember már képes lenyelni dolgokat, túllépni olyanokon, amelyeket húsz, vagy harminc évvel korábban biztosan nem hagyott volna szó nélkül. Kiveszett belőle a harci szellem.

A falatnyi kis lány, Mónika új életet hozott a családba, szó szerint és képletesen is. Mondhatni, egy csapásra megváltozott minden. József hetente többször is meglátogatta a babával otthon lévő menyét, kis unokáját, de még Edina, a nagylány is sokkal barátságosabb lett nagypjával, mint volt korábban. Erika rákapott az öreg szolgálataira, telefonon mondta be neki, mit kellene bevásárolni, hova kellene elvinni őt, és az öreg készségesen teljesítette szolgálatát.

Erika amint tudott, visszament dolgozni, féltette az állását, meg amúgy sem bírta sokáig az otthonlétet, így Mónika bölcsődés lett. Sokszor kellett Józsefnek elvinnie reggel, vagy elhozni délután a kicsit. Ilyenkor bevonzott a Keletibe, végigmetrőzött Budára, elsétált a bölcső-

déig, a kislánnyal hazafelé útba ejtették a játszóteret, majd egy óra múlva hazavitte, addigra már otthon volt az anyja, vagy a nővére. Még egy kicsit maradt, elbeszélgetett Eri-kával, vagy ha hazaért, Kisjózssival, aztán indult is, hogy nyolc körül hazaérjen a kistarcsai otthonába.

– Papa, miért mész el mindig? – kérdezte egy nap a csillogóan eszes kislány a nagyapjától. – Itt az én ágyam, aludhatunk benne ketten is.

József ilyenkor majd elolvadt a gyönyörűségtől, hogy lám, itt van ez a lányka, vér a véreből, egy apró ember, akinek ő a legfontosabb. S valóban, Mónika Józsefhez kötődött leginkább, bár hatalmas szívébe azért belefért az egész család is. József már kigondolta, hogyha nagyobbacska lesz a lányka, hát nála töltheti majd a nyarat, jól ellesznek ketten, talán most a menyé is engedékenyebb lesz. Mi mindent fognak együtt csinálni! Kirándulnak, megtanítja kertészkedni, még kisebb állatokat is hajlandó lesz tartani, csakhogy Mónika jól érezze magát. Kutyát, cicát már úgys megígért neki. Élteste a gondolat, tervezgetett, fel sem mérült fejében, hogy pár év és iskolás lesz, hamar bakfis, akkor már a barátnők, a szórakozási lehetőségek, esetleg a sport, vagy éppen egy pattanásos kamasz lesz számára fontos az öregapja helyett. Csak kettőt pislant az ember – szomorkodott néha – és máris felnőnek a gyerekek. De most még itt van neki, és ez értelmet ad életének.

A kislány igazi nőként illegette magát a tükör előtt, forgolódott, parányi kezével igazgatta magán a jelmez nem létező ráncait. Aztán elégedetten fordult nagyapja felé:

– Na, papa, szóval mi vagyok én? Ugye, hogy nem lepkelány?

– Nem, drágám, tényleg tévedtem. Te egy igazi tündér vagy, az én tündérkirálynőm. Csak bontogasd csillagom a szárnyaidat, bontogasd!

Babuci

– Jöhetne már az anyja – zúgolódott Zsombor, miközben rutinszerűen, de a szükségesnél agresszívebben ringatta pár hónapos kislányát.

Babuci, ahogy anyja szokta becézgetni elsőszülöttjét, halkan nyekergett, a sírás és a nyögés közötti furcsa hangon próbálta apja tudomására hozni, hogy abbahagyhatná már az idétlen rázást, rángatást, amit ringatás címén művel. De Babuci mindezt még nem tudta elmondani, bizonyára végiggondolni sem volt képes, csak az érzéseit közölte e furcsa nyelven a külvilággal. Apja ebből persze mit sem vett észre, már jó ideje kedvenc csapata meccsén járt az esze, pontosabban azon, hogy ha még egy pár percig késlekedik a párja, akkor ő kétségtelenül lekési a kezdőrúgást. Hiába laktak a pestkörnyéki településen, alig tucatnyi kilométerre a fővárostól, a közlekedéshez idő kell. Most aztán hajthat a motorjával, ahogy csak bír, s bár a sebesség cseppet sem áll távol tőle, a szabályok sem nagyon érdeklik, ha szorít az idő, vagy amikor rohanni van kedve, de amióta fejre állt a jó öreg Suzukival, egy kicsit óvatosabb lett.

– Helga! – üvöltött torkaszakadtából – amire Babuci azonnal szirénaként felbúgó sírással válaszolt. – A fene egyen meg hol vagy már, itt hagyod a gyereket, te meg elmész dumálni az anyámmal? Gyere már be, az istenit neki!

A nagy ricsajra Magdus, Zsombor édesanyja nyitott be a nappaliba. Láthatóan bosszús volt, nem először csinálja a fia a fesztivált, ha a gyerekével kell pár percet foglalkoznia. Minek is kellett ennek gyerek! – méltatlankodott magában – de semmit sem szólt. Nem akart veszekedést, tudta, hogy csak pillanatok kérdése és Zsombor máris úgy robban, mint egy földből kiásott, szétrozsdásodott világháborús bomba.

– Mi van, mit kiabálsz?

– Hol van az asszony, miért nem végzi a dolgát? – morgott a férfi.

– Ő is ember, neki is jár pár perc magány. Örülj, hogy el lehetsz egy kicsit a lányoddal. Na, gyere ide Babuci! – azzal karjaiba fektette a mind keservesebben zokogó kislányt.

– Lehet, hogy bekakált?

Zsombor szakértő érdeklődésével akarta enyhíteni a feszültséget, de ez csak olaj volt a tűzre.

– Megnézted? Te is tisztába teheted néha.

– Nem az én dolgom, van neki anyja is. Na, hagyjuk, rohannom kell, mert kezdődik a meccs, nem véletlenül vettem bérletet, látni akarom a fiúkat.

– A lányod szebb látvány...

Zsombor ezt már nem hallotta, rohant lefelé a szűk lépcsőn a garázsba a családi ház tetőteréből, ahol Helgával és Babucival éltek. Gyorsan tolta kifelé a motorkerékpárt, felkapta a bukósisakot, felhúzta a bőrdzsekije cipzárját és már rúgta is be a motort.

– Elment? – kérdezte Helga, amikor belépett a szobába és szeretettel nézte az anyósa karjaiban megnyugodva alvó Babucit.

– El. Csak azt csodálom, hogy még bírod. Miért nem állsz a sarkadra, miért hagyod, hogy mindent rád nyomjon, ő meg csak tévézzen, szórakozzon, meccsre járjon? Az ő lánya is, nem?

Helga az utóbbi kérdést nem is akarta érteni, persze, hogy Zsombor gyereke, kié lenne, nem ringyó ő, hogy bárkivel felcsináltassa magát, ráadásul nincs is probléma Zsomborral az ágyban, csak azóta lett ilyen türelmetlen, amióta megszületett Babuci. Pedig akarta a gyermeket, még azzal sem volt baja, hogy kislány, mégis úgy fogja a kicsit, úgy néz rá, hogy az neki fáj.

Zsombornak volt már egy házassága, jól megvoltak Anikóval, nagyon akartak egy gyereket, de csak nem akart összejönni. Aztán egy nap Anikó előállt a hírrel, terhes, kisbabájuk lesz. Hetekig reménykedtek, az orvos is bízta őket, de Anikó csak elvetélt. Hogy ettől, vagy már amúgy is bennük volt a válás lehetősége, nem tudni, de egyre többet veszekedtek, mígnem egy este Anikó és a vacsora helyett csak egy szűkszavú levél várta a férfit a konyhasztalon. Elmentem, ne hívj, majd az ügyvédem jelentkezik nálad. Ennyi. Se köszönés, se magyarázat.

Zsombor valójában megkönnyebbült és egy pillanatig sem érezte Anikó hiányát. Különösen akkor felejtette el végleg a házasságát, amikor megismerte Helgát, ezt a csendes, dolgozó, kedves lányt. Hamarosan összeköltöztek, de nem vette feleségül, még akkor sem, amikor kiderült, hogy kislányuk születik. Jó ez így, minek az esküvő, úgymint a válás a vége, hát ne bonyolítsuk túl a dolgokat, mondta egyszer anyjának.

Magdus mindezt nehezen élte meg, nem szerette a rendezetlen családi viszonyokat, lám, ő is milyen szépen élt a férjével, Pityuval, amíg szegény meg nem betegedett és itt nem hagyta őt. De legalább itt van a fia, akármilyen is, mégiscsak az ő gyereke, meg a Helga – sohasem tudta, hogy idegeneknek hogyan mondja, ki neki a nő, menyének ugyebár nem nevezheti – és főleg Babuci, ez a gyönyörűség, aki megszépíti napjait. A gyerekek a tetőtérben, ő a földszinti kis szobában, így legalább nem zavarják egymást.

Felállt, átadta Babucit az anyjának, megtapogatta, megmozgatta derekát, elgémberedett, ahogy mozdulatlanul tartotta az alvó gyereket, aztán elindult a konyhába. Helga magára maradt imádott babájával. Egy darabig nézegette a mélyen alvó gyereket, finom mozdulatokkal megigazította rajta a ruhácskáját, majd óvatosan letette a kiságyába,

betakarta. Végre lesz egy kis ideje olvasni, vagy tévét nézni, mert amióta megvan a gyerek, nem sok ideje jut magára.

Babuci megérezhette az anyai testmeleg hiányát, mert lassan belehergelve magát, mind hangosabb sírásba tört ki. Helga felvette, megszagolta, de se pisi, se kaki szagot nem érzett. Leült a sötét tévé elé, lassan, érzéssel ringatni kezdte a gyereket, aki gyorsan el is hallgatott és érdeklődve nézett anyja arcába. Az asszonyra hirtelen tört rá az elégedetlenség. Még legalább három óra, míg párja hazaér, hacsak el nem megy a haverjaival kiértékelni a meccset valamelyik sörözőbe és jó, ha hazafelé nem töri össze magát, mint a múltkor. Ha meg időben jön, akkor vacsorát követel, szerencsére ezt Magdus magára szokta vállalni, majd órákig a meccsről áradozik, vagy a bírót, ellenfelet szidja. Dögunalom.

Nem először gondolt arra, hogy egyszer, amikor nincs otthon Zsombor, de még Magdus sem, gyorsan összepakolja a legfontosabbakat, beül öreg kocsijába, és eltűnik innen. Aztán eszébe jutott, hogy ő is hagy majd egy cetlit a konyhaasztalon Zsombornak, ahogy Anikó tette, ehhez már úgymint hozzászólt a férfi. Már is jobb kedve lett attól, hogy elképzelte Zsombor képét, amikor hűlt helyüket találja majd.

– Legalább mászkálhat a hülye meccseire! – mondta ki félhangosan.

Magához ölelte Babucit, hátradőlt a fotelban, és a szoba csendjében egy boldogabb világba képzelte magát.

Blanka

– Mi van már, indulhatunk végre?

Türelmetlenül nézett a fiatal operátorra, mindig rá kell várnia – gondolta, pedig a fiú már vagy húsz perce kicuccolt a kocsiba, várta őt az autó mellett, aztán elunva magát, visszament a műszaki helyiségbe és beszélgetésbe elegyedett a hangmérnökkel. Szólni persze nem mert szegény fiú, tartott a szerkesztő szájától, vitriolos szövegétől.

– Gyerünk már Tamáska! – sürgette a srácot, és amikor az gyengén tiltakozni akart, hogy ő már régen készen van, meg hát itt várja egy csomó ideje, hogy induljanak, hirtelen ráförmedt:

– Ne a szád járjon, hanem a kezed! Gondolhatod, hogy nem a napot lopom én sem!

Büszke volt – ahogy emlegetni szokta – szakmaiságára, profizmusára, pedig a kollégái szerint csak arra lehetett volna büszke, amit anyjától, apjától örökölt, a szépségére és a hangjára. Mert ami tény, az tény, Blanka, a megyei tévé műsorvezetője, szerkesztő-riportere igazán szemrevalóan csinos nő volt, bűgőan mély, férfivért pezsdítően szexis hanggal. A férfinézők imádták, de még a nők is elismerték üde jelenségét, látványát a képernyőn.

Tamáska, az operátor indított és várta az utasításokat, amelyeket Blanka útban a riport helyszíne felé szokott adni neki. Csinálj néhány szuper plánt is a szemekről, arcrészletekről, premier plánt a kezeiről, aztán szekondban forgasd le az interjút, a végén meg ott maradunk, te meg állj fel távolabb és legyen amerikaiban is néhány vágóképünk. Ne nagyon variózz, meg svenkelj, tudod, hogy nem szeretem a sok ide-oda mozgást, mi híradósok vagyunk, és nem amatőr esküvői videósok. Engem ne mutass, mert ma nem

nézek ki túl jól, bakijaimmal meg ne törődj, ha kell a szövegem, majd bent alámondom. Vetted?

A fiú szótlánul vezetett, már kívülről tudta az intelmet, csak a békesség kedvéért nem szólt vissza. Tudta ő a dolgát, gyerek kora óta operatőrnek készült, talán már az óvodában is kamera volt a jele, bár ez azért valószínűleg nem igaz. Csinál majd annyi vágóképet, amivel az egész riportot be lehet takarni, sok szép vágással még a legvacakabb anyagot is látványossá tudják varázsolni. Katinka, a vágó érti a dolgát, bár ki nem állhatja, ha Blanka a nyakára ül a vágáskor, és megállás nélkül mondja a magáét: ide tegyél egy kis szántóföldet, mi az, hogy nincs tavaszi szántófölded, hát milyen vágó vagy te, oda meg egy parasztot, lovas kocsival, na, ne mondd, hogy az archívumodban paraszt sincs! Katinka persze nem Tamáska, ő aztán időnként kifakad, hogy így nem lehet dolgozni, meg amúgy is nagy rajta a nyomás, ehhez jön még Blanka szófolyása, kapkodása, örök elégedetlensége. Na, nem, ővele ezt nem lehet megcsinálni!

Gergely, a főszerkesztő ismerte a kollégáit, nemigen szólt bele a stúdióbeli vitákba, majd elintézik egymás között. Nagyritkán és a főleg csak olyankor avatkozott közbe, amikor a műsor pontos kezdése forgott kockán, vagy valami olyan ügyről tudósítottak, készítettek anyagot, ami, ha rosszul sül el, hát akkor az ő bőrére mehet. A stáb tagjai értékelték is a meghagyott önállóságukat, kedvelték Gergely stílusát, elismerték tudását. Ha nagy néha mégis rendet tett a munkatársak között, duzzogva bár, de elfogadták véleményét, utasításait.

Blanka okozta számára a legtöbb fejfájást. Szüksége volt a nőre, mondhatni baráti is volt a kapcsolata vele, de még ő is nehezen viselte az asszony hangulatváltozásait, kiszámíthatatlanságát. Régi volt már az ismeretségük, hajdanán kezdő vezetőként hívta műsorába a két kisfiát egyedül

nevelő elvált asszonyt, gyorsan megtalálták egymással a hangot, talán mert ő is éppen csak, hogy túljutott egy nehéz váláson. Kezdetben sokszor eljátszott a gondolattal, hogy milyen lehet ez az időnként vibráló, jó illatú, mindig nett, izgalmas asszony az ágyban, talán kapott is néhány hívó jelzést Blankától, lehet, össze is jöhettek volna, de valami mindig visszatartotta. Elveivel ellentétes volt a főnökbeosztott szerelmi viszony, abból ugyanis még soha semmi jó sem sült ki. Meg aztán egyik-másik pillanatban meg is ijesztette őt a nő, például akkor, amikor férfiakat szégyenítő szabadszájúsággal ecsetelte szerelmi életét, pontosabban, elvárásait a férfiakkal szemben, vagy amikor a kedvesség és jókedv helyére váratlanul és indokolatlanul ellenséges megnyilvánulások, trágár szavak nyomultak. Nem szépithető: Blanka kiszámíthatatlan volt, mint egy sok évtizede föld alatt rozsdásodó bomba.

A nő nem akkor kezdte a szakmát, megjárta több városi és országos televíziót, rádiót. Eleinte mindenhol örömmel fogadták, ő pedig tele lendülettel, becsvágygal vágott a munkába. A szerkesztők kezdetben kedvelték, mert igyekvő volt, tele ötletekkel, fáradhatatlan, nagy munkabírási. Aztán mindig és mindenhol elpattant valami, előbújt Blanka valódi énje, a piszkálódó, mindenkiben ellenséget sejtő, intrikus és rosszindulatú nő. Volt, ahol a kollégák lázadtak fel ellene, akadt, ahol a főnöknek lett belőle elege. A lényeg, hogy innen is, onnan is kiszorult, elfogytak a munkái, nem kapott új feladatokat, mennie kellett. Gergely volt az egyetlen vezetője, aki szinte mindent elnézett neki, egyengette az útját.

Tamáská meglehetősen megviselten lépett be a műszaki helyiségbe, Géza, a hangmérnök csak rápillantott és máris tudta, hogy ez a forgatás sem ment simán.

– Na, mi volt? – faggatta Tamáskát, aki csak legyintett.

– Mi lett volna, csak a formáját hozta.

– Piszkálódott?

Tamáská erre már nem is felelt, csak egy fintorral jelezte véleményét. Pedig eleinte szívesen ment Blankával forogni, a nő már név volt a szakmában, számon tartották őt, gondolta, hogy tanulhat tőle, esetleg még egy országos csatornához is segíthet bejutni neki. Mert Tamáská csak zsilipnek tekintette a megyei tévét, ahonnan majd beúszhat a főáramba, valamelyik nagy társasághoz. Látja ő a nagytévés kollégák anyagait, bármelyiket kenterbe veri a tudásával, ha ez a nő idő előtt ki nem csinálja az idegeit.

Blanka elégedetten lépett a szerkesztők szobájába. Íróasztalára dobta táskáját, majd a folyosóvégi mosdóba ment, hogy leellenőrizze frizuráját, sminkjét. Az ő ismertségével, pozíciójában nem engedhette meg, hogy bárki is kócosan, festetlenül lássa. Örömmel nyugtázta, hogy a látvány mit sem romlott a délelőtti folyamán. Pedig volt dolog bőven, ott volt az izgága riportalany, aki az istenért sem akart arra válaszolni, amire ő rákérdezett, aztán meg Tamáská, az operatőr, akire neki mindig figyelnie kell, mert oly szét-szórt a gyerek, pedig ügyes srác lenne, ha figyelne rá, megfogadná tanácsait.

– Mi volt? – nézett fel a számítógépe mellől Juci, a fiatal szerkesztő. Jól ment?

– Naná! Tudod, hogy én soha nem megyek készületlenül, nekem a szakmaiság a legfontosabb. Naná, hogy jól megy, ha hagynak a műszakisok alkotni.

Juci szó nélkül hagyta Blanka válaszát, ismerte kolléganőjét, ahogy az említett műszakisokat is. Előbb adott látatlanban nekik igazat bármiben, mint Blankának, de hát jó viszony is van a világon, meg aztán évszámra itt dolgoznak egymás mellett, nem áll neki vitatkozni a nővel. Ki nem állhatja, hogy amikor beidegesedik, egy pillanat alatt változik át úrinőből, kocsmból kitértorgó kikötői csavargóvá, már ami a szabadszájúságot illeti. Ő bizony nem fogja ma

semmivel sem felhergelni Blankát, neki aztán tényleg nem éri meg, hogy kiboruljon valami semmiségen a kolléganő, fő a békesség!

A szerkesztőséget betöltötte a monitorokon futó anyagok hangja, a számítógépek zúgása, a billentyűzetek kopogása. Gyorsan szaladt az idő, nemsokára szöveget, narrációt kell felmondani, megírni a műsorvezetőnek a felkonfot, átadni vágásra Katinkának az anyagot, átnézni még egyszer a készre vágottat, aztán várni az esti adást. Folyamatos robot ez, amelybe ritka pillanatok hoznak örömet, egy-egy jól elkapott villanás, leleplező mondat, vagy bombasztikus hír, ami csak nekik jutott és még senki másnak. Blankának ráadásul még lesz egy élő bejelentkezése is az esti háttérműsorban, nyolcperces beszélgetése a megye egyik vezető politikusával. Szóval, van még mit tenni hétig.

Blanka elővette szemüvegét, amit csak a szerkesztőség magányában viselt, nem akarta, hogy a nézők pápaszemmel lássák, és munkához fogott. Fejében összeállt az anyag, már csak a kézimunka volt hátra. Nagyot sóhajtott, majd belenézett a nyersanyagba, gyorstekerésben futotta végig még egyszer a felvett képsort. Majdnem elégedett volt a látottakkal.

– Szerencsés ez a Tamás gyerek, hogy velem dolgozhat, így még a végén operatőr lesz belőle – gondolta és elégedetten pillantott ki a szerkesztőség ablakán, a monitorokon túli világba.

– Gyere kicsikém, gyere csillagom, bújj ide a mamához!

A hatvanas, ősz hajú asszony, hogy nyomatékosan adjon hívó szavainak, még meg is paskolta a szebb napokat látott, meglehetősen kopott huzatú pamlagot maga mellett és úgy csábította a kis jószágot. Az okos tekintetű yorkshire terrier félrehajtott fejjel figyelte gazdasszonyát, incselkedve ugrott balra, majd jobbra, hogy aztán pörögjön egyet a saját tengelye körül. Kérette magát, nem ugrott fel a pamlagra, pedig az parányi mérete ellenére sem jelentett gondot számára.

Éva asszony jó ideje élt már egyedül, amikor barátnője szólt, hogy egyik ismerősénél van néhány eladó kis yorkie. Ez a mókás kinézetű, barnás-fekete, selymes szűrű kiskutya igazán családcentrikus, bátor és igen jó jelzőkutya, amely még egy lakótelepi másfél szobás lakásban is nagyon könnyen tartható. Éva nemigen gondolt rá, hogy újra megossa egy élőlényel a lakását, örült, hogy megszabadult férjétől, megunt a kicsapongásait, sok-sok részeges estéjét. Sokszor mondogatta barátnőinek, hogy férfit még akkor sem enged be többet a lakásába, ha az a vízcsapot jön megjavítani, de ez persze csak jópofa szöveg volt, a kora ellenére még mindig csinos nő cseppet sem vettette meg a férfiakat, bár együtt élni velük már soha többé nem akart.

– Mit csináljak én egy kutyával? – kérdezte Ilonkát, barátnőjét és nemigen értette, hogy miért erőlteti rá a jószágot az asszony. – Nem ismered a mondást, hogy akinek túl jó a dolga, menjen férjhez, ha még mindig jól érzi magát, szüljön gyerekeket, és ha semmi sem rontja el a kedvét, hát vegyen magához egy kiskutyát? Nekem már volt férjem, szültem két gyereket és annyira nem érzem jól magam,

hogy egy állandó figyelmet, szolgálatot igénylő kutyával rontsam tovább a helyzetemet.

Ilonka karácsonykor egy kis dobozzal jelent meg a hóna alatt és csendes mosollyal rakta a karácsonyfa alá. Hagymányuk volt, hogy szenteste, a családi karácsonyok előtt egy nappal összejöjjenek és egy-egy kisebb meglepetéssel, apróbb tárggyal megajándékozzák egymást. Éva is elhelyezte a maga kis csomagját a parányi, de díszes fa alá – mi-nek állítson nagyobbat, úgylis csak egyedül lesz idén karácsonykor is – és már tálalta is fel a maga sütötte bejglit, édes és sós süteményeket. A csomagbontást mindig találkozzuk végére tartogatták, mintegy csúcspontjaként ket-tőjük külön karácsonyának. Már a kávé kortyolták, amikor Éva furcsa hangra figyelt fel.

– Te Ilonka, ugye te is hallod? Csak nem bújt el egy egér a csomagodban? – kérdezte őszinte riadalommal a hangjában, mert bár általában nem félt az állatoktól, egy parányi egér ki tudta volna űzni a világból. Szerencséjére a józsefvárosi lakótelepi ház harmadik emeletén nemigen voltak rágszálók, pedig itt azután mindenféle népek laktak.

– Csak nem! – vette a lapot Ilonka és még rá is játszott Éva riadalmára. – Nem hiszem, nemigen lett volna módja ott elbújni – mondta, és huncut tekintettel az arcán tette még hozzá: nem is ajánlanám neki. De menjünk, nézzük meg!

Éva óvatosan emelte fel a nagyméretű, de meglehetősen könnyű csomagot és finoman kezdte bontogatni a szép csomagolást. Közben mintha valami nyüszítő hangot hallott volna a pakkból. Amikor egészen lassan kinyitotta a doboz tetejét, ijedten kapta vissza a kezét, mert valami nedves, meleg ért hozzá. Ilonka hangosan kuncogott, úgy figyelte Éva arcát, aki leplezetlen csodálkozással vette óvatosan kézbe a tenyérszerű kölyökkutyát. Ez utóbbi – alig nagyobb, mint egy párnapos macskakölyök – remegett, mint a ko-

csonya, de közben lendületesen csóválta vékonyka farkát és boldogan nyalta a megdöbbszent Éva kezét. Az asszony csak állt és nem tudta levenni szemét a jól sikerült plüssállathoz hasonló élő jószágról.

– Na, mit szólsz? – kérdezte izgatottan Ilonka és csak remélte, hogy nem dobja ki kutyástól a barátnője. – Neked hoztam, hogy ne legyél egyedül. Hidd el, sok öröme lesz benne.

Így kerültek össze ők ketten, Éva, az elvált asszony és Molly a kis yorkie. A nő eddig csak úgy ismerte ezt a kutyát, hogy divatozó gazdáik masnival kötik fel a hajnak is beillő szőrüket a fejtetőjükön, meg túlzó szeretetükben ruhácskákba, parányi cipőcskébe vagy, ahogy akkoriban mondta: bohócba öltöztetik e kiskutyákat.

Gyorsan kiderült, hogy Molly okos, gyorsan tanuló, nagyon is szerethető, és igen szerető társ, akivel mindent meg lehet beszélni, mert szerelmesen hallgatja, figyeli gazdaszszonyát, és aki, ha csak valami is megmozdul a lépcsőházban, már jelzi asszonyának, hogy jó lesz figyelni, mert idegenek jönnek.

Molly helye az első pillanattól Éva mellett volt a pamlagon, együtt néztek tévét, hallgattak zenét, és amikor az asszony olvasott, Molly az ölébe mászott, ott aludt, míg Éva egyik kezében a könyvet tartotta, a másikkal a meleg, selymes szőrű kis testet simogatta.

Éva elismerte Ilonkának, hogy buta volt, amikor oly sokáig tiltakozott a kutya ellen, hiszen azóta tényleg nincs egyedül. Bár nem érezte sohasem magányosnak magát, mindig akadt hódolói még így a nyugdíjas kor elején is, nem rozzant öregurak, nem is rossz pasik, de ezeknek mindig el kellett menniük éjszakára. Ő aztán egyetlen férfinak sem engedi meg, hogy nála aludjon. Vannak még igényei, és ha teljesítették, hát mehetnek a dolguk után. Neki meg ott az igazi élettársa, Molly, a kiskutya.

A kis yorkie rendre feszegette a határokat, először a pamlag lett a birodalma, majd a saját kis kényelmes vacakából, kosarából felugorva reggelente előbb Éva takarójára kucorodva, később már a takarója alá is bebújva szerzett újabb jogokat magának. Az asszony eleinte tiltotta Mollynak mindezt, mondván az ágy az emberé, a kosár az ágy mellett a kutyáé, de később mind nehezebben állt ellen a finom selymes melegségnek, ami csak úgy áradt belé a kis szőrös lényből.

Fia, Döme, rosszalotta, hogy anyja kutyát vett magához, anyja meg nem értette, hogy mi köze mindehhez, hiszen kint él Kaliforniában a családjával, jó, ha ötévente találkoznak, élje az életét ott, ahol van, ő nem szól bele, neki meg egy másik világból ne adjon tanácsot a gyerek, hogy mit tegyen, vagy mit ne. Soha nem szerette Döme okoskodását, olyan, mint az apja, csak nem iszik. Vagy ki tudja, már évek óta csak az interneten leveleznek, beszélgetnek. Mariann, a lánya meg csak hümmögött, hogy te tudod, ha így gondold, csak meg ne bánd, de miután ő is el van foglalva a maga dolgaival Németországban, Essenben, ahova férjhez ment, hát nemigen érdeklí, hogy mit csinál az anyja. Olyanok lettek számára a gyerekei, mint az idegenek, szomorkodott sokszor, de végül is tisztességgel felnevelte őket, még a férje kusza életvitele sem befolyásolta ebben és senki sem vethet a szemére semmit sem. Ők ott, én itt – szokta mondogatni – élje mindenki a maga életét. Már azt is bánta, hogy első örömeiben írt nekik, meg fotót küldött az új családtagról.

Molly játékos kedvében tovább incselkedett Évával, nem annyira gazdájának, sokkal inkább játszótársának, szerelme tárgyának tekintette, mert a kiskutya valódi szerelemmel szerette az asszonyt. Igaz, kapott is mindent, amit egy ilyen jószág csak megkívánhat, csirkeszárnyból készült finom húslevest, a legdrágább szárazeledelt, finomabbnál fino-

mabb jutalomfalatokat, nagy közös sétákat a Népligetben. Még pörgött egyet-kettőt, aztán villámgyors ugrással Éva mellett termett és fejét az asszony ölébe hajtotta. Csillogó szemeit egy esendő tekintetet kölcsönző, alulról felfelé nézéssel az asszony arcára függesztette és várt. Éva tudta, hogy ilyenkor akar valamit, vagy sétálni, vagy enni, de lehet, hogy csak a keze érintésére vágyik. Átnyalábolta az alig kétkilós jószágot magához emelete és belecsókolt Molly ragyogóan tiszta szőrébe.

– Mit akarsz te nyavalyás? – faggatta a kiskutyát és szívét melegség töltötte el. Imádta, hogy végre van egy lény, akinek semmi más nem fontos, csak vele lenni, őt szeretni, szolgálni igazi élettársként.

Emberben ilyent aligha találna.

– Mi van te baromarcú barom!? Be vagy oltva foci ellen, vagy bevettél valami lassítót? Te voltál az első a sor elején, amikor a falábat osztották? Hát mi a jó fenét csinálsz? Nem láttad, hogy ott volt Picur, neki kellett volna rúgnod azt a szerencsétlen bőrdarabot? De nem, ne tedd, mert a végén még gól lesz, aztán tévedésből győztök. Mondja már meg valaki, hogy mi a jóistennek jövök én ide ki hétről hétre, ha csak ennyire vagytok képesek?

– Mi van Pocak, megint felbosszantott az asszony, hogy ilyen ideges vagy?

– Ne szórakozz, látod, hogy mit csinálnak ezek a félkegyelműek, nem? Most otthon alhatnék a jó kis vasárnapi ebéd után, ahelyett, hogy itt idegesíteném magam.

– Na, még csak az hiányozna, hogy az ebéd után szunyálj is egyet. Már most is akkora a hasad, mint egy hordó. Majd felbuksz a százhatvan centiddel. Legalább akkora a tekintélyed is. A sok sör, az teszi ezt, még megüt a guta, ha nem vigyázol.

– Ne velem foglalkozz Laca, hanem a csapattal. Nézd már, mit csinálnak ezek a gyengeelműjűek! Ezeknek aztán a megye kettő is túlzottan nagy feladat. Ki is esnek, ha nem változik valami, meglátod. De nem fogom siratni őket, nem én!

– Mi változna? A mi háromszáz forintos belépőnkből nem nagyon tudnak egy igazi spíliert idehozni. A Jóska, az edző is szívességből csinálja, Pityu, a kocsmáros meg a múltkor mondta, hogy nem megy már úgy a bolt, mint régen, a népek maguk főzik a pálinkát, vagy leszoktak az ivásról, bár ezt azért ő maga sem hiszi, de a lényeg, hogy nem ad több pénzt a csapatnak. Elege lett, hogy belőle élőködnek. De te miért nem edzősködsz, ha már ennyire értesz hozzá?

Hej, te Gere, te tetű, hát miért vonszolod magad a pályán, miért nem maradtál otthon vasárnap anyád szoknyája mellett? Egész éjjel szekíroztad a barátnődet, az meg kiszívta az erődöt? Meccs előtt nem kellene annyit szerelmeskedni! Ez férfisport, rúgd már fel, ne hagyd, hogy elmenjen melletted! Most szólj hozzá Laca, látod mit csinált a Gere? Elegem van az egész társulattól, csupa antitalentum. Amúgy meg hiába is piszkálsz, én tényleg értek hozzá, mert igen jó kis játékos voltam, bárki megmondhatja.

– Ha él még, aki láthatott volna.

– Nem vagyok még olyan öreg, hatvanöt az nem sok, bezzeg húszévesen, akkor aztán tényleg jó kis középpályás voltam.

– Messziről jött ember...

– Menj be a klubházba, valamelyik tablón biztosan megtalálsz. Voltunk mi ötödikek is. De nem vagyok hülye, hogy ennyi tehetségtelennek edzéseket tartsak. A mi időnkben, na, akkor még volt foci. A válogatottban is olyanok játszottak, mint Albert, Farkas, Mészöly, Göröcs, Fazekas, vagy Bene, hogy csak néhányat említsek, szóval voltak ám nagy spílerek, de még a megye háromba is jutott sok jó játékos. Igaz, akkor érdemes volt focizni, adtak állást, be se kellett járni, dolgozni, meg leesett itt is ott is egy kis pénzecske. De ezek a maiak! Még pénzért sem tudnának játszani.

– Tényleg nem olyanok, mint a régiek voltak. Adj már egy kis szotyit, az enyém elfogyott, szóval itt nincs sok pénz, csak egy kevés útiköltség-térítés, azért meg ki jönne ide falura, nem igaz? Te, ezek tényleg nagyon bénák ma.

– Mi az, hogy ma? Hát nem ezért dühöngök? De mondd Laca, te miért jössz ide, ha még csak egy cirkalmasat sem káromkods? Csak nézel ki a fejedből, meg engem zrikálsz, pedig láthatod, már így is sík ideg vagyok attól, ami itt

megy. Ezek száz évig játszhatnak egyfolytában, akkor sem rúgnak gólt. Tényleg nem idegesít ez a játék, ez a kínlódás?

– Nem. Minek idegeljem magam? Van nekem családom, ha idegeskedni akarok, velük aztán tehetem, de itt minek? Azért jövök ki, mert jó a levegő, találkozom a haverokkal, meg addig sem vagyok otthon. De téged mi hoz ki ide hétről, hétre, ha ennyire felhúzódsz magad?

– Te hülye vagy? Hát, ha ez nem volt les, akkor a nagyanyám volt az! Kecskét vezess, ne meccset! Hülye bíró! Mi van, mit kérdeztél?

– Csak azt Pocak, mért jössz ide hidegben, esőben, kánikulában, ha ennyire felzaklat, amit láatsz?

– Ne játszd a hülyét most már te is, Laca! Egész héten nyelem a mérget, hol az asszony zaklat, hogy ez, meg az kell a gyerekeknek, hol meg, hogy szereljem már meg a csapatot, a darálót, fessek ki a fészert, vagy anyám tudja mit. A lényeg, hogy ne hagyjon nyugodtan egy percig sem, ha otthon vagyok. Aztán meg ott vannak a melósaim, azok is csak nyavalyognak egész héten, hogy mester, kevés a lé, kellene már egy kis béremelés, meg sok a munka, holott nem sok az, legfeljebb bűdös nekik. Azért jövök ide, mert itt nyugalom van. Mit lobogtatod azt a rongyot, minek állsz oda, ha ezt is lesnek látod te baromállat? Szerintem csak vakokat vesznek fel partjelzőnek.

– Asszisztensnek.

– Miért, ha elegánsabb az elnevezésük, jobban látnak?

– Nem, de mostanában ez a nevük. Amúgy tényleg les volt.

– Te meg kinek drukkolsz? Csak nem ennek a parasztgyerekekből álló csapatnak, innen a szomszéd faluból? Te jó Isten, hát megáldottál engem, de nagyon! Nem elég nekem a sok mozgáskorlátozott labdarúgó, most már a barátom is ellenem van. Hát mit vétettem ellened, Uram?

– Mókás, téged ember nem látott még templomban, most meg az égiekhez fohászkodsz.

- Mit tegyek, ha csupa csökkent agyú baromarcúval vagyok körülvéve. Mikor lesz már vége ennek a kínlódásnak?
- Mázlid van, pont lefújta a meccset a bíró. Látod, a végén csak nyertünk egy góllal, nem is volt annyira rossz meccs. Gyere, igyunk egy sört, ez jár nekünk.
- Meg valami szíverősítő. Gyógyszernek. Mert ma sokszor hozták rám a frászt, meg a szívbajt ezek a gyerekek. Jó fiúk ezek, de néha azért jobban összekaphatnák magukat.
- Két hét múlva megint itthon játszunk. Ugye kijössz?
- Micsoda?! Nélkülem el sem kezdenék a meccset!

Vizsgálat előtt

– Maga nem fél?

– Mitől?

– Hát a vizsgálatról. Volt már ilyen?

– Milyen?

– Ezen az emeren. Azt sem tudom mit jelent. Csak a doktornő mondta, hogy István, magának ez kell, ez majd kimutatja, ha baj van a gerincével. Mert az fáj. Már mint a gerincem. Három hónapot vártam a vizsgálatra, de most nagyon félek tőle. Szóval maga volt már emeren?

– Voltam. Az MRI, vagyis Magnetic Resonance Imaging egy mágneses rezonancia képalkotó vizsgálat. Nem fáj, legfeljebb nem kellemes. Mindenféle nagyon erős csattogó, kerregő, zúgó hangot hall majd, de ráraaknak a fejére egy fülvédőt, az majd tompítja a nagy zajt.

– Maga is erre jött?

– Nem, CT-re. Mielőtt megkérdezni, az meg egy komputertomográf eljárás, vagyis egy speciális röntgen vizsgálat.

– Huh, maga aztán nagyon képben van. Az is csőben történik? Mert a szomszédom azt mondta, hogy betolnak majd egy szűk csőbe, olyan, mintha koporsóban feküdne az ember. Maga szerint is?

– Nem tudom, még nem feküdtem koporsóban. Miért, a szomszédja már igen?

– Nem mondta. De azért félek. Nem bírom a szűk helyeket. Rám tör a pánik és menekülni akarok. Mit csináljak?

– Ne meneküljön! Ez csak egy vizsgálat. Mindent megmondanak magának, csinálja azt és feküdjön nyugodtan.

– De legalább a fejem kint lesz a csőből?

– Ha a fejét vizsgálják, akkor nem. De tudja mit? Csukja be a szemét, képzelje magát egy virágos rétre, és gondolatban sétáljon a szabad ég alatt.

– Nem szeretek sétálni, de nem is bírok, amióta megműtötték a gerincemet. Fáraszt.

– Nem is kell sétálnia, feküdjön nyugodtan, amíg tart a vizsgálat, csak képzelje el, hogy sétál. De mindegy is, hagyjuk.

– Más nincs?

– Mi más?

– Más lehetőség a séta helyett.

– Gondolja, hogy ejtőernyős és lebeg két kilométerrel a föld felett. Ott aztán nem lehet bezártság érzete.

– Az sem lesz jó, mert tériszonyom van, már a második emeleten is szédülök. A múltkor is így volt, amikor lenéztem az áruházban a földszintre. De nem voltam ám én mindig ilyen, amikor építettem a házunkat, egy szál pallón rohanguáltam teli malteros vödörrel a kezemben, négy méter magasan. Csak mióta megműtötték a fületem. Magam sem értem a dolgot, de félős lettem. Sokat gondolkodok én ezen, pedig nem vagyok ám öreg, még csak ötven leszek.

– Nem egyszerű eset maga az biztos. Gondolt már arra, hogy megírja a műtétei és főbiái történetét? Na, mindegy is, ha már ennyire kétségbeesett és úgysem hagy olvasni, hát megpróbálok segíteni magának. Gondoljon, amire akar, csak ne a bezártságra. Ha szereti a focit, képzeljen el egy jó meccset. Mondjuk egy spanyolt, a Barcelona-Real Madridot, ott aztán olyan látvány van, hogy elfeledteti magával, hol van.

– Nem fog menni, én az olaszokat kedvelem. A Milant, meg a Juventust.

– Akkor legyen az. Szabadon választható. Szóval nyugodjon meg, nem lesz baj.

– Köszönöm, sokat segített. Hagyom is olvasni.

– Rendben.

– Csak még azt mondja meg, mi lesz, ha rám tör a roham?

- Miféle roham?
- Hát a kasztrofobia.
- Klausztrofóbiára gondol? Az nem lenne jó, mert akkor nem tudnák megvizsgálni.
- Egyszer a lábműtétem előtt beszorultam a liftbe, akkor nagyon odavoltam. Azóta nem megyek soha lifttel. Még jó, hogy a falunkban nincs is magas épület.
- Akkor semmiképpen se költözzön New Yorkba.
- Ezt most miért mondja?
- Csak arra gondoltam, hogy ott esetleg a harmincadikon lesz a lakása, és ha kell egy kiló kenyér, hát hatvan emeletet gyalogolhat oda-vissza. Rádásul a műtött lábával. Még belegondolni is rossz. De félre a tréfával, mondja, hogy szorulhat be valaki egy liftbe?
- Leállt két emelet között a kórházban és akkor állítólag kiabáltam, meg remegtem, volt, aki azt mondta, hogy hisztériáztam, meg, hogy nagyon kellemetlenül viselkedtem. Nem tudom, de a végén kaptam egy nyugtatót. Belém szűrték.
- Ha majd nagyon hepciáskodik, itt is kaphat. De ne is foglalkozzon vele, ne idegeskedjen előre, csak menjen, ha hívják és bízza magát a szakemberekre. Nem magát szólítják éppen? Sok sikert és legyen nyugodt!
- Már meg is jött?
- Igen és igaza volt.
- Miben?
- Tényleg nem volt vészes. Nem is értem a sok buta embert, hogy miért fél ettől a vizsgálattól.
- Nem volt halálfélelme, nem érzete úgy, hogy koporsóban fekszik, nem tört magára a pánik?
- Kicsit féltem, de végül nem volt baj. Mondom is majd a szomszédnak, hogy máskor ne idegesítsen előre ilyenekkel. Csak a frászt hozza az emberre. De maga rendes ember, segített leküzdeni a félelmemet.

Örülök, hogy segíthettem. De most megyek, végre engem hívnak. Vigyázzon a főbiáival.

– Igyekszem. Maga viszont, úgy látom, nyugodt és okos ember ki fogja bírni a vizsgálatot. Látja nekem is ment. Hát csak fel a fejjel!

– Köszönöm a nyugtató szavakat.

– Semmiség. Legalább mi betegek segítsük egymást, nem?

Apák

– Ezer éve nem láttalak! Mi van veled, jól vagy?

– Jól, persze a bajokat leszámítva. Tudod, a vállam már nem az igazi egy ideje, alig tudom felemelni a karom. De azért nem panaszkodhatok. Végül is, ha megérem, az év végén betöltöm a hetvenet.

– Megy az idő. Én hárommal kullogok mögötted. Lányaid jól vannak?

– Lekopogom. Marikám tanít az egyik gimnáziumban a kisebbik, Verácska pedig egy tervezőirodában dolgozik. Szépen haladnak a pályájukon.

– Akkor büszke lehets rájuk. Unokák?

– Sajnos még nincsenek. Rátapintottál, ez a nagy szívfájdalmam. Annyira szeretném már látni a kis unokáimat, játszani velük, megmutatni, elmondani mindent, amit tudok, amittől könnyebb lenne az életük, de ahhoz férjhez kellene menni a lányoknak, meg szülni. De erről még csak hallani sem akarnak. Pedig Marikám már harminchárom is elmúlt és Verácskám is idén tölti be a harmincat. Te, ezek a mai lányok nem-hogy szülni nem akarnak, de még férjhez menni sem akaródnak nekik. Nem tudom mi lesz ebből a világból. Kihalunk?

– Lehet, minden évben kevesebb az ország lakossága, az egész nyugati világban, a fejlett társadalmakban másutt is ez a helyzet. Csak az egzisztencia, a pénz, meg az előbbre jutás. Ma ezek a fontosak. A család divatjamúlt lett. Bezzeg Ázsiában, Afrikában, ott aztán ontják a gyerekeket magukból a nők.

– Éhen is halnak, vagy ha nem, hát nyomorognak.

– Igen, csak szülnék felelőtlenül bele a világba, úgy hogy alig van mit enniük, nincs munkájuk, jövőjük. Látod, ott meg túl sokat is szülnék, se orvosi ellátás, se megfelelő táplálkozás, aztán meg tényleg csak kínlódnak, meg halomra pusztulnak az emberek. Szóval, az sem jobb.

– Nem, de a mi fiataljaink gondolkodása sem az. A lányaim is mindig találnak valami kifogást, hogy húzzák-halaszszák a családalapítást. Egyikük egy új osztályt kapott, fel kell vinnie érettségiig, az négy év, a másik meg pont egy kiemelt, nagy tervezésen dolgozik, az ugye több pénzt, meg előrelépést jelenthet. Én, meg Mari, tudod, a nejem persze hiába lessük, hogy lesz-e esküvő, vagy gyerekáldás a családban.

– A fiam sem jobb.

– Ő is benne van már a korban. Nős már?

– Csudát! Eszébe sincs. Még jó, hogy elköltözött otthonról, így legalább nem idegesítem magam attól, amit látok. Nem tetszik az életvitele, de ha szólok, abból meg háborúskodás lesz, az meg ugyebár cseppet sem hiányzik. Hallom az ismerőseimtől, hogy a fiatalok többségének esze ágában sincs otthagyni a jó kis puha, meleg szülői fészket.

– Ja, a mamahotel. Hallom én is.

– Jánoséknak, tudod, iskolatársunk volt, ott lakik nem messze tőlünk, neki aztán nem lehet oka panaszra, van három gyereke és legalább annyi unokája.

– Ez igaz, de se Jolánék – ugye emlékszel rá, micsoda egy bombázó volt ő a maga idejében – se Tamásék nem örülhetnek unokának. Úgy látszik, ma ilyen a korszellem. Mondtam is Marinak, hogy ki kellene találnunk valamit, mert bár mind a két lányunk helyes – elfogulatlanul mondom, de emlékszel te is rájuk, igazolhatod – meg okos is, mégis valamiért nem maradnak meg mellettük a férfiak.

– Ma a szingli élet a divat.

– Aztán elszalad a fiatalságuk és nem szinglik, hanem öregasszonyok lesznek.

– Meg aggregények. De legalább haladnak a pályájukon.

– Most mondd meg minek, ha nincs férj, gyerek, vagy nálatok, a fiadnál egy asszony, akiért hajtson, dolgozzon az ember? A család a hajtóerő, nem?

– Igazad van, nekünk még nagyon fontos a család.

Ahogy elnézlek, nagyon jól tartod magad, van még benned vagy húsz év. Addig összejöhet. Sportolsz még?

– Na, hallod! Amíg csak mozogni bírok. Hetente kétszer lejárok a klubba, hol egy kicsit kosarazunk, hol focizunk a korbelti öregfiúkkal. Kell a mozgás, bár az utóbbi időben egy kicsit már lelassultam és az sem visel meg annyira, mint korábban, ha kikapunk. Az az érdekes, hogy már oda sem jönnek a fiatalabbak, a fiad, meg a lányaim korosztálya. Csak tudnám, hogy mi lesz velük, se házasság, se sport. Furcsa egy világ. De rajtad sem sok a felesleg.

– Igaz, én is mozgok, teniszezem, ha csak tehetem. Sajnos az ízületeim már nem a régiek. Meg aztán egy-egy meccs után mind több pihenés kell. Szaladgálunk a pályán, mintha nem cipelnék a sok évtizedet a vállainkon, másnap meg nyalogatjuk a sebeinket.

– Reggel itt is fáj, meg ott is fáj. Ismerem.

– Tudod mire gondoltam? Itt a fiam, se közel se távol egy asszonynak alkalmas lány, neked meg ott a két lányod. Valamit össze kellene hoznunk. Jó kis családot alkotnánk, mindig is haverok voltunk.

– Legyünk kerítők?

– Vagy házasságszerzők, ahogy régen volt falun. Csak az a kérdés, hogyan csináljuk?

– Ez tényleg bajos, mert ezek hárman ismerik egymást, aztán mégsem jutott eszükbe, hogy összejöjjenek. Nem olyan egyszerű már ez sem manapság.

– Igaz. Akkor mi legyen?

– Reménykedjünk. Meg vigyázzunk magunkra, hátha megéljük legalább az első unokát.

– Mást nem nagyon tudunk tenni. Kár, hogy nem oldottuk meg a dolgot.

– Kár. De azért jó volt veled beszélgetni.

– Hátha mire legközelebb összefutunk...

– Hátha...

A pite

– Áldás, békesség Marikám. A nagytiszteletű lelkész úr itthon van? Hoztam ám neki egy kis pitét, a múltkor halottam Bagónétól, tudja a szomszédasszonyomtól, hogy nagytiszteletű Tamás úr szereti az almás pitét, mert ő is csinált neki.

– Csak ezért jött? Hát ez nagyon szép magától, hagyja csak itt nyugodtan, mondom majd a férjemnek, hogy maga hozta. Biztosan örülni fog neki.

– Úgy is jó, csak hát kellene valamit beszélnem is a lelkész úrral. Van itt nekem egy nagy problémám, aztán mindenki tudja, hogy nagytiszteletű lelkész úrnak van itt a faluban a legtöbb esze. Szóval nincs itthon?

– De, csak lepihent egy kicsit. Sajnos ma két temetése is volt, kimeríti, ha a híveket kell búcsúztatnia.

– Fogyunk, az már igaz. A fiatalok meg elmennek a városba, vagy külföldre, nem marad itt senki, csak mi, öregek.

– Maga Jolán aztán minden csak nem öreg. Hogy jut ilyen az eszébe? Jó, ha ötven van, az ura is még nagyon jól tartja magát, duzzad az erőtől.

– Na, éppen ez az. Emiatt is vagyok itt.

– Nem a pite miatt?

– Persze, hogy a pite miatt, de tanácsot is kellene kérnem Tamás lelkész úrtól. Mi mindannyian nagyon szeretjük ám őt, hallgatunk a szavára. Ő biztosan megmondja, mit csináljak.

– Baj van a férjével?

– Na hiszen! Azzal mindég is baj volt. Azt hittem, hogy majd ahogy öregszik lenyugszik, oszt már nyugodtabban élhetünk. Nem kell majd félnem, hogy a falu a szájára vesz. De ez csak nem nyugszik, forr a vére.

– Kocsmázik?

– Ki nem? Nem is férfi az, aki nem jár Szent Karcsihoz, már bocsánat, hogy így mondom, de mindenki így hívja a katolikus templom melletti kocsmá tulajdonosát. A templomokat meg fumigálják, ahhoz már nem fűlik a foguk, konganak is, mint a fals harang.

– Érdekes hasonlat. Mi legyen, viszi a pitét, aztán majd visszajön később?

– Megvárhatom, amíg a nagytiszteletű úr felébred?

– Sok munkám van, éppen takarítok, meg már a vacsorát is kezdenem kell. De csak maradjon, ha nincs jobb dolga.

– Ide a hokedlira jó lesz?

– Persze, üljön csak le. De ha már így esett és megosztotta velem férje ügyét, hát mondja, mit csinált az a jó ember? Hátha tudok segíteni. Két asszony mégiscsak többet tud az ilyen dolgokról, mint a hit embere. A kocsmát megbeszéltük, van más is?

– Van, de nem lehetne inkább nagytiszteletű....

– ...már hogyne lehetne, csak arra gondoltam..., de tudja mit, nem is érdekes. Mondja csak el a férjemnek, biztosan örülni fog, hogy ilyen bizalommal van iránta.

– De ugye nem haragszik Marikám? Arra gondoltam ugyanis, hogy mit tudhat egy lelkészfeleség a férfiak nőügyeiről, nem igaz? Maga egy igazán tiszta nő, a férje meg, mindenki tudja, egy igazi szent ember. Jó tudom, szentek a katolikusoknál vannak, de mégis Takács Tamás nagytiszteletű református lelkész úr egy igazi szent. Na, csak ki mondtam! Maga meg egy szent asszony.

– Én csak egy asszony vagyok, az uram szolgál, én meg támogatom ebben és biztosítom a nyugodt családi háttérrel. Maga is ezt teszi, nem? Ráadásul van két szép gyerekük is, magának még őket is el kell látni. Na, pihenjen csak nyugodtan, várja az uramat, ott van egy tegnapi megyei lap, olvasson, de nekem főzőm kell, hogy időben legyen vacsora.

- Mit főz Marikám, már ha nem vagyok túl kíváncsi?
- De, túl kíváncsi Jolán, bár nem titok. Ha hiszi, ha nem, a lelkészek nem gazdag emberek, lesz egy kis lebbencsleves, meg paprikás krumpli, kolbásszal.
- Jenőtől, a hentestől?
- Persze, miért maga honnan veszi? Vagy maguk még vágnak?
- Muszáj a gyerekek miatt, olyanok, mint a sáskák, mindent felfalnak, de meg is látszik rajtuk, hogy nem éheznek. Az én Pistám meg is ad nekik mindent, ami csak kell.
- Látja, mégiscsak rendes ember a maga Pistája.
- Már, ha otthon van. Sokszor még éjjel sem talál haza. Azt mondja, hogy sok a munka a gazdaságban. Az állatokkal, meg a gépeknél is segítenie kell, valami ilyesmi. Mindig van kifogása, ha nem jön haza.
- Nője van? Az csak kitudódna itt a faluban. Itt mindenki mindenről tud, de én még nem hallottam róla.
- Ezért vagyok ám itt. Éppen ezt kellene megbeszélnem nagytiszteletű...
- Tudom, tudom, várja csak meg, talán nemsokára felébred. Örül majd a pitének. Kár, hogy nem nagyon ehetsz, tudja, a cukrára kell vigyáznia, ő sem mai gyerek már. De azért biztosan megkóstolja majd.
- Nincs ebben olyan sok cukor, hogy félni kelljen. Bár ami igaz, az igaz, semmit sem spóroltam ki a lelkész úr pitéjéből. Azért akarok vele beszélni, mert ha lelkész, ha nem, mégiscsak férfi a nagytiszteletű Tamás úr.
- Rendben, várjon nyugodtan.
- Mert, tudja Marikám, úgy van az, hogy rendes az én Pistám, mi vagyunk a szemefényei, szeret minket, mint a jobbfejta sajtátfőzésű körtepalinkáját, mert azt aztán nagyon tudja főzni a kerti vackorból, egyszóval rendes ember, ha nem iszik, de ez a Zoltányiné, biztosan ismeri, ő a boltos a városban, a kisboltban, na, ez rászállt, mint légy a bűdös

sajtra. Mindenhova követi, édesgeti magához, pedig van neki is férje, nem tudom, az mit szól hozzá, meg hol van, ha nincs otthon és tudja-e, hogy miféleképpen művel a hitvese, mert az az érzésem, hogy amikor Pistám nem jön haza éjjelre, hát nem a gazdaságban van az állatoknál, hanem ennél a nőnél. De ne is haragudjon Marikám, ennél többet én nem mondok, majd a nagytiszteletű...

– ...persze, amint felébred a délutáni pihenéséből, meghallgatja magát.

– Igen, mert lehet, hogy ő tudna hatni a Pistára, rápirítana, hogy ne mászkáljon már más nőkhöz, megkaphatja tőlem is azt, amit attól a Zoltányinétól. Mije lehet annak, ami nekem nincs, ugye?

– Talán az újdonság? Tudja milyenek általában a férfiak, kell nekik a változatosság.

– Miféle újdonság, miféle változatosság? Van az is már vagy ötvenéves, olyan jó nagy faros, tenyeres-talpas nőszemély, hát miféle újdonság!? Én is vagyok olyan nő, mint ő!

– Beszélt már az urával?

– Hova gondol Marikám, még csak az kellene, hogy megtudja, hogy én megtudtam. Na hiszen, lenne itt olyan zenebona, kiabálás, hogy a fél falu összeszaladna. Mert az én Pistám áldott jó ember, de ki nem állhatja, ha beleszólok a dolgaiba, ráadásul gyorsan el is jár a keze. Mindig mondja, hogy te csak bízzál bennem Jolánkám, akkor nem fogsz csalódni. De most úgy érzem, hiába bízik benne, csak csalódok.

– Mégiscsak beszélnie kellene vele. A férjem biztosan nem fog beleavatkozni a kettőjük dolgába.

– Pedig éppen arra akartam kérni a nagy... a lelkész urat. Őneki aztán olyan az esze, de ezt már mondtam.

– Nézze Jolán, nem a maga Pistája gyalogol ott az úton? Látja, hazajön az magához, de mi lesz, ha nem találja otthon? Még a végén fogja magát és újra elmegy.

– Marikám, de jó, hogy észrevette. Itt van ez a jó kis almás pite, mondja meg nagytiszteletű Tamás lelkész úrnak, hogy Jolán neki sütötte és azt is, hogy... vagyis inkább majd máskor. Majd a vasárnapi istentisztelet után beszélek vele. Vagy mégsem. Mert az is lehet, hogy nincs is olyan nagy baj a Pistával, csak rémeket látok. Jó volt beszélgetni. Futok is.

– Áldás, békesség!

– Magának is Marikám! Pista, Pistám! Hát itt vagy, megjöttél lelkem? Na, menjünk, mert olyant főztem ma neked, hogy nincs még egy asszony, aki ilyenre képes lenne. Ugye így van?

Pillanatkép

– Józsi! Ugorj már, hozd azt a ládát, hát meddig várjak még az almára?

A kisbolt tulajaja már harmadszor kiabált József után, pedig még alig múlt el nyolc óra és vevő is kevés volt az üzletben. József nehezen bírta a kiabálást, nem volt hozzászokva, hogy ugráltassák, meg hát azért így hatvan tájékán már nem olyan fürge az ember lába, meg a dereka sem bírja a nehéz súlyok emelgetését egész nap. Megteszi, amit csak bír, kedveli is Jánost, a kis családi bolt tulajdonosát, hálás neki, hogy odavette, akkor, amikor már semmiféle reményt sem látott arra, hogy valaha is állást kapjon, ezért nem haragszik rá a sürgetés miatt.

A megtakarított pénzük fogytán, enni kell, meg számlákat fizetni és az asszony nyugdíja, akármilyen jó is volt az állása, csak kevés kettőjüknek. Aztán ott van a kocsi, meg a kis agárdi nyaraló a parányi telken, de azért is fizetni kell mindenféle kötelező költségeket, még ha be sem teszik oda a lábukat egész nyáron. Eladni, elkótyavetyélni meg nem akarják, talán egyszer, ha mindketten nyugdíjasok lesznek, odaköltöznek a telekre, jobb a levegő meg a nyugalom is nagyobb. Szóval kell a pénz, megszokták a jobbfejta életet is, nemigen akaróznak lemondani róla, a nyugdíjig pedig legkevesebb három éve van még hátra, addig valahogy ki kell húzniuk.

– Józsi, meglásd, felváltalak két harmincasra! – próbált viccelődni, enyhíteni az előbbi kifakadásán a főnök. Nem akarja ő megbántani az apja korabeli férfit, kedveli és tiszteli a múltjáért is. Ezért is adott neki munkát, igaz, csak minimálbérért, meg zsebre valamennyiért, ha jobb a bevétele, olykor egy kis felvágottat, sajtot, kenyeret, túlérett gyümölcsöt is berakat a táskájába, aminek úgyis lejárna a

szavatossága, szóval természetben is támogatja az öreget. Viszont ez mégiscsak egy kétszemélyes bolt, itt mindenkinek nyomnia kell az ipart álló nap és nem lehet tekintettel korra, fáradságra, csak a vásárlóit tarthatja szem előtt, meg a bevételt.

Tíz óra táján már elfogytak a későn kelők is, az iskolások padjaikban ültek, a lustább háziasszonyok meg majd csak egy óra múlva jönnek. Volt hát egy kis szusszanásnyi idő. József végre leülhetett a raktárban a rozoga, egykor szebb napokat látott műanyag kerti székre, hogy kinyújtóztassa megfáradt lábait. Előtte gyorsan forralt magának egy kis vizet, belekevert egy nagyobb kávéskanálnyi neszkávét, parányi tejet és csak úgy keserűen szürsölgetni kezdte a párolgó italt.

– Keserű, mint az életem – gondolta, pedig pár éve még nemigen lehetett panasza. Egykor egy gyár marósa volt, majd elvégezte estin a technikumot, gyorsan kiemelték, művezető, részlegvezető, aztán a levelezőn elvégzett főiskola után nem sokkal már gyáregység-vezető lett. Nagy úr volt, akinek szolgálati autó járt, titkárnő. Akkoriban az elvtársak legfőbb hobbija a vadászat volt, ha együtt akart mozogni a brancsral, amit el is vártak, hát neki is mennie kellett.

– Nézd Józsikám – mutatta a vezérigazgató az első vadászon – hoztam neked egy Remington 870-es sörétes puskát. Ezzel könnyen eltalálsz majd a kacsákat, csak maradj mellettem és figyeld, hogy csinálom.

József irtózott vértől, a gyilkolás gondolatától, ha neki kellett volna megölnie egy halat, vagy csirkét, nagyobb állatról nem is beszélve, hát sosem eszik húst. Idegenkedve forgatta a fegyvert, egyszer-kétszer találomra bele is durrantott a nagyvilágba, erősen vigyázva, hogy még egy fát se találjon el, nemhogy élőlényt. Hazafelé aztán mondta is főnökének, legközelebb fegyver helyett egy fényképezőgépet hoz majd.

Így is tett. A vadásztársak eleinte gúnyolódásuk céltáblájává tették Józsefet, anyámasszony katonájának nézték, de miután nem tiltakozott, nem ellenkezett, sőt velük viccelődött, hamar megszokták, hogy puska helyett mindenféle különleges objektívvel felszerelt gépekkel jelenik meg és cserkészi be a vadakat. Később már várták, kérték a fotókat, amelyeken ők is sokszor láthatók voltak, mindenféle hősiességekben, a katonás sorba rendezett elejtett áldozatokkal, trófeákkal, dicsekedhettek velük a családban, baráti sörözgetések során.

A hobbiból hamarosan hivatás lett, József képei eleinte nagyritkán, majd mind gyakrabban jelentek meg a kisváros lapjában, később országos vadászújságokban, magazinokban. Témát változtatott, tájakat, portrékat kezdett fotózni, emberi történeteket mesélt el egy-egy elkapott villanással, szemekkel, kezekkel, arcokkal. Az első nehezen összehozott kiállítását sűrűsödve követték a többiek, értelmiségi körökben divat lett vásárolni, birtokolni nagyméretű bekeretezett fotóit, kitenni a nappali falára.

Otthagyta a gyárat, és a közeli nagyváros magazinjának lett vezető fotósa. A sajtófotók készítése mellett mindinkább művésszé vált, de elvállalt minden mást is. Megrendelésben pedig nem volt hiány, ha a város tehetősebb polgárai egy-egy jelentősebb eseményt akartak megörökíteni a jövő számára, hát Józsefet hívták és fizették meg tisztességesen.

– Mit csinálsz Józsi? – kukkantott be a raktárba a tulaj, és amikor meglátta a kávéját kortyoló férfit, csak legyintett, mondván maradjon, majd addig ő ellesz kint a pultnál. Ilyenkor úgyis alig téved be valaki.

József megnyugvással fogadta, hogy van még pár kellemes perce, és éppen csak bele-belenyalt a kihűlő kávéba, minél lassabban fogyjon. Amíg tartott, volt legalább alibije a pihenésre.

– Szép időszak volt – elmélkedett József – jól ment a szekér.

Valóban hátára vette a siker. Sorra jelentek meg albumai, híres írók, költők kérték fel, hogy képeivel illusztrálja köteteket, és ott volt a magazinbeli feladata is. Aztán jött a válság, lapok szűntek meg, elfogyott a munka, a sajtófotózás kegyelemdöfését legvégül a kiváló kamerákkal felszerelt mobiltelefonok jelentették. Onnantól már mindegyik újságíró maga készített egy tucatnyi digitális képet, amiből ha csak egy is jó volt a lapba, meg volt oldva a feladat, amiért korábban profi fotóst foglalkoztattak és még külön pénzt sem kellett fizetni érte. A fotósokat meg sorra kirúgták az újságoktól. Albumokra végképp nem tellett, nem volt már igény, a kutya se kereste a fotókat. Egykori szakmájából régen kikopott, elszaladt a technológia mellette, már hozzászólni sem tudott azokhoz a gyártási folyamatokhoz, amelyeket egykor ő irányított. Egy szépnek aligha nem nevezhető reggelen aztán ott találta magát a munkaügyi kirendeltségen a várakozók sorában, hogy állást keressen, vagy ha nincs, hát regisztrálják munkanélkülinek, úgy pár hónapig legalább valami pénzhez jut.

Aztán annak is vége szakadt és csak a reménytelenség kíséerte tovább. Ahova jelentkezett éppen csak ki nem nevettek, amikor kiderült, hogy hatvanéves és fotóművész. Mit akar itt, jóember? – kérdezte lenézően egy alkalommal az egyik huszonéves, akinek a színe elé kellett járulnia munkáért kuncsorogva – Ide szakértelem kell, fotózni mindenki tud.

Végül is az asszony barátnői közül protezsálta be valaki a kisbolt tulajdonosához, aki hallott róla, látott tőle fotókat és talán még a hiúságát is legyezte, hogy az egykori fotóművész, egy sztár, mostantól az ő kenyerét eszi. Odavette.

József napközben tőle telhetően keményen dolgozott. Bár elszokott már ezektől a megterhelő fizikai munkáktól, legfőbbképpen attól félt, hogy valamelyik régi kuncsaftja,

vagy éppen tisztelője, könyveinek vásárolója felismeri, amint éppen ládákat pakol koszos munkaruhájában és ennek híre megy. De az emberi emlékezet véges, nagyon kevesen figyeltek arra az öregre, aki csendesen tett-vett a bolt előtt, vagy bent a pultnál. Egyik eladó olyan, mint a másik. Így mentek a napok, egyik a másik után, ha nem is túl gyorsan.

Az otthoni órák voltak rosszabbak. Néha leült számítógépe elé, hogy rendezgesse az amúgy katonás rendben tartott archívumát, és miközben nézegette a képeket, felidéződött benne a letűnt világ, az egykor oly fontos, mára semmit sem jelentő események, sikerek és kudarcok sora. Nemezszer arra riadt, hogy fojtogatja a sírás. Ilyenkor gyorsan kiment a konyhába, megivott egy pohár vizet és csak akkor ment be a szobába az asszony mellé tévét nézni, amikor már újra összerendezte magát.

– Neki miért ilyen könnyű? – Nézte feleségét, aki sohasem panaszkodott, nem mondta, hogy nem jó nyugdíjasnak, öregnek lenni, meg, hogy látod, mi lett belőlünk, pedig mi aztán voltunk valakik. Csak végezte a konyhai, háziasszonyi dolgait, csevegett a szomszédokkal, eljárt a barátnőkhöz és láthatóan elfogadta mindazt, ami velük történik.

– Na, mi van Józsi, meddig iszol te egy kávé? – kukkantott be újra a főnök és miután látta, hogy József már a csészejét mossa, gyorsan hozzátette:

– Délig tiéd a bolt, én elugrok elintézni valamit.

József az ajtón kilépő férfi után nézett, a szembe sütő nap varázslatos ellenfényében, a különleges megvilágításban izgalmas képet látott. Micsoda téma, milyen pompás pillanatkép! Már-már nyúlt volna kamerájáért, de aztán csak egy nagyot sóhajtott és erőltetett vidámsággal üdvözölte a távozó tulaj mellett belépő vásárlót:

– Tiszteletem asszonyom, mivel szolgálhatok?

Kutyakaland

Bátorfalvi Béla okleveles könyvvizsgáló nem volt gyáva ember, de ezúttal igencsak inába szállt a bátorsága. Két hatalmas eb állt vele szemben a hegyi ösvényen, kétséget sem hagyva arról, hogy ha Bátorfalvi Béla nagy bátran továbbra is tesz egy-két lépést feléjük, hát ők igencsak kicsipkézik a férfi nadrágját és vélhetően a nagy igyekezet közben a szövetbe még némi kis combhús is belekerülhet.

A férfi ötvenhat esztendejének minden tapasztalatát, tudását, a kutyákról évtizedek során nagy szorgalmasan összegyűjtögetett ismereteit pörgette lázasan a fejében és állt. Azt nem mondhatjuk, hogy földbe gyökerezett lábakkal, ugyanis egyes növények gyökérzete lényegesen könnyeben szakad ki a tápláló anyaföldből, mint jelen esetben Bátorfalvi Béla lába a talajtól. A talaj és Bátorfalvi úr kapcsolata ugyanis igen szilárdabbnak bizonyult e percekben.

– Csak semmi idegesség, nehogy meglássák a dögök, hogy félek – villant át az első vészjelzés a derék férfiú agyán, aki ezen a kellemes húsvét hétfőn azért indult útnak, hogy elkerülje az esetleges vendégséget és egy jót sétáljon egészsége érdekében a friss levegőn, a sukorói dombokon.

A táj mindenesetre igen kiváló volt ehhez a tervhez, hiszen jobbra alatta, áttekintve egy kisebb autónyi ingókövön, ott terült el a Velencei-tó, balra pedig a füves-sziklás, lankás domb húzódott. Koratavaszkor lévén turisták még csak elvétve sem jártak arrafelé, különben is – gondolta induláskor a tó túloldalán lakó Bátorfalvi úr – a nagy locsolkodás és a kiadós ebéd után, a délutáni vendégeskedés előtt most úgyis mindenki otthon pihen, tehát most kell menni.

A nőtlen Bátorfalvi Béla amúgy sem volt egy nagy emberbarát, jobban szerette a magányt, a csendet, a világ folyásában elmélyülést, ámbár azt is főleg csak elmélet síkon.

E pillanatban ugyanakkor mit sem érdekelt mindaz, ami a zűrös, zajos nagyvilágban történik. A közeli nagyváros plázájának kiváló cipőboltjában vásárolt – kellemesen leértékelt árú – túrabakancsa stabilan állt a murvás-göröngyös talajon, de abban már egyáltalán nem volt biztos a kutya-szorítóba került derék férfiú, hogyha futásra kerül a sor, e remekbeszabott lábbeli a mesebeli kis Mukk cipőjeként viselkedik majd az egyenetlen talajon.

Míndez villanásnyi idő alatt száguldott át Béla agyán, sokkal gyorsabban, mint a tévék hírcsatornáján a híradós anyagok alatt futó, alig olvasható szöveg, valahogy olyan hatással, mint amikor az ember füle mellett felvisít egy mentőautó szirénája. A frász jön ugyanis ilyenkor az emberre. Ahogy később, már otthoni magányában végiggon-dolta a túrán kialakult kínos helyzetet, büszkén emlékezett vissza agya villámgyors működésére.

Ugyanakkor ott, a sukorói dombon, útban Nadap irányába ez az irigylendően gyors agyműködés nemigen lát-szott megfelelő segítségnek. A két jól megtermett, farkukat harciasan és megfontoltan lengető, folyamatosan morgó eb semmit sem tágított az útról, szilárdan tartották pozíciójukat. Ha ezek harci kutyák, pitbullok, doberman-nok, esetleg rottweilerek, na, akkor jól néz ki, vélte a ki-ránduló férfi. A derék polgár nemigen büszkélkedhetett nagy kutyaismerettel, pedig e vesztes pillanatban nem ártott volna valami fogódzó. Azt sem tudta, hogy miféle jószágok törnek biztonságára. Jelen idegállapotában leg-feljebb egy helyes kis görbelábú tacsót lett volna képes megkülönböztetni egy óriás dán dogtól, de ez sem biztos.

Keményen kalapált a szíve, míg agya a megoldások sorát dolgozta ki, vonultatta fel kínálatként. Ezek között volt a futás – gyorsan elvetette – a sikoltozás, segítségért könyörgés, az ebek kövel hajigálása, vagy végső megoldás-ként a kutyák barátságának elnyerése. Ez utóbbi nem is tűnt

olyan ördögtől való ötletnek csak, mint tudjuk, a már említett gonosz is a részletekben búvik meg. Jelen esetben a csekélyke részletet mindössze az a tény tette ki, hogy úti falatoknak szánt téliszalámis kenyerét – vajjal, és a szalámin három karika kígyóuborkával – nem sokkal korábban ette meg az egyik ingókövet használva háttámasznak. Neki is csak fél fogára volt elegendő a szendvics. Az otthon kevert limonádéját felkínálni a kutyáknak meg végképp nem látta okos cselekedetnek.

Bátorfalvi Béla érezte, hogy kezd gyengülni az ellenállása, bár azt mindeddig nemigen kellett kifejtenie. A két karcsútestű, láthatóan jól tartott, kiváló erőben lévő kutya sokáig nem mozdult. Kisvártatva aztán egyikük, talán a fiú, bár Béla nemiségüket nemigen tudta a kutyatámadástól rettegő, felkorbácsolt idegállapotában megállapítani, most egy óvatos lépést tett a stabil oszlopként rögzült állapotban ácsorgó férfi felé. Támad! – sikoltotta egy férfihang Bátorfalvi fejében és csak később állapíthatta meg, hogy e férfihang valószínűleg az övé volt.

A bajba keveredett középkorú okleveles könyvvizsgáló olvasta valahol, hogy ha fél, olyan szagokat áraszt a teste, amiből a kutyák azonnal megérik a félelmét és akkor nincs tovább, megmarják, széttépik e hatalmas állatok. Nem félhetek, mondogatta magában a merész férfiú és ez némiképpen meg is nyugtatta, mindössze lába mind erőteljesebb remegése tette bizonytalanná egyhelyben ácsorgását.

A két eb és Bátorfalvi Béla konfliktusa valószínűleg több napon át tartott, legalábbis a férfi úgy érezte. Testi ereje a végét járta, villámgyors agya mind lassabban rötta a köröket és Bátorfalvi Béla rohamosan látta közeledni a szomorú véget. Pedig ő még oly fiatal, olyannyi fontos feladat vár rá – ez utóbbi részletei nem jutottak éppen eszébe – és annyira nincs még felkészülve a halálra – gondolta – hogy a pillanatot tragikuma szinte esztét vette.

Ekkor a nagyobb testű kutya fenyegető farkcsóválással megindult a férfi felé, aki ezt teljes és kikerülhetetlen támadásnak élte meg. Behunyta a szemét, felkészült a fájdalmas végre és már érezte is a nedves, meleg folyadékot a kezén, ami nem lehet más csak az ő feleslegesen és értelmetlenül kiontott vére. Furcsamód nem érzékelt fájdalmat, csak vére ömlő melegét.

– Remélem nem ijesztették meg a vizsláim – hallotta meg a kedves női hangot, amely hirtelen felébresztette Bátorfalvi úr életöszönét. Kinyitotta szemét, azzal az elhatározással, hogy harcolni fog, de mielőtt védekező mozdulatra rántotta volna karját, döbbenet látta, hogy az oly veszélyes, kíméletlen gyilkos, elragadtatással nyalja a bal kézfejét.

– Nem – dadogta nagy nehezen, ahogy a szép fiatal nő szemébe nézett – nem rettenek én meg egy-két kutyától.

– Tőlük aztán nem is lehet, ezeknél szelídebb jószágokat még nem hordott a föld a hátán. Sajnos túlzottan is barátságosak mindenkivel. További jó sétát!

– Magának is – motyogta Bátorfalvi Béla és percekbe tellett, míg úrrá lett lábai remegésén.

Elege lett a túrából, idegei rongyokban lógtak fejében, visszafordult, a házak felett nagy örömmel látta meg a történelmi jelentőségű sukorói református templom tetejét. Arrafelé már ott volt a biztonság, s bármennyire is el akarta kerülni e szép koradélutánon az embereket, most gyors léptekkel törekedett vissza a civilizációba.

– Még szerencse, hogy nem vagyok egy gyáva ember – összegezte kutyakalandját Bátorfalvi Béla – és e pozitív kicsengésű gondolattal igyekezett gyorsan lezárni a családi, ismerősi társaságban a későbbiekben majd oly sokszor felidézendő, folyamatosan nemesedő, hőskölteménnyé átlényegülő bátor kalandját.

- Ez már az út vége?
- Még nem.
- Szerinted meddig jutottam?
- Nem tudod?
- Nem, oly nagy körülöttem a sötétség.
- Keresd a fényt!
- Vagyis menjek tovább?
- Mi más tehetnél, ez a sorsod.

Tartalom

Előszó	3	Iratrendezés	97
Szellemjárás	5	Fogyókúra	100
Szerelmes kakadu	10	Olyan ember	105
Kétujjú asszony	14	A leselkedő	108
Nevelő célzattal	23	Szocreál	113
Öltözőiskola	27	Csapdában	117
Katonamese	30	Terefere	122
Sóhajtó úr fájdalma	32	Négy forint	126
Öregfiúk	36	Interjú	130
Rakoskák szép élete	40	Sáros üg	132
Határidő	43	Filozófiai kérdés	136
Készülődés	47	A menő	141
Tesiórán	50	Csak fuss!	145
Virácska	53	Éppen negyvenöt	151
Az eset	56	A lepkelány	157
Furcsa kezelés	59	Babuci	161
Esős délelőtt	62	Blanka	165
Törött tűk	65	Az élettárs	170
Mosott darab	68	Meccsen	175
Nyáresti kaland	72	Vizsgálat előtt	179
Éjjeli műszak	77	Apák	183
Mentőakció	81	A pite	186
Magány	86	Pillanatkép	191
A netfüggő	89	Kutyakaland	196
Lapos tévé	92		

ISBN 978-963-12-2342-2

Kiadó: Máté G. Péter

2015 május

Készült

a Somhegyi Kiadó és Nyomda Kft. gondozásában Velencén

Mári G. Péter

Aztán lemondóan sóhajtott, mint aki tudja, a sorsot úgysem lehet megelőzni, megváltoztatni jön, aminek jönnie kell, ami valamilyen nagy könyvben már úgyis meg van írva előre. Kezébe vette Agatha Christie krimijét a békebeli angol vidékkel, ahol előbb, vagy utóbb biztosan megölnek valakit.

Csak fuss!